

ఆంధ్ర ప్రభ

31/7/37

వ ర తి ది న ము వ ర క టి ర వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది సోమవారము } No. 20
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామసంవత్సర చైత్రమాస బహుళ అష్టమి. } సంచిక ౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేల
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వులమాన్వనము, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెణుకుల శ్లేషించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు సంచలనవంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
లేక
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము రు. 3-0-0
వరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

అంగధైవజ్యోత్స్న వళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
(2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, లెజవాడ.

ప్రశ్న 2598
భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి.పి. భర్తలు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

WANTED 3168
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE.
DELHI.

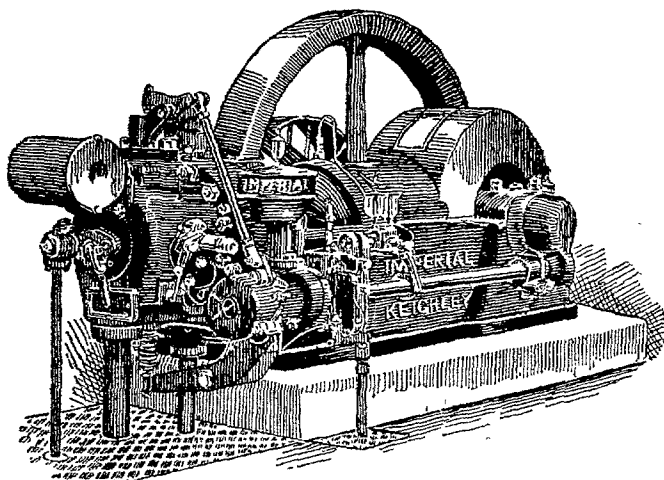
సువర్ణ సుందరరసము సవా మేహములకు సం
జీవి. కి|| శే|| వేటూరి
సుందరశాస్త్రిగారిచే కవి పెట్టబడినది. ఎటువంటి సవా మేహ
ములైనను గుదుర్చును. ఇక్కడెక్కడ అనవసరము. 50 మాత్రలు
రూ. 5/ వాడువిధము మందుతో పంపబడును. 2126
ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్కాళి, కృష్ణా

యింపిరియల్ కోల్డ్ సార్రింగు క్రాడు

ఆయిలు

ఇతర ఆయిలు
యింజనుల కం పై
బలమైనవి. చాలత
క్కువ ఆయిలు
భర్చును.

యిండియాలో
అన్ని స్థలములలో
పనిచేయుచున్నవి.

యింజ
ను

12 మొదలు 75
గుట్టముల వరకు
స్టాకులో వున్నవి.
ధరలు చాల
వరసము.

మావద్ద వైటుపేరు బెల్లింగు, బాలు బేరింగులు మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు
చాలవరసమైన ధరలకు దొరుకును.

వలయువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.

సోల్ యేజెంట్లు

301

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

ప్రాప్తయిటరు, చుండూరు వెంకటరెడ్డి బి. ఏ.

పుట్టుచెముడును కుదిర్చెదము.

వివరములకు 1 అశాబిళ్ళపంపవలెను.
యాయవరం అగస్త్యేశ్వరరావు, హెచ్. సి. అండు
పిన్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్
ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా
కేవలము హైదరాబాదుచేతనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.
భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000
రాబడి రు 75,00,000
భీమా నిధి రు 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె
ను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

3543 పి. రంగస్వామయ్యంగారు
పులివర్తి సూర్యనారాయణరావు
బ్రాంచి మానేజరు హైదరాబాదు 223 మద్రాసు.
గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ.

ఆంధ్ర పత్రిక చురుకుడు రుచి

జీవన సాధన } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని
దీనిని } లోక మయ హర కస్తూరి మాత్రలు } నిజమును
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd
TradeMark

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి కాస్తూరి కస్తూరి తయారుచేయబడినవి.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈడు, అజీర్ణ భేది, పేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము వంటిది. అనుపాన ప్రత్యేకముగా పంపబడును. కాల, దేశ, లింగ వయస్సు భేదము లేక అనేక సంగి రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమువంటిది.

250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో పహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలను గలుగుచున్న అమూల్యమైన గుణమును చూచి బహుదనము అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. హావహేళుడు మా వర్తక గుణమును చూచి తీయుడు. ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. బివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

108
అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి కాస్తూరి కస్తూరి తయారుచేయబడినవి.

చేదారంలేదు, కూలితకు, వ అను డాబు ప్రకటనలను చూచి

1842

మోసపోకుడు!

మా కాలాదాగులు ఎంతయు మోసపోకుండుటకై ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసమునకే రావలెను. మానవ నూతన మోస్తరుల బంగారు, వెండిగలు, పువ్వు రాగములు కెంపులుచేర్చి తగుచేయబడిన నగలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. హాజరులో లేనివి సకాలమున తగుచేసి యివ్వబడును. సరవంబంగారమునకు సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. ఇదివరకే మానవ జేరము చేసినవారిని నగిన తెలియును.

ముఖ్య గమనింపు:— బయటివూరియందుండు వర్తకాలకు వెండిగన్నెలు, తేట్లులు, కాలిగొలుగులు, ఇతరనామాదులు ప్రత్యేక గృహ ప్రకారము సరఫరా చేయబడును. పూర్తి వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

“తంతివిలాసము:—ఉమ్మడియా” నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి కాస్తూరి కస్తూరి తయారుచేయబడినవి.

విలాసము, నగముల బలహీనము

రక్త హావి

1228

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

నిరపున ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమున, బలము, నియంత్రణవదియు, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడుచున్నది. ఇన్స్టిట్యూట్, పారిస్

అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చిహ్నము.

To be had of all Chemists (Wholesale **C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.**

తెలుగు

ఇన్కంటాక్సు గైడ్

(200 పేజీలు గలది. చక్కగ బైండ్ చేయబడినది)

గ్రంథకర్త:

యన్. సూర్యన్నారాయణ (డిప్లొమా హోల్డరు) అకౌంటంట్ అండ్ ఆడిటరు, బెజవాడ.

(ఈ పుస్తకమునందు యిన్కంటాక్సుకు సంబంధించిన ప్రతివిషయమును ప్రతివర్తకునికి అర్థమయ్యెలాగున తెలుగునందు వ్రాయబడినది. ఇన్కంటాక్సు విషయమై తెలుగులో వ్రాసిన పుస్తకము మరెక్కడా లేదు)

కొద్దిప్రతులు మాత్రమే కలవు.

వెలరు 2-8-0

మద్రాసు, బల్లారి, చిత్రూరు, నెల్లూరునకు మాత్రము ఏజెంట్లు కావలెను.

సీకాలమును, ఆదాయమును, ఆయుర్దాయమును భీమాచేసికొనుము

డాక్టరు వి. యం. మ్యాలిక్ యం. పి. యం. డి. బి. యల్ గారి ఇక్ మిక్ కుక్కరుతో ప్రతి దినము సీ ఆహారమును వండుటవలన.

ఉపయోగించుట సులభము ప్రతి దినమునకు సౌకర్యము. పరిశుభ్రమైనది, ఆరోగ్య కరమైనదియు. ఇప్పటికే రిలక్షులపైన పుష్కరాగములో నున్నది.

మధుసూత్ర వ్యాపారులకు ప్రత్యేకధరలు. మా 4 నెంబరు చిత్రముల కేటలాగునకు వ్రాయుడు.

టెలిఫోను బి. బి. 859

ఇక్ మిక్ కుక్కరు కో,

టెలిగ్రాము “ఇక్ మిక్ కుక్కరు” కలకత్తా.

29 కాలేజీస్ట్రీ, కలకత్తా.

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి కాస్తూరి కస్తూరి తయారుచేయబడినవి.

యావద్భారత కాంగ్రెసు

సంఘ సమావేశము

జన్మభూమి

శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుపక్షమున చీలిక ఏర్పడినది ఈరెండుపక్షములవారు ఎట్టిదాపరికము లేక తమభావములను ఒకరికొకరు తెలుపుకొని సంపూర్ణ సుగుచర్యను బొంబాయిలో జరుగు యావద్భారత కాంగ్రెసుసభ్యులసభయందు జరుపవలయును. శాసనసభకార్యక్రమమువిషయమై ఘోషపత్రాన్ని శీతం దుసను ఈవిషయమై జరుగు చర్యలయందు జోక్యముకలుగజేసి కొనుటచే భేదములు వరింతఅధికమగునని మామతోచుటచేతను మే మింతవరకు జోక్యము కలుగజేసి కొనలేదు కాని పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించుచున్నవి. మిత్రుల విశ్వాసరాహిత్యము ద్రోహము. దేశమునకు అప్రతిష్ఠ తెచ్చి పెట్టినది. శాసనసభ్యులు తమమిత్రులపట్ల ద్రోహము గావించిరి. ఏ సిద్ధాంతములను ఆధారముగ గైకొని పైకివచ్చిరో ఆ సిద్ధాంతములే వారు మరచిరి. కార్యక్రమమునకు పునాది యగు ముఖ్యమాత్రములు నిరాకరింపబడినప్పుడు వారు పతితులైరి చెప్పవలెను. మిత్రులు ఈమాటను అంగీకరింపక పోవచ్చును. కాని వారికి నిజము తెలుపుట ఉచితము. మన మింతవరకు తిరస్కరించిన మిత్రులకును శాసనసభలయందలి మన మిత్రులకును ఎట్టిభేదము లేదని వారు అంగీకరింపవలెను. ఇంకను ఈకొత్త మిత్రులు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులగు నున్న దాస్య శృంగులములు బలపడగలవు. బూటకమును నడచి మన మిత్రులు ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగవలెను ప్రభుత్వమువారి శాసనములను అనుసరించి వారి ప్రతిష్ఠాపనలను నిర్వహింప మనమిత్రులు పూనుకొనవచ్చును. అప్పుడు చెప్పనది యొకటి చేయునది యొకటి అని ఆక్షేపించుటకు వీలులేదు. నూతనయుగము ఏర్పడును. ఈ విషయము మనము మనలక్ష్యము చేరగలము.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు తగువు

పరిష్కరింపబడుట

కాకి, ఏప్రిలు 22:—సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘమునందు తగవువచ్చి పోటీమీద రెండుసంఘము లేర్పడియుండెను. అందు యేది సక్రమమైనసంఘము అను విషయము పాట్నాలో యీ సుభ్య పరిష్కరింపబడెను.

ఈ విషయమును విచారింప విచారణకర్తలు డా॥ బి. ఎన్. ఘాంజీ, బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, కిరీత్ శంకర రాయగార్లను గౌహతిలో అ. భా. కాంగ్రెసుసంఘమువారు నియమించియుండిరి. బాబు కిరీత్ శంకర రాయగారు పాట్నాకురాల్సి. తక్కిన యిద్దరు యాదిగవరీతి తీర్పుజెప్పిరి.

గౌహతిలో అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమునందు పాట్నానిన ఉభయపక్షముల సభ్యులు బొంబయిసభకు హాజరు కావచ్చును. రెండు పోటీసంఘము లేర్పడిన జిల్లాలో రెండు నెలలలోపున తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలెను. పిమ్మట రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు అ. భా. కాం. సంఘమునకు తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలెను. జగత్ నారాయణ లాలుగారు క్రొత్త యెన్నికలను జరిపింతురు. (ప్రీప్రెసు)

ఇండియాలో పట్టుట పెండుచే వెండిని గొనుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలబెట్టుట చాలమంచిదే యనియు ఇదివరలోనే ఇది రావలసియుండెననియు వైనాన్ పీయలు టైముస్పత్రిక వ్రాయుచున్నది. రేపు బుధవారిము పెండగు ఎట్లుండునో చూడవలసి యున్నదనుచున్నది. కరెన్సీ కమిషను సిఫార్సులనుండి వెనుదిరిగిన నమ్మకము కలుగదనుచున్నది.

ఎలిజబెత్తు రాకొమాతై ప్రధమజన్మదినమునాడు సార్వభౌమదంపతులు బహుమతులనిచ్చిరి.

దుర్గత్రేహ యంత్రములద్వారా ముఖము కన్పించుటలు ప్రయత్నములను జేసెదరట.

సింగపూరు నౌకాదళము సత్వరాభివృద్ధిగ తయారగుచున్నది.

జాగాస్లావియా వైమానికులు ఎలిపోనుండి బ్రసాక్షిరి.

రాయలుకమిషను నియామకము

ఈమేరకు నియమింపబడవచ్చును-
భారతీయ సభ్యులకు ఉండవచ్చును

డెయిలీ హేరాల్డు నూచన

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 28:—సాంస్కృతికమంత్రివర్గ ప్ర
కటన కేబిలువార్త యిట్లున్నది:—

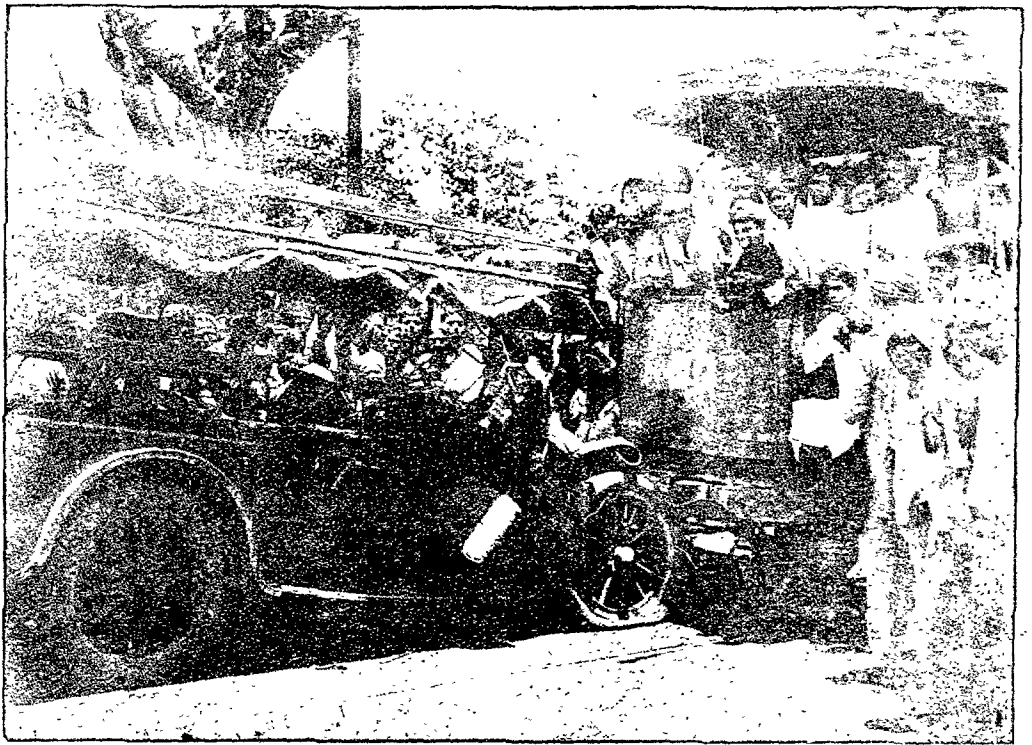
ఇ యను రాయలుకమిషను యిప్పుడే ఈ
మంత్రివర్గము నియమింపబడవచ్చును. న్యాయశాఖ
యం గుర్తుతో దోస్తీ, బహుశః లార్డుచీఫ్ జస్టిసు
గారు ఉభయములకు నియమింపబడవచ్చును. సభ్య
లందరు బ్రిటిషువారే యుందురు గాని ప్రస్తుతము
ఇంగ్లాండులోనున్న ఇండియను లాయరులలో ము
ఖ్యులకు సభ్యులుగ నుండవచ్చును అని డెయిలీ
హేరాల్డు ప్రత్యేకవిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

(ప్రీ. వెను.)

రాయలు కమిషను

భారతదేశమునందలి రాజకీయస్థితియందు ఆసక్తికరము
లగు సమస్యలు అత్యధికముగా కలసియున్నవిగాన వానిని సరి
గా తెలుపవలెనని దీర్ఘమగు వివరణమే అవసరమును. గత
వారమున అత్యధికముగా ప్రాముఖ్యతగల పెక్కు విషయాలగు
ప్రశ్నలనుగూర్చి బర్మను హేడు ప్రభువు వివరింపవలసివచ్చెను.
రాజకీయ సంస్కరణములకు కొనసాగించుట హిందూ మహమ్మ
దీయ సమస్య, ఆదాయవ్యయములు, సేనలవ్యయము, భారత
దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వముల యొడంబడిక ఇటీవల భారతదేశ
మున జరిగిన శాసనసభల యెన్నికలు మున్నగు సమస్యలను
గూర్చి బర్మను హేడు ప్రభువు వివరించెను. విషయములను
స్పష్టముగా వెల్లడించుట కభ్యంతరము కలుగునని అననసరముల
గు వివరములను అతడు వదలివేసెను గాన చిత్రనర్తకులు లేక
పోయినను విషయ మందరికిని బాగుగా వెల్లడియైనది. భారత
దేశమునందు గత మూడేండ్లలో తత్పర్యముకంటె కాంతి
చాల అధికముగా నేర్పడెను. అనుభవమునుబట్టి విషయములను
భారతీయులు అవగతము చేసికొన నారంభించిరి. భారతదేశ
మున నియోజకవర్గాలలో హెచ్చుమందికి అసహాయోద్యమమునందు
నిరసనభావము కలిగినది. కావున రాజకీయదృక్పథము సుము
ఖముగా నున్నది. స్వరాజ్యవాదుల పలుకుబడి తగ్గినది. వారు
గేండ్ల క్రితముకంటె నిపుడు భారతీయులకును ఉద్యోగులకు
యితరులకు బ్రిటిషువారికిని సద్భావము చాల హెచ్చినది.
ఇందుల కనేక కారణము లేర్పడినవి. గవర్నరు జనరలు యిర్విన్
ప్రభువుగారు స్వయముగా హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని
గూర్చి బోధించుచుండుటయే గాక తరుచుగా సొంతరిగా గ్రామ
ములకు గ్రామములకు ప్రజల కష్టములను గూడ గ్రహించుచు
న్నారు. వెనుకటి గవర్నరు జనరలు లెవరునుగూడ నీపదవి
నవలంబించ లేదు. సర్ బా సి లు బా కె లు గా ర తి
సమర్థతతో ఆ దా య వ్య య ము ల లెక్కలను పరి
శీలించుచున్నారు. ఐరోపామహాసంగ్రామము ముగిసిన తొలు
దొంత వత్సరములలో కొందఱ సహాయోద్యమమును బోధింపగ
లుగుటకును అసంతృప్తిని ప్రజలలో కలిగింపగలుగుటకును ము
ఖ్యధారము ధనసంబంధముగా నేయుండెను. ప్రజామిత్రములై
న ఆరోగ్యవైద్యాశాఖల మంత్రులు రాష్ట్రీయశాసనసభలలో
ధనభోజముచే నెట్టిలాభమును కలుగజేయకపోవుట వలననే
సంస్కరణములనుగూర్చి రాజకీయజేత్రలకు సంతృప్తి కలుగ
కుండపోయెను. ఇప్పుడు ఆదాయవ్యయముల విషయమున మంచి
పదతిన్వలంబించుచున్నారు గాన ప్రజల ఆర్థికస్థితి బాగుపడు
టయేగాక సంస్కరణములనుగూడ సరిగాకొనసాగింపగలుగు
టకువలెనది. దక్షిణాఫ్రికానుగూర్చి హేర్బాగు, హాబిబుల్లా
గారికి జరిగిన యొడంబడికగూడ కాంతిని కలుగించుటకు సహ
యమై. రాయబారులవలన కలుగగల లాభమునుగూడ
దీనివలన భారతీయులు గ్రహింపగలిగిరి.

ఈ కారణములన్నిటివలనను ప్రస్తుతము భారతదేశమున
వెనుకటికంటె సాధికమగు శాంతి సెలకొనినందున యిది క్రమముగ
నతికరింపబడవలసి ఆశించబడుచున్నది. ప్రస్తుత మునులలోను
న్న రాజకీయసంస్కరణములను మరల పరిచయవిషయమున
గూడ బర్మను హేడు ప్రభువు కొంతవివరించెను. కొన్ని సెల
లలో, కొన్ని మార్పులు జరిగినచో రాయలుకమిషనును

(ప్ర. పో. బి.)

శనివారము 11 గం॥ రాయవేటయందు మోటారుబస్ ట్రాముకారు డీకొనుట

ని య మి ం చి వె ం ట నే భా ర త దేశమునకు పం
పుటకెట్టి ఆక్షేపణయును కనబడవని గూడ నిపుడు బర్మను
హేడు ప్రభువు నుడివెను. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును
కలహము లంతరింపకపోయినను దౌర్జన్యములైన సంతరింపకుండ
రాయలుకమిషను నియమింపబడినదని వెనుక బర్మను హేడు
ప్రభువు నుడివెయుండెను. ఇప్పుడా విషయమునగూడ హిందూ
మహమ్మదీయ నాయకు లధికమగుకృషి సలుపుచున్నారు. వారి
ప్రయత్నము సఫలమైనచో బ్రిటునుదేశీయుల కధికమగు సంతృ
ప్తి కలుగును. మతకలహము లడగినచోగాని స్వరాజ్యమొసగ
బిటులేదనుటలో అతిశయోక్తియందుండుట కవకాశముకలదుగాని
భారతీయు లిటీవల నీమతసమస్యపట్ల చూపిన యుపేక్ష చాల
కోచనీయమైనదే. ఈమతసమస్యను పరిష్కరింపదగినవారు భార
తీయులేగాని యితరులుకారు. అసహాయోద్యమమును వదలవలె
ననునది చెందవలయును. ఇటీవల జరిగిన శాసనసభల ఎన్నికల
ఫలితముపై సత్యధికముగా నాకపెట్టుకొనకపోయినను శాసన
సభలలో నేర్పడిన పక్షముల విషయము నుపేక్షించినను గూడ
వెనుకటికంటె మంచి అభివృద్ధియే గోచరింపకమానదు. బహి
ష్కరణ విధానముపై నాధారపడిన స్వరాజ్యవాదులలో అత్యధి
కసంఖ్యాకులు శాసనసభల ఎన్నికలలో నియోజకవర్గాల విశ్వాస
మునకు పాత్రులుకాలేదు. భారతశాసనసభలో సక్రమముగా
నేర్పడిన రాజకీయము లింకను వ్యర్థములైనచో ఆధారపడియుండు
టయును కోచనీయమని బర్మను హేడు ప్రభువు యేల నుడి
వెనో సరిగా బోధపడలేదు. పాశ్చాత్యదేశములలో గూడ
యీపక్షము లీరీతిగా నేర్పడుటకు పెక్కు కృతాబ్ధములే పట్టు
చున్నది. రాజనీతిజ్ఞుల నాకర్పించుటకు నాయకులే సూర్య
కాంతిశిల్పకులున్నారు. 1927 లో నిపుడు కనబడిన శుభమాన
లిటు లేవత్సరాంతము వరకును గూడ కొన
సాగుచున్నచో 1929 వరకును రాయలుకమి
షను నేర్పరుపబడినదని యింగ్లాండు దొరతనమువారును పా
ర్లమెంటువారును పట్టుబట్టుటకెట్టి కారణమునకనబడదు. కావున
రాయలుకమిషను నియమించిన విషయము భర్తలలోనే ప్రక
టింపబడవలసివేయవలెను.

ఈవార్త శిశుకాలములోగానే ప్రకటింపబడుననిగూడ
తెలియుచున్నది. సంస్కరణములను ఆవిరగుప్రభువు ఆక్షేపిం
చెనుగాని రీడింగుప్రభువును యిండియామంత్రియును సమర్థించి
రి. రీడింగుప్రభువు గొప్పయంప న్యాయము గావించెను. ఈనట్ట
మును చాలమంది ఆక్షేపించిరి. తాత్కాలికముగ నుపయోగప
డుటకు చేయబడెను చట్టములన్నియు నిట్టి ఆక్షేపణలకు గురియ
గుచునే యుండును. భారతీయులలో చాల హెచ్చుమంది భా
వోద్రేకమున ప్రతిహతులుగానున్న సమయమునందే యీచట్ట
ములులో పెట్టబడెను. ధనలోపమువలన దొరతనమువారు
దాని నిసరిగా నమలుజరుపుటకుగూడ నశక్తులైరి. మొత్తము
మీద సంస్కరణముల సంతకముసఫలమేయైనది. వానివలన ప్రజల
లో హెచ్చుమంది రాజకీయముల పరిజ్ఞానము సాధికమగుబడయ
గలిగిరి. కొన్ని రాష్ట్రములలో సంస్కరణములను సరిగా సాగిం

చుచుండుటవలన క్రమక్రమముగ లాభముగూడ కనబడసాగెను.
కాని యిది తాత్కాలికమును ప్రాంతికముననియే చెప్పకతి
రదు. రాయలుకమిషనువారు యీచట్టము నమలుజరుపుటను
గూర్చి విచారణచేసి పార్లమెంటువారికి నివేదికను బంపవలసి
యున్నది గాన వారు అనుకూలమును ప్రతిహతులమునను సాక్ష్యము
సాధికముగా వివరింపబడుచుండును. ఈ సంఘసభ్యులు యీసం
స్కరణములను పరిచించుటకుగూర్చి గూడ నూచనలను చేయవల
సియుండును గాన ఆకార్యభారముతో పోల్చిచూచినచో సా
క్ష్యమును పుచ్చుకొనుట అంతకష్టముగ పనికాదనియే చెప్పవలసి
యుండును. భారతీయులలో హెచ్చుమంది నిర్మూలకరముగ
విచుర్యమునే చేసియున్నారు. అనిచి సెంటుగారును మరికొంద
రును నిర్మాణకరముగ నూచనలను చేసియున్నారు గాని యితర
పక్షములవారు హెచ్చుమంది వానినా మోదించినటు లనవడదు
కొన్ని సంఘములకు శాసనసభలలో సరియగు ప్రాతినిధ్యముగూడ
కనబడుటలేదు. విడుకొట్టమంది నీమహాతులు గలరు. వారికి
సరియైన ప్రాతినిధ్యములేదు. వారి ఆభిప్రాయమును గూడ
రాయలుకమిషనువారు న్యాయప్రకారము తెలుసుకొనవల
సియే యుండును. కావున యీకమిషను విచారణ కేవలము
ప్రభుత్వశాఖావిచారణ కాకాలదు. ఓర్పు విశాలమృదయము
ఓషికతో పనిజేయగల శక్తి మున్నగువానిని కలిగిన న్యాయ
విచారణ చతులు కొద్దిమంది కావలసియున్నది. వారందరును
ఏకీభవింపగలవారుగా నుండుటముఖ్యతమును. భిన్నాభిప్రాయ
ములు గల తీవ్రవాదులను నియమించినచో వారేకీభవింపజాలక
విడివిడిగా రిపోర్టులను వ్రాసినచో పార్లమెంటువారికి కలసియు
ను భారతీయులకు అసంతృప్తియును కలుగుటయే ఫలితమగును
భారతీయులు కోరుచున్న యీభరితము చాల సక్రమమైనదని
టచే కెట్టి ఆశాభంగమును కలుగగూడదు. (లంఘన్ టైముస్
ప్రధాన వ్యాసము 7-4-26)

మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు

(మావిలేఖరి)

ఇదివరలో మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు 14
గురు ఉండిరి. వారిసంఖ్యను ఇప్పుడు హెచ్చించెదరటం. మొత్త
ము 15 గురు న్యాయమూర్తులుండురనున్నారు. 15వ న్యాయ
మూర్తిపదవి ఖాయముగా నేయుండునట. క్రింది కోర్టులపరి
పాలనావిధానమును పరిశీలించుటకు ఇతనిని నియమించుచు
న్నారు. దీనికై మైలాపురంలో సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులొక
రు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

మహమ్మదీయ న్యాయమూర్తి

గావలెనను ఆందోళనఫలితమో యన్నట్లు నాగపట్నం
జిల్లాజడ్జిగనున్న జయనుద్దీను సాహెబుగారిని వేసవి తరువాత
సెలవుపుచ్చుకొనుచున్న న్యాయమూర్తుల సానయులలో నొక
దానికి నియమించిరని రూఢిక తెలియుచున్నది. మిగిలిన వారి
సంగతి ఇంకా లేలేదు.

(స్వకీయవిలేజిరి)

258 00 260 00

శ్రీ శివాజీ జయంతి

శ్రీ శివాజీ

యం సింగారెల్లు వెట్టిగారిల్లు ప్రకటించుచున్నార
మన దేశనాయకులెప్పుడేర్పాటు చేయుచున్న శివాజీ
జయంత్యుత్సవమువల్ల హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి పెంపొంద
గలదా?

ఇప్పుడు హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును,
దేశమందు రగుల్కొనియున్న విరోధాగ్నివల్ల
ప్రజానాయకుల హృదయములు సంతాపము
నొందుచున్నవి. ఈరెండు సంఘములకును అన్యోన్యమైత్రియే
ర్పడని యెడల స్వరాజ్యసంపాదన నుభవసాధ్యము కావలదు
గదా! గత సహాయ నిరాకరణోద్యమమిదివరకు ఇరుసంఘ
ములవారు "భాయి, భాయి" యని చేతులు కలిపి పనిచేసిరి.
కాని నేడు పరస్పరవిరోధులై కత్తులను నూరుచున్నారు ఈ
రెండు సంఘములవారికిని పెరుగుచున్న కలతలు క్రమశః నిష్పం
టుకొనినట్లు గ్రామమూలముగూడ వ్యాపించగలవు. నాయకు
లైనవారు ప్రయత్నపూర్వకముగానో, అప్రయత్నముగానో
అగ్నిలో ఆజ్యము పోసినట్లు కలహములను ప్రజ్వల జేయుచు
న్నారు.

ఈ శివాజీ యుత్సవమును పునరుద్ధరించుటవల్ల యీమత
కల్లోలములడగని నమ్ముచున్నారా? దీనివల్ల పాపరుల హృద
యములలో స్పర్ధలువృద్ధికావా? శివాజీయొక్క సాహసకార్యము
లు ఆతనికాలములోని దేశకాలగతులనుబట్టి దేశోద్ధరకార్యము
లుగాను ఆయుగధర్మమునుబట్టి వారి జీవితకార్యము ధర్మప్రతి
ష్ఠాపన కార్యములుగానుండెను. కాని వర్తమానయుగమునందు
ను అట్లే ఎంచబడగలవా? శివాజీవక్రవర్తి తురకలను చీల్చి చెం
డాడెనని పాతకాలలో చదువు ప్రతిబాటనకును తెలియును.
శివాజీయొక్క శత్రువులైన తురక లే నేడు మనసోదరులై దేశా
భ్యుదయమునకు పనిచేయువలసియున్నారా?

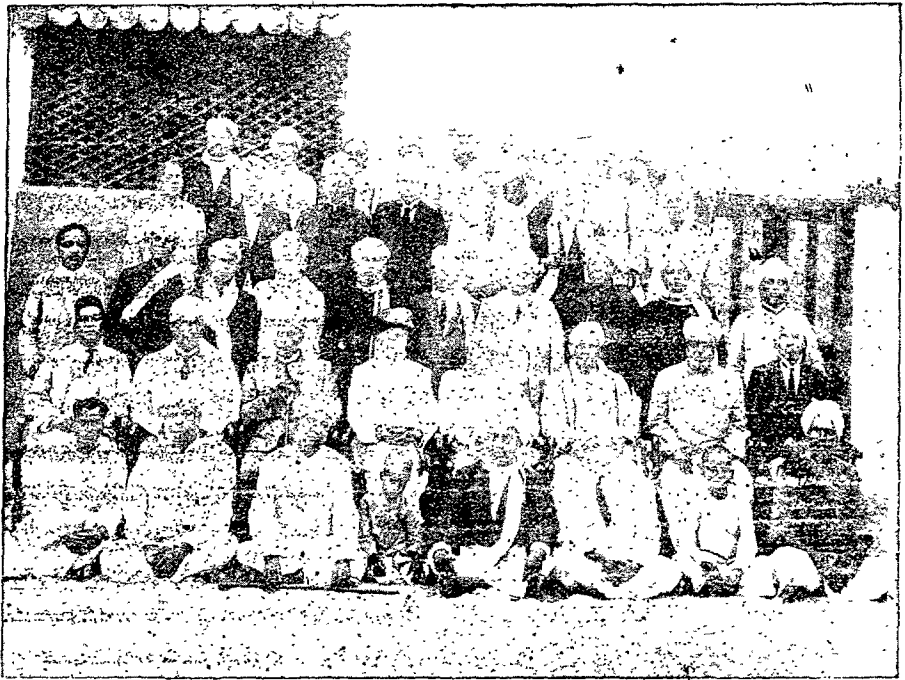
ఒక్క ఉదాహరణము చూడండి. గతవిరోధాయుద్ధవిజ
య సూచకముగా సంధిసమాధానదినము పవిత్రదినముగా భా
వింపబడి బ్రిటిషువారు ఆనాడు ఉత్సాహవేషులై గడపుడు
న్నారా లేదా? కాని యీ యుత్సాహోత్సాహములు జర్మ
నులకెంత హృదయకంటకముగానుండునో యెరుంగదురా? అట్లే
శివాజీజయంత్యుత్సవములు శివాజీయొక్క శత్రుకోటిలోని
వారగు తురకలకు కంటకముగా నుండకమాననా?

శివాజీ యుత్సవములను మనముయెంత నిష్కపట హృద
యములతో ద్వేషరహితబుద్ధితో దేశాభిమానముతో జరుపుచు
న్నను పల్లెలందును గ్రామములందునుగల పామరజనులకు కలతలను
కలుగజేయక మానవు. గతించిన కల్లోలములను తురుష్కలహ
ములను పునశ్చరణ జేయుటవల్ల దేశాభివృద్ధి కలుగగలవు.

ఈ రెండు మతములవారికిని సమానముగా సంబంధించిన
విషయములనే ఆధారభూతముగా తీసికొని ఏకీభావము నెల
కొల్పవలెను. ఇరుమతములవారికిని, దేశీయులందరికిని సమానము
గా సంబంధించిన యితరవిషయములనే ఆధారభూతముగాతీసి
కొని ఏకీభావము నెలకొల్పవలెను. ఇరుమతములవారికిని దేశీయు
లందరికిని సమానముగా వర్తించునది దేశదారిద్ర్యము. ఈ భరత
వర్షము సస్యగర్భయై ముక్కారుధాన్యములనుపండించిననుప్రజ
లకు మడుమకూడులేదు. కడు పాకలియే ప్రతివానికిని వర్తించు
చున్న బాధ-ఈ నివారకార్థము మనమందరమును స్వరాజ్యము
ను సాధించుటకు ఏకీభవించుట నుభవసాధ్యము. కనుక దేశదారి
ద్ర్యమునే ప్రజలకునుబోధకముచేసి ఐకమత్యావశ్యకమును అం
దరికిని హృదయంగమము చేయగలము. ఇటువంటి సార్వత్రిక
ప్రయోజనములనే ఇతరదేశములలోని ప్రజలందరము ఏకీభవించ
గలుగుచున్నారు.

* * * శివాజీజయంతికి విరాళములు * * *

ఈదినవ విరాళములు జయంత్యుత్సవార్థ మొసగబడినవి.
యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు రు 200, కే. నాగేశ్వరరావుగారు
రు 75, సర్. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, చిల్ల రామ
చంద్రరావుగారు, డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు,
ఒక్కొక్కరు రు 50 చొప్పున, గొల్లయ. రామరావుగారు,
టి. యస్. రామస్వామి అయ్యగారు, వి. డి. నింబకరగారు,
మునగాల రాజాగారు, కే. శ్రీనివాసను (హిందూసంపాదకులు)
యస్. బి. శ్రీరమ్ (ఆర్యభవను కాఫీహోటలు ప్రొప్రైయెటరు
గారు) మహదేవధర్మాజీగారు ఒక్కొక్కరు రు 25 ల చొ॥న
ఐ. కేశవరావుగారు రు 20, దేశేంద్రుడుగారు రు 15, విద్యా
సాగర్ పాఠశాలగారు రు 11, సామి వెంకటాచల శ్రేష్ఠిగారు
ఒక ముద్రాపత్రమును, సి. గోపాలమిశనగారు, యు. యల్.
నారాయణరావుగారు, పురుషోత్తమదాసు హరిలాలు అండు
కోవారు, నరసింగరావు, యస్. ఉడయవరగారు, ఆర్.
వెంకటరావుగారు, దేశాయిగొండరు అండు కోవారు, యస్.

(వె. భా. వీ)

సర్ లల్లుభాయి శ్యామల్దాసుగారికి విందు

22 వ తేదీన తిరువళ్ళీకి ఆర్యుని కో-ఆపరేటివు సంఘమువారు సర్ లల్లుభాయి శ్యామల్దాసు
గారికి విందుజేసిరి. శ్యామల్దాసుగారు, మన్యను కూర్చొనియున్నారు.

మైలాపూరులోని కల్పరలు అసోసియేషనువారు సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారికి 20-వ తేదీన
విందుజేసిరి.

(వెను పిక్చరు సర్వీసు)

యస్. వాయిద్ గారు, మేజరు పండారాయగారు, డా॥ యస్.
కృష్ణస్వామిగారు, పి. డబ్లియు. కామతుగారు ఒక్కొక్కరు
రు 10 ల చొ॥ టి. రంగనాథం నాయుడుగారు/మొదటివాయి
దా) టి. యస్. వివాయకరావుగారు, కృష్ణస్వామినాయుడు
గారు, డా. కల్లన్ నాయుడుగారు, మద్రాసు లియన్ మెడ్ క్లబ్
చీట్లాట కాలివారు, డా॥ యం. కేశవపాయిగారు, డా॥ సి.కృష్ణ
మూర్తిగారు, సి. వెంకటసుబ్బరామయ్య, డా॥ సి. వి. శ్రీని
వాసగారు, పి.వి.వల్మీకిగారు, హరికిసన్ వెంకటకీసనుగారు,
మలిననగర్వాలగారు, నాస్తి పురుషోత్తము, గొ.టి.కన్నయ్య
చెట్టిగారు, ఏ. కుప్పుస్వామిచెట్టిగారు, మోరేశ్వర్ అలతూరు
అబ్బయిచెట్టిగారు, టి.వి. సుబ్బారావుగారు, యస్. వెంకోజీ
గారు, ఆర్.కృష్ణారావుగారు, ఆర్. వెంకటరావుగారు, ఏ.
రఘునాథరావుగారు, నవేంద్రురగారు, కే. యస్. ముత్తయ్య
అండు కంపెనీవారు, ఒక్కొక్కరు రు 5/ చొ॥ రు 5/లకు
తక్కువగు విరాళముల మొత్తము రు 36/ లు.

వాదానముచేసిన మహాశయులు తమ విరాళములు త్వర
లో పంపగోరబడుచున్నారు.

మైలాపూరు నివాసులగు ఆర్. వాసుదేవరావుగారు,
పుత్రపతి శివాజీగారు పట్టాభిషేకపు రాజబంధనములతో
నున్నట్లుగా నొక చిట్టపటమును బహుమాన మొసంగిరి.

మహదేవ ధర్మాజీగారు శి త్న ఏ ము రో జా న
వ్యాయామక్రీడల సందర్భములలో పంచిత్రుటులకు ఉచితముగా
ఫలమును సప్లయ చేయుటకు వాదానము చేసిరి

వాదాన అండుకోవారు రెండుగురు 10 నెలలకు పై
రై టింగు యంత్రమును యీయుత్సవ సన్నాహ కార్యాలయో
పుప్రయోగమునకే అద్దలేకుండా యిచ్చిరి.

బ్రిటిషు వర్తకము

సర్వతోముఖాభివృద్ధి

రుగ్మి, ఏప్రిలు 21:—బొంబేసప్తయ సమ్మె ఆగిపోయిన
పిదప పారిశ్రామిక ఆందోళనము గల్గెను. ఎల్లయిలేనేమి అంత
యు అంతమైనది. పారిశ్రామికశాంతి ఏర్పడినది. ఆరునెలల నుం
డి వర్తకము సర్వత్రా యభివృద్ధిగాంచినది. ఉక్కు ఇనుపవర్త
కములు యభివృద్ధిగాంచుచున్నవి. ఇంకను విస్తరించును. నా
కానిర్యాపరిశ్రమగూడ యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి
పరిశ్రమలోగూడ క్రొత్తమార్పులు గల్గును.

ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, దక్షిణఆఫ్రికా, ఇండియా
జపానునుండి ఆర్థరులు వచ్చుటచే ఎగుమతి వర్తకముగూడ,
యభివృద్ధి యగుచున్నది.

మరల యంత్రములను పునరుద్ధరించుటకు యూరపులో.
ఆశేపుట్టినది. బ్రిటిషువారి పోటీ బాగాయున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి
ఎగుమతికి శ్రేణుబ్రతునుకు ఎక్కువ గిరాకి యున్నది.

మోటారు పరిశ్రమగూడ బాగానే సాగుచున్నది. ఫ్యా
క్టరీ లన్నియు పనిచేయుచున్నవి. నేతవ్యాపారము ఎక్కువగ
నున్నది.

సామ్రాజ్యవలన

కనడా పడమటిరాష్ట్రములో ప్రవేశించు బాలికలను,
బాలకులను బ్రిటిషు కనడా ప్రభుత్వమువారిచ్చు ప్రయోజన
ఖర్చులను 1620 నుండి హోనులకు హెచ్చించుచున్నార.

తిరుమల, తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములు, తిరుపతి నోటీసు

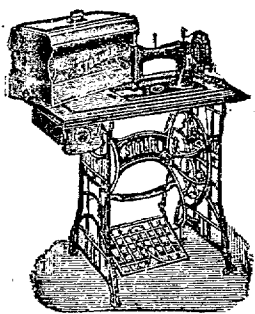
1927 సం॥ ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో హుండిలో వసూలు కాబడిన బంగారు, వెండి మొదలగు వస్తువులు దేవస్థానము ఖజానా కచ్చేరివద్ద తేది 28-4-27 వరకు 12 గంటలకు వేలము వేయబడునని యందుములమున అందరికి తెలుపడమైనది. వేలము పాడనెంచినవారు వేలముపాడు నర్సరాజు సహాయించుటకుగాను 100-లను డిపాజిటు చేయవలెను. వేలమునందు పాట నిలిచినవారు ప్రతిలాటు యొక్క వైకమును వేలము స్థిరమైన నెలదినములలోపల పూర్తిగా కట్టవలెను. అట్లు వైకము చెల్లించి వస్తువుల గొనిపోనియెడల అనామత్తుక్రింద మరొక నెల వరకు దేవస్థానము స్వాధీనముననే యుండును. ఈ కాలమునకు లాటి 1-కి దినమునకు రు 2/- నంతున బాడుగ వసూలు చేయబడును. తర్వాత నదరు లాట్లు డిఫాల్టరు జవాబుదారిమీదనే తిరిగి వేలము వేయబడును. ఇందలివస్తువులు క్రమముగా ఏమైన గలిగినయెడల డిఫాల్టరు వద్దనుండి వసూలుచేయబడును.

1. బంగారు 30 తుల బకమారు 1750 తులములు
2. ,, నాణెములు బకలాటుగా 7 విధములు
3. వెండి 1000 తుల బకమారు 11,000 తులము
4. ,, నాణెములు బకలాటు 2 విధము
5. హాళిఖాలు (హైదరాబాదురూపాయ) 5660 రూపా.
6. అరిగిన వెండిరూపాయలు 2130 ,,
7. రాగి 1765 శేర్లు
8. రాగి మొదలగు పాత్రలు 16 శేర్లు

శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుజీవారు.

విచారణకర్తలవారు.

ప్రోవరు కుట్టు మిషనులు రొఖిధర 120/-

ఇవి జర్మనీయందు తయారు చేయబడినవి. విశేష కాలము మరమ్మత్తులేకుండా పనిచేయగలవు. ప్రతిపట్టుకముందును యేజంట్లు కావలెను. 8401

సి. హెచ్. కోభవాచలం అండ్ సన్స్ చిలకలపూడి పోస్టు మచిలీపట్నం. రేకులమిషనులను, కూడ మేము అమ్ముచున్నాము.

No. 315.

దీనిని వైస సువాసనగల సబ్బు. పరిశుద్ధమైనవస్తువులు, శ్రేష్ఠమైన చందనతైలము మొదలగువాటినుండి చేయబడినది.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS.

వెంకటకృష్ణయ్య ఎట్లు మరణించెను?

చంద్రమతి క్రానుపరీక్ష గావింపబడుట

సాక్షి బోనులో కన్నీరుగార్చుచు విలపించుట

“విప్రయోగమా? - వాయుస్థలా?”

విల్లివాకం హత్య విచారణ

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

వెంకటకృష్ణయ్య, ఏప్రిల్ 28:— విల్లివాకం హత్యవిచారణ వెంకటకృష్ణయ్య సెషన్సుకోర్టులో తిరిగి నేటిఉదయము 11 గంటలకు ప్రారంభింపబడెను. చంద్రమతి సాక్ష్యమే దాదాపు 4 గంటలు పుచ్చుకొనెను. అప్పగారి మరణమునుగూర్చి చంద్రమతి తానితరులకు వ్రాసిన జాబులు చదువునపుడు కంటడడిపెట్టుచు, గద్దడకంఠయై హీనస్వరముతో పలుకుచు దుఃఖము నాపుకొనజాలకపోయెను. కోర్టు యెప్పటివలె ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను.

కోర్టువారు సమావేశము కాగానే చంద్రమతి తిరిగి తన సాక్ష్యమును ప్రారంభించెను.

“అప్పగారు ఆదినారాయణకు బోల్చినఖర్చు”

వెంకటకృష్ణయ్య ఆదినారాయణకై జేసినఖర్చులను లెక్క వ్రాసియుండెను. 1926 సం॥ మార్చి నెలలో ఆదినారాయణ కాశీ వెళ్లియుండెను. అందులకుగుఖర్చును రు 300 లకుపైగ అప్పగారే భరించియుండిరి. మే నెలవరకు జమాఖర్చు వ్రాయుచుండిరి. మే నెలలో చెక్కుపంపెదమని ఉత్తరములు వచ్చినందున ఆ లెక్కప్రకారము ఆదినారాయణకై శేలపుజేసిన అప్పునంతను తీర్చెదమని తెలియజేసినందున మే నెల వరకు మాత్రమే లెక్కవ్రాసిరి. (సాక్షి వెంకటకృష్ణయ్యగారు వ్రాసిన జమాఖర్చును గుర్తించెను.) లెడ్ బీటరు, బిసెంటు మొదలగువారివద్దనుంచి వచ్చిన ఉత్తరములయొక్క సారాంశమును వెంకటకృష్ణయ్యగారు వ్రాసిపెట్టియుండిరి. దానిని ఇతర కాగితములకట్టలో నుంచి మా అప్పగారు గతించినపిదపపట్టమునెల్లి పెట్టెనుచూచినపుడా సారాంశములేదు. నేను మా అప్పగారు 12 వ తేదీ విల్లివాకం వెళ్లినపుడుమాత్రము ఉండెను. మా అప్పగారికి కాకర కాయకూర చాలఇష్టము. మేముమాడ ఉండునపుడు తరుచుగా కాకరకాయను తెచ్చుచుండెడివారు.

క్రానుపరీక్ష

అప్పగారివద్దకు రాకపూర్వము

“నావయస్సు 25 సం॥లు. నానివాహమైన సంవత్సరము బాగుగ జ్ఞాపకములేదు. నా 13 సంవత్సరమందు వివాహమైనది. వాళ్లర్తేదరు సత్యనారాయణగారు. వారు గుంటూరులో నున్నారని నేనువిన్నాను. వారితోగూడ కొన్ని నెలలు మాత్రమే ఉన్నాను. నాకు 15, 16 సంవత్సరముల వయస్సులో వారితో కొన్ని నెలలుంటిని. మాజనకతండ్రి జీవించియున్నారు. ప్రస్తుతము బెంగళూరులో ఉన్నారు. నాకు సోదరిగలదు. ఆమె తనభర్తతో నగరిలో సంసారము చేయుచున్నది. మాతల్లితండ్రి (తాత)గారు ఉన్నారు. మాతాతనన్ను తనవద్దవచ్చి ఉండవలసినదిగ కోరిరిగాని నేను వెళ్లేదు.

1917 సంవత్సరమందు వెంకటకృష్ణయ్యవద్ద జేరితిని. అక్కడకు వచ్చినపిదప నాకొకబిడ్డపుట్టి 8 మాసములు జీవించి గతించెను. వెంకటకృష్ణయ్య గారితోగూడ కర్నూలులో ఒక సంవత్సరముంటిని. బెంగళూరులో నాచదువు కంతటికి అప్పగారే ఖర్చుల నిచ్చుచుండిరి. నేను బెంగళూరులో నుండునపుడు అప్పగారు వై. యం. వి. ఏ. లోనే యుండిరి. వెంకటకృష్ణయ్యగారి కుమార్తెలలో నొకరికివిశంతుద్వాహము గావింపబడినది. వెంకటకృష్ణయ్యగారికి వై. యం. వి. ఏ లో రు 40 లు జేతనమువచ్చుచుండెను. మాతల్లిగారు నావివాహమైన సంవత్సరమే గతించెను. మాతల్లిగారుగూడ విశంతుద్వాహము గావించుకొనెనని నేను సిమ్మట వింటిని.

కోర్టువారు:—(ముద్దయి వక్రమునెత్తించి) ఈప్రశ్నలన ఉపయోగమేమి?

ము. వక్రము:— వెంకటకృష్ణయ్యగారి సంస్కరణోద్దేశములను తెలియజేయుటకు ఈవిషయమై ఇదియే కడపటి ప్రశ్న.

సాక్షి:—మాజనకతండ్రిగారు నాకెప్పుడు డబ్బు ఇచ్చియుండలేదు. నీకువచ్చిన 24 ఉత్తరము లేయేతేదిన ఎవరెవరి

నుండివచ్చెనో చెప్పగలవా యని సాక్షిని ప్రశ్నింప ఉత్తరము లన్నియు ఆస్ట్రేలియానుండి ఫిబ్రవరి 2 తేదీన సింగపూరుహాగ్గురునుండి వచ్చినవని వ్రాయబడియుండెనని పక్కను ఉత్తరములపై లెడ్ బీటరుగారి సంతకములులేవు. కే. ధరిన్ మార్బిన్ మేరీ, మొదలగు అనేకులగు వారికివ్యూల సంతకములతో వచ్చెను లెడ్ బీటరుగారిని స్వయముగ నేనెరుంగను.

“ఆస్ట్రేలియానుండి జాబులు”

లెడ్ బీటరుగారివద్దనుండి నాకు ప్రత్యేకముగ జాబులే మియు రాలేదు. వారి సంతకమును నేనెరుంగను ఆ 24 ఉత్తరములను పైపుజేసి యుండెను. ఈ జాబులన్నియు 1926 సం॥ జూను జూలై మాసములవరకు వేర్వేరు తేదీలందు వచ్చుచుండెను. ఆ ఉత్తరములన్నియు ఆదినారాయణరాజే తెచ్చి అప్పగారికి ఇచ్చుచుండగ నేను చూచితిని. ఒకసారిమాత్రము ఎవరోయొక నూతనపురుషుడు తెచ్చియివ్వగ చూచితిని ఆఉత్తరము లేమని మా అప్పగారు ఆదినారాయణ నడుగ లెడ్ బీటరుగారినుండి ఈ ఉత్తరములు వచ్చినవి. మికివ్వలసినదిగ నాకి ఉత్తరములు నిచ్చిరి. అని ఉత్తరములు నిచ్చెడివాడనెను. మా అప్పగారు దివ్యజ్ఞానమతమందు గట్టి నమ్మకము గలవారు నేను, మా అప్పగారును అడయారు నందలి దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు తరచుగ వెళ్లెడివారము. “పుద్దు” అను పేరుతో నొకరు అడయారులో ఉండిరిని ఆదినారాయణరావు చెప్పుచుండెను అట్టివారు లేరని కుబ్బారావు పిమ్మట చెప్పెను

“నందాశ్రమములో మనువు మార్చి నులు”

కాశీ సమీపమున “నందాశ్రమ”మందు మార్చి ను మైకేలు (మనువు) మొదలగు వారుండిరిని చెప్పుచుండిరి. నేనుగూడ దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు జేరినదాననే. మైకేలు నుండివచ్చిన ఉత్తరములందును “కాశీ” పోస్టు ముద్రలు లేవు. దివ్యజ్ఞాన సమాజ మందు మా అప్పగారికి కొంత పలుకుబడిగలదు. ఈ ఉత్తరములన్నియు “అతి రహస్యముగ నుంచవలె”నని అందు వ్రాయబడియుండినందున అడయారులో ఎవ్వరికిని చూపింపలేదు. నాకుమాత్రము మా అప్పగారు ఆ ఉత్తరముల నన్నిటిని చూపించెను. ఈ ఉత్తరముల విషయమై అడయారులో అడుగవలసినదని నేనైనను మా అప్పగారితో చెప్పలేదు. మా అప్పగారికి మరణించునప్పటికి 56 లేక 57 సం॥లుండెను. వెంకటకృష్ణయ్యగారు లాకిమలే వ్యవహారములే. లాకి వ్యవహారముల నెరింగినవారు. ఆస్ట్రేలియానుండి వచ్చిన చెక్కు నాకుగాని అప్పగారికి గాని చూపబడలేదు చెక్కు ఏ బాంకుకు వ్రాయబడియుండెనో అనుగగ తాను అన్ని బాంకులకును తిరిగియుంటిని. ఎచ్చట చెల్లుబడి కాతేదిన ఆదినారాయణ చెప్పెను. ఫలానిబాంకు పేరిట వ్రాయబడెనని చెప్పియుండలేదు.

వెంకటకృష్ణయ్య జమాఖర్చు పుస్తకము

నారాయణరావు జమాఖర్చులను వ్రాసినపుస్తకముమీద “నారాయణరావు లెక్క” అని వ్రాయబడియుండలేదు ఈపుస్తకముపైనే “యమ్. వి. కే. ప్రేక్షు అకౌంటు” అని వ్రాయబడియున్నది. కనకమ్మ మా “అప్పగారి” అన్నకుమార్తె. 21-4-26 న నాలుగు గాజులు రు 44-10 0 లకు గొనినట్లు పద్దుగలదు 1-5-26 న చంద్రమతిగాజులు రు 54 లకు అమ్మినట్లుగలదు. నారాయణకు చిన్నచిన్న మొత్తములు ఇచ్చినట్లుగూడగలదు.

మిస్ జేమ్సు ఎవరు?

మిస్. జేమ్సు ఎవరో నాకు తెలియదు. ఎవరని మా అప్పగారిని అడుగగ లెడ్ బీటరుగారి ప్రేక్షు శక్రబరీ (అంతరంగిక కార్యదర్శి) యొక్క కుమార్తెల యని వారు చెప్పిరి. మిస్ జేమ్సుగారి వార్తాపాఠనకు రు 2-0-0 లు అని 17-4-26 తేదీ ఒక పద్దుగలదు. మిస్ జేమ్సునుండి వచ్చిన చారునకు రు 2 లుబహు

మతి ఇవ్వమని ఆదినారాయణరావు చెప్పగ అప్పగారు ఇచ్చి వేసెను. కనకమ్మకును, ఆమె భర్త రాఘవరావునకును వస్త్రములకై 21-3-25 వరకు 18 లు ఇచ్చినట్లు మరియొకపద్దుగలదు. దానిక్రిందనే బంగారుతో మాడుగుద్రాక్ష తావళములు 24-3-9 లు అని పద్దుగలదు. ఆదినారాయణరావుకు ఆతినిభార్యకు నాకు మువ్వరకు మూడు తావళములకై వానిని కొనెను. మిస్. శేషమ్మపద్దునుండి చారుడు ఒక్కమార్చే వచ్చెను. ఆతినిపేరు నాకు తెలియదు. మిస్. శేషమ్మ ఎవరని మా అప్పగారు మాత్రమే అనుగలేదు. విల్లివాకంలో ఇంటికి మా అప్పగారు మాడుమాసముల బాడుగనిచ్చిరి.

“అన్యతములాడితిని”

1918 నుండి 1925వరకు వెంకటకృష్ణయ్యకు రుణములు లేవు. ఆదినారాయణరావు మా అప్పగారు రు 1000 లు అప్పు వేసి ఉండిరిని నేను చెప్పితిని. నాసోదరి పెండ్లికిగాను కావలెనని అచ్చమ్మ వద్ద నగలు కై కొనలేదు. కోడండరావు కొరగారి వద్ద నై నను అట్లు అడిగినగలను తీసుకొనియుండలేదు. నేను సోదరి పెండ్లికి వెళ్ళుచున్నాననిచెప్పినగలను తీసుకొంటిని. నేను అసత్యమునే చెప్పియుంటిని. ఆదినారాయణరావు సుబ్బారావు మాతరుయొక్క నగలు అడుగుననగ నవంబరు 30-వ తేదీ మా అప్పగారు రు 48 లకు బంగారుగాజులను తీసియిచ్చిరి. వానిని కంభంమెట్టులో కుదురబెట్టితిని. అచ్చమ్మను నగలకినప్పడును నేను పెండ్లికి వెళ్ళుచున్నాననిచే అబద్ధముపల్కితిని. ఆదినారాయణ నన్ను అసత్యములుపల్కి అచ్చమ్మపద్దు నగలను తీసుకరమ్మని చెప్పినట్లే మా అప్పగారిలో చెప్పియుంటిని. మా అప్పగారు ఆదినారాయణరావును నమ్ముచున్నందున ఏమియు చెప్పలేదు.

నకిలు:—అబద్ధములుపల్కి ఇతరులనగలను తెచ్చుట మంచిదని మీ అప్పగారు చెప్పిరా?—అప్పుడు చెప్పలేదు.

ము. నకిలు:—29-11-26 విల్లివాకం ప్రేషములో క్రిష్ణయ్య కన్పించి “మీరవును ఇంటికివచ్చిన అచ్చమ్మ ఇంటిపద్దు ఉండినందున చిక్కులుగలుగును” అని చెప్పినపుడు “మాయింటికి మేమువెళ్ళుటకేమి అభ్యంతరముగలదు?” అని మీరుగాని మీ అప్పగారుగాని క్రిష్ణయ్యతో చెప్పిరా?—అప్పుడు చెప్పలేదు.

ము. నకిలు:—కోడండరావునవద్ద కాగితములను తీసుకొని వెళ్ళినపుడు క్రిమిన్ ఫిర్యాదుచేయమని మీరుగాని అప్పగారుగాని అడిగిరా?—అప్పగారు అడిగిరి.

ప్రశ్న:—కోడండరావునగా లేమి చెప్పిరి—అట్లు చేయవచ్చును. అనిరి.

ప్ర:—అయితే ఫిర్యాదు చేయలేదా—లేదు. 8-12-26 విల్లివాకంలో మాయింటియందే సుబ్బారావు “ఫిర్యాదు చేయవద్దు సారానించుడ”ని చెప్పినందున అప్పగారు ఫిర్యాదుచేయలేదు.

ప్ర:—మీసమక్షమున కోడండరావునగారికి ఎన్నుమారులు కాగితములను చూపించిరి. ఏ తేదీయందు?—ఒక్కమారు చూపించిరి. 8 వ తేదీ సాయంత్రమున తలచెదను.

ప్ర:—ఆదినారాయణ మీరు ఇతరులు కలిసి నివసించుచున్నపుడు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరు లెన్నిమారులు వచ్చిరి?—రెండుమార్లువచ్చి మాతోనే నివసించుచుండిరి.

ప్ర:—12 వ తేదీ సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను కచ్చాతేశ్వర అగ్రహారమునగాని మరి ఎచ్చటగాని చూచితిరా? లేదు.

ప్ర:—విల్లివాకం రాగానే “సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులెక్కడ” అని సుబ్బారావు నడిగిరా?—లేదు. సుబ్బారావు నడుగలేదు.

ప్ర:—ఎందువలన అడుగలేదు?—అడుగవలెనని నాకుతోచలేదు.

ప్ర:—“మీకొరకై సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు పట్టుమువెళ్ళిరి”ని తులశమ్మ చెప్పినపుడు “మేము పట్టుమునుంచే వచ్చుచున్నామే? అక్కడకు రాలేదే.” అని అడిగిరా—లేదు. అడుగలేదు.

ప్ర:—ఎందుకు అడుగలేదో కారణము చెప్పగలరా?—చెప్పలేను.

ప్ర:—విల్లివాకం వచ్చెముందు సదునాల్లు దినములు మీరు, మీ అప్పగారు పండ్లు, పూరి తెచ్చిభుజించుచుండిరా?—అవును.

కోర్టువారు:—వెంకట్రామన్ గారి యింట్లో అన్నము వండిన దెవరు—నేనే వండితిని.

ప్రశ్న:—అప్పగారికి దేహము స్వస్థతగలేదని 11 వ తేదీ ఇందిరాబాయికి వ్రాసియుండిరా?—అవును.

కోర్టువారు:—ఏమి జబ్బుసంభవించెను?—మోకాళ్లపై బొబ్బలు పుట్టెను.

12 వ తేదీ విల్లివాకంలో మేము ఆదినారాయణ తీసుకున్న ఇంటి యజమాని సుబ్బారావును అద్దెకై మా అప్పగారి చిరునామా అడుగునపుడు అచ్చట ఇల్లు ఉండుచున్నది ఉండెను. ఆ మనిషి చూచి యజమానికి చెప్పినమోయని నన్ను మా అప్పగారిని దానియుండుదని తులనమ్మ సుబ్బారావులు చెప్పగ మా అప్పగారు పనిశేయు మనిషికి కనుపడకుండు నట్లు గోడకానుకొని నిలుచుండిరి.

మాకు రాత్రులందు సాధారణముగ కూరకేసుకొనువాడుగలదు. పరాయిఇంటికి వెళ్ళినపుడు వారడిగినచో మాత్రమే వంటలో సహాయముచేసెదను. అడుగనిచో చేయనదిలేదు. ఆ రాత్రి నేను వంటలో సహాయము చేయలేదు. సాయంకాలము నేను అప్పగారు మిడ్డమీడికివెళ్లి దిగినచ్చి రైలుకుపోవలెను. అన్నముపెట్టుడని అడిగితిమి. ఆదినారాయణరావు ఇంటినుండి సామానులుతీసుక రావలసినదని సుబ్బారావుతో మేము చెప్పలేదు. మీరు భోంచేయుడు. నేను వెళ్లి సామానుల తెచ్చెదనని సుబ్బారావు చెప్పెను. సామానుకొరకు ఇవ్వడు వెళ్ళవద్దు అని మేము చెప్పలేదు. సుబ్బారావు వెళ్లి తిరిగి ఇంటిలోనికి రాలేదు. మేముభోజనముముగించినపిదప సుబ్బారావువచ్చి చున్నాడేమో చూడుమని మా అప్పగారు అడిగినపుడు చూచితిని. కాకర కాయతిని వాంతి వచ్చుచున్నదని అనగ వేరొక ఆకువేసి వడ్డింతును లేనిచో కాఫీ ఇచ్చెదను అనితులశమ్మ చెప్పెను. తులశమ్మ నాచేతికి రెండుపక్కలు ఇవ్వగ అప్పగారికి ఇచ్చితిని. అప్పగారికి బలహీనము లేకపోయినను ఉబ్బసము ఉండెడిది.

డాక్టరును పిలుచుకొని రావలసినదని సుబ్బారావుతో చెప్పినపుడు 8 గంటలందును. పిమ్మటనే నీటితో ఒడలుకాచితిని. తులశమ్మ సామానుల నన్నీటిని తెచ్చెను. నేనే వేడినీటిని తయారుచేసియుంటిని. సుబ్బారావు వేడినీటితో కాచియుండలేదు. “ఆదినారాయణరావు శ్మశానములో సుబ్బారావుకు వంత్రములు ఉపదేశించగ నేనుచూడలేదు. కేషయ్యకు తండ్రియిచ్చుటకు సుబ్బారావు 10 గంటలకువెళ్లి 11 లేక 11-30 గంటలకు తిరిగినచ్చెను. వెంకటరమణయ్య నాటిరాత్రి సుబ్బారావు ఇంటికిరాలేదు. సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులదియనను మాతో భోజనము చేయలేదు. ఇంటిలో పీనుగ ఉన్నది కావున మాకు భయముగ ఉన్నది అని సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను దొడ్డిద్వారా వెంకటరమణయ్య ఇంటికి పిలుచుకొని వెళ్ళిరిని నేను తులశమ్మతో చెప్పలేదు. నేనానెను నారిచి చూడనేలేదు. మా అప్పగారి సంచిలోనున్న డబ్బును నేను తీసుకొంటిని. 13-వ తేదీ సుబ్బారావు పట్టుమువెళ్లి డబ్బుతీసికొని మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు వచ్చెను. “కేషయ్యరాక నెదురుచూచుచు బేసిన్ బిడ్డీ ప్రేషములో ఇంతవరకు ఉంటిన” ని సుబ్బారావు చెప్పలేదు. కాలాతీతమైనందునను బ్రాహ్మణులందరు ఆసీనులకు వెళ్లి నంకునను కేషమును మోయుటకు బ్రాహ్మణులు దొరకలేదని సుబ్బారావు చెప్పెను. సుబ్బారావు ఆదినారాయణను కొంత దూరము కేషమును మోసి తమకాయాసముగ నున్నదని పిదప దొరక కేషము వెంటనే వచ్చిరి.

“నాశీ కన్నీరుగార్చుట”

అప్పగారు గతించిరిని జయమ్మ, రంగయ్య, ఇందిరాబాయి మొదలగు వారికి ఉత్తరములు వ్రాసియుంటిని. నాశీ ఈ ఉత్తరములను చదువునపుడు కన్నీరు గార్చుచు డగ్గర్తో మాట్లాడెను.

“అప్పగారి రుణము తీర్చుకుంటిని”

జయమ్మకు వ్రాసిన ఉత్తరమందెట్లు వ్రాసెను. “లక్ష్మీ సహమరాత్రన జయమ్మగారికి. నేను విల్లివాకం వచ్చి మరల మదరాసుకు పోదలందునంతలో అక్కసాక్షుగ వాయువునొప్పులు తగిలి అప్పగారు మరణించిరి. వారికి తీనాయాసమరణము గలిగినది. పదినిముసములు మాత్రమే బాధపడి. వారు భగ్యులైరి. అప్పగారు నన్ను దగ్గరతీసినందులకు నేను ఆయన రుణము కొంచెమునకు కొంచెము తీర్చుకొన్నాను. మేమే దహన సంస్కారములు చేసితిమి. ఆయనను నేనుకూడ మోసినాను. నారాయణ నామకార్థము పరాయనాడివలె నచ్చిపోయెను. సుబ్బారావుగారు చాలసహాయము చేసినారు. నేను వారి ఇంటిలోనే యున్నాను. నాకు చాలకష్టములు సంప్రాప్తమైనవి. అప్పగారు ఉన్నంతవరకు నాకేమి తెలియలేదు. ఇకముందెట్లుండునో తెలియదు. నారాయణ చేసిన మోసమునకు అప్పగారు మోక గొట్టి చనిపోయిరి.”

“నేను దిక్కులేనిదాన నైతిని”

ఇందిరాబాయికి వ్రాసిన ఉత్తరమునం దెట్లువ్రాసెను.

మమ్ములను ఏవేళటప్పుడు నారాయణ ఇల్లు వదలి వెళ్తామి నాశీ మేము ఇంకను ఇంటికి వెళ్ళలేదు. అప్పగారు నేను మరలమదరాసు పోవలెనని అనుకొంటిమి. కాని అక్కసాక్షుగ వాయునొప్పిచే పదినిముసములు బాధపడి అప్పగారు మరణించిరి. అప్పగారు భగ్యులైరి. కాని నాకీ కష్టములు సంప్రాప్తమైనవి. నన్ను విష్ణురిందువారులేరు. నాకు పిచ్చిపట్టినట్లున్నది. నాకష్టసుఖము నెవ్వరితోను చెప్పుకొనునట్లులేదు. నారాయణ చేసిన మోసమువలన అప్పగారికి “మోక తగిలినది. వాడే బాగుపడనీ, మేము ఎట్లాపోయినా? అనియుండెను.

“సుబ్బారావు చాల సహాయముచేసెను. నేనిప్పుడు వారి యింటిలోనే ఉన్నాను అని వ్రాసిన సుబ్బారావు (కోర్టులో ముద్దయిగనున్న) ఈ సుబ్బారావే. సుబ్బారావు తులశమ్మగారి 15 వ తేదీ ఉదయము వారింటియందుండినంతవరకు నన్ను బాగుగనే ఆదరించిరి. సుందర రామయ్య, క్రిష్ణరావు మొదలగు వారు ఉదయము సుమారు 10 గంటలకువచ్చిరి. ఆ ఉదయమే నేను రైలుకేరితిని. ‘అనాయాసమరణము’ అని ఉత్తరములో ఎందుకు వ్రాసితిన్ననగ అంతకుముందు ఉబ్బసము వచ్చినపుడు అప్పగారు చాల బాధపడువారు. నేను విశమిచ్చెదనాయని సుబ్బారావు చెప్పినందున వారిమాటను నమ్మి నేనెవ్వరికిని అట్లు వ్రాయలేదు (ప్రేలు రైలుకేరియుండగ ఇతరులెవరైన వచ్చినపుడు ఇంటిదొడ్డియందుండవచ్చును. అట్టిసమయములందు ఇతరులను చూచెడి అభ్యాసము లేనందున నేను దొడ్డిలో ఉండలేదు. నన్ను వెళ్ళమని తులశమ్మ చెప్పినందున చూడుదినములుండి స్నానముచేయకనే వెళ్ళిపోతిని. అదినము భోజనముచేయలేదు. నాకు తులశమ్మకు మనస్ఫుర్ణమేయు లేవు.

భారతమ్మను నేనెరుంగదును. వారు మారబంధువులైనందునను, బాగుగ పరిచయము లేనందునను వారియింటికి వెళ్ళలేదు. కామమ్మ భర్త ఇంతవరకు నీ కేసి నందున ను నా తండ్రి చని పోయెనని అడుగనైన అడుగనందువల్లను కామమ్మయింటికి వెళ్ళుట నా కిష్టములేకపోయెను. సుందరరామయ్య క్రిష్ణరావు కామమ్మ సుబ్బారావుఇంటికి వచ్చినపుడు బిగ్గరగానే మాట్లాడుచుండిరి. వారెమిడిప్పినది నేను వినలేదు. తులశమ్మనైన విచారింపలేదు. సముద్రములో కలుపుటకు తీసుకువచ్చిన అప్పగారి అస్థులైన నావెంట తీసుకొనివెళ్ళలేదు. వెంకట్రామన్ ఇంటికి అదినమున నేనెళ్లి నాగదిలో పెట్టెనుమాత్రము తీసుకొంటిని.

ప్ర:—అంటువారు ఇంటిలోనికి వెళ్ళుట సాధారణముగ ఆచారమా—కాదు. నేను రైలుచేరినట్లు ఎవ్వరితో చెప్పలేను. స్నానముచేసివెళ్లి నాపెట్టెను తీసుకొంటిని.

“ఇరువురు సుందరరాజులు”

వెంకట్రామన్ ఇంటిలోనుంచి నాపెట్టెనుకొని కొంత దూరము వెళ్లివిధిలో సుందరరాజన్ గారింటికి వెళ్ళితిని. అచ్చట ఇద్దరు సుందరరాజన్ గార్లుగలరు. చిన్న సుందరరాజును 15 లు వయస్సు. వీరి మేనమామయను పెద్ద సుందరరాజునకు 35 సం॥లు ఉండును. అదినమున్న, 16 వ తేదీ యున్న వారి గదిలోనేయుంటిని. వారితోనేను రైలుకేరినట్లు చెప్పలేదు. చిన్న సుందరరాజునే మాకు చూచుటనుండి భోజనముతెచ్చెను. వెంకట్రామన్ గారింటిలోగాని సుందరరాజన్ గారి యింటినవద్దగాని మా అప్పగారు విషమువలన గతించిరిని నేను చెప్పలేదు. 16-వ తేదీ రాత్రి చిన్న సుందరరాజునే రైలు ఛార్జియిచ్చి హైదరాబాదురాష్ట్రములోని కంభంమెట్టుకు నన్నంపెను. సుందరరాజునకు వారితండ్రి డబ్బుపంపుచుండును. “సుందరరాజున్ తండ్రి కంభంమెట్టులో తాలూకా ఉద్యోగిగ నుండినందున నన్ను సుందరరాజున్ అక్కడికి పిలుచుకొన్నెను. నాన్నే హితుడు ఖర్చులిచ్చి తమయింటికి రమ్మని పిలవినపుడు నేను ఇంకొకచోటికి వెళ్ళుట మర్యాదగనుండునా? కావున సుందరరాజున్ పిలవినందున వెళ్ళితిని.

“బంధువుల ఇండ్ల కేలపోలేదు?”

ము. నకిలు:—మనయింటిలో నెవరైన చనిపోయి కష్టములు సంభవించినపుడు మనబంధువులయింటికి గదా వెళ్ళి వలెను?

కష్టదశలోనుండుతఱి బంధువులువచ్చి ఆదరించి ఆనెనగదా వెళ్ళవచ్చును.

ప్ర:—మీ సోదరికి అప్పగారి మరణమునుగూర్చి వ్రాసితిరా?—అప్పుడు వ్రాయలేదు. నానద్ద ఏమిన్ని డబ్బుచేసెదనున నాబంధువుల ఇండ్లకు వెళ్ళలేదు. ప్రేకముండిన వెళ్ళియుండెడి ధాననే.

కోర్టువారు:—బంధువులకు వ్రాసి డబ్బు ఎందుకు తెప్పించుకొనలేదు—నాకట్లుతోలేదు.

కోర్టు:—గూఢచుర్యమునకు పాల్పడినవానిని ఆరెన్చింగ్ అక్టాను ప్రకారము శిక్షించుటకు అర్హుడని తేలితే, అతడు నన్ను తనయంటికి తీసుకుపోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మ. క. లు:— అప్పగారి మానసంస్కారములకై పెద్ద సుందరరాజన్ గారిని పంపిస్తాను. అతడు నన్ను తనయంటికి తీసుకుపోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

—:— సుందరరాజన్ గారి యింటిలోని వారందరూ నాకు పరిచయముగలవారే. వారును మాశాఖకు జేరినవారే. కాని నాకు బంధువులుకారు. నేనిప్పటికిని వారి యింటియందే యున్నాను. వై. యం. పి. పి. లోని కార్యదర్శి మొదలగువారి వద్దకు అప్పగారి మరణమును గుర్చియు, సంశయమును గూర్చియు చెప్పియుంటాను. వై. యం. పి. పి. లోనున్న గుండు రావు “నాకు ఉద్యోగము ఇచ్చెను”ని చెప్పినట్లు మా అప్పగారి గుండురావును గుర్చిరావు నాతోచెప్పెను. ఆయన నైనను నేనును అనుగలేదు. కంభంపెట్టుకు పోయేదిదారిలోనే కానియున్నది. నేను మొయిలుబండిలో వెళ్ళినందునను కాని గుండు మొయిలు నిలువనందునను నేనయ్యను చూచుట కవకాశము లేక పోయెను.

“నడబాటుకు కారణము”

మ. పీ. లు:— మీ భర్తగారివద్ద కేందుకుపోలేదు. నాకు తెలియని వెళ్ళుటకు నాకెట్టి అభ్యంతరమున్ను లేదు. నా చెప్పిన ఉన్నాలో నాకు తెలియదు.

ప్రశ్న:—ఎన్ని సంవత్సరములనుండి వారెక్కడనుండినో మీకు తెలియదా?

మ. అప్పగారి వద్దకు వచ్చినప్పటినుంచి నాకు తెలియదు.

ప్ర:— నాకు మిమ్ము వివరించెడిరా? మీరేవచ్చియుంటారా? — నాభర్తకు మందొక పెండ్లియై భార్య ఉండగనే నన్ను మాతలిదండ్రులు పెండ్లిశేసినందున నాభర్త విడచిపెట్టిరి.

ప్ర:—మీకు మంగళనాత్రము గలదా?—ఉన్నది. అంతట కోర్టువారు ఉపాహారములకై తేలిరి.

ఫలాహారా నంతరము

చంద్రమతిమరల ఇట్లుజెప్పెను. నాకొరకై మదరాసు నుండి కంభంపెట్టుకు జననరి రి తేదీయందువచ్చి మదరాసుకు పలుకుకొనివచ్చెను. కేసువిషయమై నాతో యేమిన్నీ మాట్లాడెను. పోలీసునూపరింపెండ్లకు మిమ్ములను చూడవలెనని చెప్పుచున్నాడు. కాన రావలెనని పిలుచుకొనివచ్చెను. సమ్మతులు తీసుకరా లేదు. ఎందుకురావలెనని నేనాతని అడుగలేదు. వాతీసునూపరిండ్లతో ఒకగంట గంటన్నరవరకు ఈకేసువిషయమై చెప్పితిని. పరకువాకమువెళ్ళి మీకు తెలిసిన విషయము వ్రాసియిచ్చి వెళ్ళవచ్చునని తెల్పిరి. అంతట నేను పరకువాకం వెళ్ళితిని.

మీ:—పరకువాకంలో ఎవరిఇంటికి వెళ్ళితిరి?—మాన్నే మీరుల ఇంటికి.

ప్ర:—న్నేమితులెవరో కేరుచెప్పును?—నేను చెప్పుటకు నాకిష్టములేదు. నాకు ఆడవారు వారిపేరు జెప్పుట నా ఇష్టములేదు.

జడ్జి:— కేసులో ఆశ్చర్య కెక్కుదు సంబంధములేదు. నాకీకే కేర్లు చెప్పగా ఇష్టము లేనపుడు వానిని వదలివేయవచ్చును.

సాక్షి ఇంకను జెప్పును జననరి 7 వ తేదీ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, కానిస్టేబులు తన వాక్యాలమును వైకొనుటకై వచ్చి యుండిరియు, పోలీసువారితో తానేమియు మాట్లాడలేదనియు పత్తెను.

“ఇందిరాబాయికి నేను డబ్బు ఇవ్వలసియున్నాను. నాన్నకున్న ఆస్తు ఇచ్చివేసితిని. “వెంటకృష్ణయ్యను నేను వ్రేలుచుంటుంటిని. అందువలన వారిభాగముకొరకై వీమైనగాని చేయ నుండిరావలె యుంటిని” అని క్రిందికోర్టులో చెప్పినది నామే. “వ్యభిచారము తప్ప అన్నిపనులను జేసియుంటిని” అని కోర్టుదొరకు భార్యకు జెప్పియుంటిని.

ప్రశ్న ప్రాసిక్యూటరు:— అందు కొన్నిపదములు తీసి వేయబడినవి. “2 వ ముద్దయికొరకై వ్యభిచారము తప్ప అన్ని పనులను జేసితిని” సాక్షి జెప్పెను.

ప్రశ్న ప్రాసిక్యూటరు తిరుగ అడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధానము భాగంతు ఇట్లు జెప్పెను. పుష్పనతి నైన విదవ గూ యింటియందే వచ్చి నా భర్తయందునుగాని నేను వారి యింట కాపురము చేయలేదు. వెంటకృష్ణయ్యవద్ద జేరిన విషయ నా తాత, తండ్రిలేక అప్పగారిండ్ల కెన్నడును పోయి

యుండలేదు. “అప్ప గారి” వద్దకు వచ్చి న. పి. వ. ప. నాచెల్లెలకు మాత్ర మే ఉత్తరములు వ్రాయుచుంటిని. మిగతెవంపులకు వ్రాయలేదు. మా అప్పగారింటి యందే నేను విడనుకంటిని. నేను గర్భిణియైయుండగ అప్పగారింటికివచ్చితిని. అని పత్తెను.

విదవసాక్షి జడ్జిగారి శిల్పకళాని చెప్పిపోయెను.

విల్లివాకం గ్రామమునను రావువరెడ్డి సాక్ష్యమొసంగుచు ప్రక్కనూలలన వెంటకృష్ణయ్య గతించెనని తమకు సుబ్బారావు రిపోర్టు చేసెనని తెల్పెను.

విల్లివాకం కరణము యమగంపట్ల సాక్ష్యమొసంగుచు తాను కొన్నిమానములు తాత్కాలికముగ మునసబుఉద్యోగము జేసితినిపత్తెను సుబ్బారావు ఇంటివద్దలోని బావిలో నగలను తీసిన విషయము నర్జించిరి.

ఉడయనరచక్రెట్టి అను విల్లివాకంలోని చిల్లరఅంగడి వద్దను సాక్ష్యమొసంగుచు డిసెంబరు 11-వ తేదీ 1-వ ముద్దయి 21 లు దాకా నిచ్చియుండెనని తెల్పెను.

వెంగల్వనాయకు అను విల్లివాకం కాపురమును సాక్ష్య

మొసంగుచు 1-వ ముద్దయి వెల్లూరు పోలీసువారివద్ద తనయింటి దొడ్డిలో శవములు గలవనిచెప్పి ఆప్రదేశమును చూపించెననియు మరునాడు శవములు బైటికితీయవచ్చును తానుంటిననియు పత్తెను. 1-వ ముద్దయి బూరులోనుండి విషముగల ఒకసీసాను గూడ చూపించెను.

క్రాసుపరీక్షయందు సాక్షి తన సంపాద్యము దినమునకు రు 1-8 లు అనియు విల్లివాకంలో చాలమంది ఉద్యోగములు హోదాగలవారు గలననియు పత్తెను. నన్ను పోలీసువారు పిలువగ దేవాలయములోనికి వెళ్ళితిమి. విదవ 1-వ ముద్దయి తనయింట శవములను జూపెదననగ వారియింటికి. వెళ్ళి ఆప్రదేశమును చూచితిమి. 1 వ ముద్దయి చేతివ్రేలు కాలినట్లు నేను గమనించెను.

విదవ కోర్టు కేటికి విచారణముగించిరి సోమవారము నుండి పరీక్షింపబడెడి సాక్షులలో విచారణాధికారి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు న.కే.శివయ్యయన్న, చమ్మారపరీక్షించు నిపురులును ఇరువురుగలరు. శుక్రవారములోపుగ విచారా ముగియగలదని జడ్జిగారు తెలియజేసిరి.

మద్రాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

1927 సం॥రం మే 25 మొదటి తారీఖునుండి మైసూరు, పూనా స్టేషనులకు మధ్య ఇరుప్రక్కలను పోవుచున్న ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లయందు మొదటి, రెండవ తరగతి ప్రయాణీకులకుకూడ త్రూ పెర్మిటు యేర్పాటుచేయబడినది
పూనానుండి అరిసికేరికిపోవు ఎం. అండు ఎస్. ఎస్. రైల్వే నెం 2 జౌన్,
అరిసికేరినుండి మైసూరుకి పోవు మైసూరు రైల్వే నెం 9 అప్
మైసూరునుండి అరిసికేరికి నెం 12 జౌన్
అరిసికేరినుండి పూనాకు ఎస్. అండు ఎస్. ఎస్. రైల్వే 1 అప్
ఈ త్రూ సర్వీసు ఏర్పాటుచేయు నిమిత్తమై నెం.1 అప్, నెం 2 జౌన్ మొయిలుల కాలగరిమితి కూడ ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము 1-5-1927 తేది నుండి మార్చబడును.

నెం 1 రు అప్ మొయిలు బెంగళూరునుండి రాత్రి 9 గం-30 ని బయలుదేరుటకు బదులు ప్రస్తుతము

బయలుదేరుట	రాత్రి	గం 9—0 ని
అరిసికేరి చేరుట	”	1-30
” నుండి బయలుదేరుట	”	1-50
బెంగళూరు చేరుట	”	3-10
” నుండి బయలుదేరుట	”	3-37
చిక్ బాబూరు చేరుట	ఉదయం	5-28
” నుండి బయలుదేరుట	”	5-37
హరిహరము చేరుట	”	7-0
” నుండి బయలుదేరుట	”	7-20
హుబ్లీ చేరుట	పగలు	11-50
” నుండి బయలుదేరుట	”	12-15
భార్యూరుచేరుట	”	1-0
” నుండి బయలుదేరుట	”	1-5

అచ్చటనుండి ప్రస్తుత కాలపరిమితి ప్రకారమే పోవును.

నెం 2 జౌన్ మొయిల్ పూనానుండి బెంగళూరుకి పోవుకాలపరిమితి.

ప్రస్తుత ప్రకారమే పూనానుండి బయలుదేరుట రాత్రి	గం 9-15 ని
బెంగళూరు చేరుట	” 11-40
” నుండి బయలుదేరుట	” 11-50
అరిసికేరి చేరుట	” 1-5
” నుండి బయలుదేరుట	” 1-35
ప్రస్తుతము ప్రకారమే బెంగళూరు చేరుట ఉదయం	6-40

కోనే మాళ్ళి స్టేషనువద్ద ఇకమునుపు అగదు.

ఈ మార్పుల ననుసరించి అదే తేది నుండి ఈ దిగువ తెలుపబడిన పెక్కు నులమీదగా బోవుచున్న బండ్లమధ్యనుండు కాలపరిమితికూడ స్వల్పముగా మార్చబడినవి.

నెం 4 రు జౌన్ పూనా-బెంగళూరు ప్యానంజరు సాసాలు అండు అజ్జంపూరుమధ్య

నెం 8 రు జౌన్ పూనా-బెంగళూరు పార్వల్లు ఎక్కువెన్ను హరిహర అండు అరిసికేరిమధ్య

నెం 10 రు హుబ్లీ-హరిహర మిక్సెడ్ “హుబ్లీ అండు శావనూరుమధ్య

నెం 7 రు అప్ బెంగళూరు-పూనా పార్వల్లు ఎక్కువెన్ను అజ్జంపూరు అండు హరిహరమధ్య

పూర్తివివరములకు స్టేషనులందుండు నోటీసులను చూడును.

అదే తారీఖునుండి ప్రస్తుతము బెంగళూరు పి.మోగా స్టేషనులకుమధ్య పోవుచున్న నెం 1 రు అప్ నెం 2 రు జౌన్ మొయిలుబండ్ల (ట్రీకంపోస్టెట్ బోగిబండ్లు) రద్దుచేయబడును.

వనాపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలీకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు 3-4-0 లు.
“భ సప్రదీపిక” ఇందు సమస్తభిజములు కుడిచేతి భస్మములుచేయు యానాని అయ్యున్నవిధానములుగలవు.
రు 1-3 రు. 500 కిమ్ముకుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 2-0-0
2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

చెన్న పురి కార్య రేషను

మొన్న సాయంకాలము దిల్లీ జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారధ్యక్షతన కార్యరేషను సభ జరిగెను.

కలపపన్నుల దుర్వినియోగము

కలపపన్నుల వాపసులయందు జరిగిన అవకతవకలు విషయము సర్పించబడినది.

ఈవిషయము పోలీసువారి విచారణకు ఒప్పగించవనని నదిగార్నింగార్యలచెట్టిగారు తీర్మాన ముపపాదించిరి. తీర్మాన మోడిపోయెను.

శిశుసంరక్షణ శాఖాధ్యక్షురాలు

శిశుసంరక్షణ శాఖాపై తనిఖీచేయుట కేర్పడిన లేడి నూపరింటెండెంటు ఉద్యోగము రద్దుచేయక ఉంచవలసినది గా కమిషనరుగారి సలహానగూర్చి చర్చించబడినది.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు రీడిగవతీర్మాన ముపపా దించిరి.

“పాల్తుఅఫీసరుగారి అధికారమునకు లోబడియుండున టుగాను ఇతరఅసిస్టెంటు పాల్తుఅఫీసరుకు సమానహోదాకలి గినటువంటిన్ని లేడి అసిస్టెంటు పాల్తుఅఫీసరు నొకామెను శిశుసంరక్షక శాఖా తనిఖీకి నియమించవలెను. ఈమె వైదవిద్య పట్టభద్రురాలుగా నుండవలెను.”

డాక్టరు సి. నరేశ్ మొదలియారుగారు లేడిఅసిస్టెంటు పాల్తుఅఫీసరు అనుమాటకుబదులుగా నూపరింటెండెంటు అను మాటలుజేర్చి తీర్మానమును సవరించవలసినదిగా కోరిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు యీవిషయమై యిట్లుపన్యసించిరి. “నేటి కార్యక్రమములోని మిగిలిన విషయ లన్నిటిని విడిచి యీవిషయమునే ఏల ముందుగా చర్చించుచు న్నారు? ఈ యుద్యోగ నిర్ణయమున కై గతబుధవార మొక ప్రత్యేకసభ యాహ్వానింపబడినది. కాంగ్రెసుపార్టీవారు సభలో పాల్గొనలేదు. ఇంకొకవారమునకే తిరిగి యీవిషయ మై వేరొకసభ జరుగగలదు. కాబట్టి ఇట్టి సందర్భములో యీ విషయమింకాసభలో నేలదర్పించబడవలెను? అదోజన కాంగ్రెసు సభ్యులు అత్యధికసంఖ్యాకులై లేడి నూపరింటెండెంటు ఉద్యోగ మక్కురలేదని తీర్మానముచేయవచ్చును. మరునాడు జన్మి సభ్యులు అధికసంఖ్యాకులై వారి తీర్మానము రద్దుచేయవచ్చు ను. ఇదంతయు వేళాకోళమునకు కానియెడల, దీనివల్ల ఫలమే మిలేదు. ఈ శిశుసంరక్షకశాఖ చాలా అవసరమైనదే. శిశుమరణములు ఎక్కువగా నున్న ప్రదేశముల లో ఇది చాలా అవసరము. ఈ ఉద్యోగమునకు ఎవరు ఏర్పాటు చేయబడినను నాకు పక్షపాతములేదు. చిన్నప్ప సతిగారిని తిరిగి యుద్యోగములో నియమించుట కెట్టిప్రయత్నముగాని మాకులేదు. అంతేగాక ఆమెకుకూడ యీ ఉద్యోగములోనికి రావలెనని కోరికలేదు. శిశుసంరక్షక శాఖయంతటికి ప్రెతనిఖీ దారుగా నొక యుద్యోగి యుండితీరవలెను. ప్రెతనిఖీ యుద్యోగి గురాలు తనక్రింది యుద్యోగియులకన్న మిన్నయెయ్యండవలెను. పాల్తు అఫీసరుయొక్క వ్యవహారములకును ఈయుద్యోగి గురాలి వ్యవహారములను కేటాయింపుగా విభజించబడవలెను.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు రీవిర్చును ఆపివేసి క్రొత్త ఉద్యోగగురాలను నియమించవలెననిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు—రాజకీయకక్ష లను ప్రత్యేక మనుష్యులమీదగల రాగద్వేషముల నటుంచి ప శాలవృద్ధయముతో నీవిషయము నాలోచించవలెను.

రా॥ బి. జి. ఏ. నరేశ్ మొదలియారుగారు—ఈ లేడినూపరింటెండెంటుగారు పాల్తు అఫీసరుకు లోబడియుండవలెనా? స్వతంత్రముగా వ్యవహారములు చూడవలెనా యనునదియే ప్రస్తుత సారాంశము. ఇద్దరికిని సమాపాదికారము నొకే శాఖలో యిచ్చుటవల్ల ద్వంద్వ ప్రభుత్వమేర్పడి వ్యవహారములు జరుగవు. ఆరోగ్యశాఖా పరిపాలన ఇద్దరుతల్లుల ముద్దుబిడ్డవలె చెడిపోవును.

డా॥ వి. రామకామతుగారు సవరణ నుపపాదించిరి. ప్రమాతి చికిత్స శిశుసంరక్షణలయందు 5 సం॥రముల యనుభవ మున్న వైద్యురాలు కావలసియున్నదని పత్రికలలో ప్రకటించవలెను.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు రీసవరణ నామోదించిరి.

యస్. జి. రంగరామనుజంగారు—లేడి అసిస్టెంటు పాల్తు అఫీసరు? అను మాటకు బదులుగా “లేడి నూపరింటెండెంటు” అనుమాట సుపయోగించవలసినదనియు పాల్తు అఫీ

సరునకును యీమొదలు ఉద్యోగవ్యవహార విభులను విభజించుట కొక కమిటీని ఏర్పాటుచేయవలసినదనియు కోరిరి.

కమిటీ ఏర్పాటుచేయనక్కర లేదనియువ్యవహారవిభిన్త యాధికారము కమిషనరునకే గలదనియు అగ్నోతుడు తీర్మాన రెండవభాగమును ఖండించిరి.

రంగరామనుజంగారి సవరణ ఒకటిపోయెను. వి. ఆర్. కామతుగారి తీర్మానము నెగ్గెను.

కార్యరేషను వైద్యశాలలు

కార్యరేషను వైద్యశాలలు ఇకముందునుండియు నెలకు రు 50 లకు తక్కువరాబడిగల కుటుంబీకులకుమత్రమేవినియోగ పడవలెను అని ఆరోగ్యవిషయ స్థానిక సంఘమువారి సలహా చర్చింపబడినది.

అధ్యక్షుడు—ఈసలహా ఆచరణలో పెట్టుట యసాధ్యము వోట్లు తీసికొనగా పైసలహా నిరాకరింపబడినది.

రాజవీధుల మధ్య జలదార యంత్రములు

బహిరంగ ప్రదేశములలో గల జలదారయంత్రములకు కంకరనున్న మతోపకైములను కట్టుటకు 11,40,000 లు శాంతును చేయవలసినదిగా కమిషనరుగారు చేసినసలహా చర్చింపబడినది.

కే. భావ్యంగారు—ఈ విషయము పన్నులఖజానా విచారణసంఘమువారికి నివేదించవలెను.

దిల్లీ బి. జి. తణికాచలం చెట్టిగారు—ఈవిషయము బడ్జెటు చర్చింపబడినపుడే విచారించబడి యుండవలెను.

సత్యమూర్తిగారు—ప్రస్తుతము యీమొత్తము శాంతు ను చేయవచ్చును. ఈలోపుగా పన్నును ఖజానా విచారణ సంఘమువారి విచారణకు నివేదించవచ్చును. వారు దీనికి సాధన సదుపాయములను ఆలోచించెదరు. ఈ జలదారయంత్రములకు పట్టెములు లేకపోవుటవల్ల మురుగునీరు నిలిచి దోనులు వృద్ధి యగుచున్నవి.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు—ఏయేరీతిగా యీశనిచేయుటకు ఎంతఖర్చుపడునో ఎన్నిమేటులేనిదే ఎంత ద్రవ్యము కావలసియున్నదో నిర్ధారణచేయ వీలులేదు.

ఇటువంటి సమలలో అనవసరమైన ఖర్చులు చాలా చేయబడి అత్యవసరమైన పనులు నిలిచిపోవును. ఈ విషయ మంతయు కమిటీవారు విచారించవలసి యున్నది.

ఆర్. యస్. ధనపాలమొదలియారుగారు తీర్మానమును ఖండించిరి. ఇందుకొరకు 11 లక్షల పైచిలుకు ఖర్చుచేయుట నిరకమనియు, అనేక మురికిపేటలు గూడెములు విశాలము చేసి బాగుచేయవలసి యున్నవనియు చెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారి సవరణ ఆమోదించబడినది.

గూడెములు బాగు చేయుట

గూడెములను బాగుచేయుటకు గూర్చి కమిషనరుగారు సూచించిన విధానము చర్చింపబడినది. ఇందులకు 15 లక్షలు వ్యయముకావలసి యుండెను.

సత్యమూర్తిగారు రీడిగవతీర్మాన ముపపాదించిరి.

“త్వరలోనే యీసభయొక్క పునఃసమావేశము జుల సప్తతికి మా ల పల్లె లు గూడెములను బాగు చేయు విషయమై నూచనలు, అనవసరమైన ఖర్చును తెలియజేయు ఎస్టి మేట్లకు సమగ్రముగా తయారు జేయుటకై యీ కమిషనరుగారి సూచనలు పన్నులు ఖజానా, సాయ కమిటీవారికిని వర్క్సు సాయ కమిటీవారికిని, ఆరోగ్యశాఖా సాయ కమిటీ వారికిని నివేదించవలెను. మ్యునిసిపల నిబంధనలప్రకారము ఆయాగూడెములు ఆరోగ్యవంతముగా పరిశుభ్రముగా నుంచబడుటకు ఆయాగూడెములన్న క్షేత్రస్వాములను ఒత్తిడిచేయుటకు కార్యరేషనువారికి అధికారముండవట్లుగా పిట్టి మ్యునిసి పలుచట్టమును సవరింపవలసినవిధముగూడ సూచించవలసిన దని పై కమిటీలవారిని కోరవలెను.”

ఈ గూడెములు నానా అసహ్యముగానున్నవి. ఆగూడెములన్న ప్రదేశముల భూఖామందులను ఒత్తిడిచేసి నిర్బంధించుటకు కార్యరేషనుకు అధికారముండవలెను. ఇట్టి అధికారముకొరకై ఒక చిత్తుపట్టము శాసనసభలో సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారిచే ప్రతిపాదించబడినది. కాని పానగల్లు రాజాగారి వల్ల అది ఒకటిపోయెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు రీతీర్మానము బలపరచిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు—నగరపరిపాలనా సవరణ విచారణసంఘమువారు ఇన్నిదినములనుండియు ఏమి చేయుచున్నారు?

అధ్యక్షుడు—వారి యాలోచనల ప్రార్థికాలేదు.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు—ఈవిషయమై సదరు సవరణసంఘమువారు లేమి సలహా నిచ్చెదరా? అవికూడా ఆలోచించుట మంచిది. వారు కొంచెము మేల్కొని తమ యాలోచనల త్వరలో ముగించెదరు గాక.

టి. సుందరరావుగారు—ఇప్పుడున్న చట్టమునుబట్టి భూఖామందులను ఒత్తిడిచేయవలయు. కాని ఆయా డివిజనుల కౌన్సిలర్లు కొంచెము శ్రద్ధ తాహములతో పనిచేసినయెడల కొంతవరకు బాగుపడగలవు. నా స్వంత డివిజనులోని నరియం గాడు మాలపల్లె నేడు బ్రాహ్మణాగ్రహారమువలె నున్నది.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు—సుందరరావు నాయకుడుగారు వర్క్సుకమిటీ అధ్యక్షులై యుండి తమయధికార ప్రాబల్యమును వినియోగపరచుటచేతనే వారిడివిజనులోని మాలపల్లెలు నేడు మునిపల్లెలవలె నున్నవి.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు—ఇదంతయును సుందర రావు నాయకుగారి ఉత్సాహితీయమువల్ల కలిగినదికాదు. దీనికికారణములు చాలాగలవు. అవి వారికిని నాకును తెలియును.

వెనుక నగరపరిపాలనా సవరణసంఘాధ్యక్షులుగా డా. స్వామినాధుగా రున్న పుడు ఎన్ని సభలకు సమావేశపరపదలచి ఆహ్వానములండినను సభికులు హాజరయ్యేవారుకారు. తిరునాత సింగార్యలచెట్టిగారు రధ్యక్షులుగానున్నప్పుడుకూడ ఎవరును హాజరయ్యేడివారుకారు. కాబట్టి యిటువంటివిషయములకు కారణము లన్వతాయించును.

నర్సంగారు—అయితర కారణములేవో చెప్పగలరా?

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు—ప్రజలలో పలుకుబడి ఈగూడెములను బాగుచేయుట విషయములో వరదరాజులు నాయకుగారు గొన్ని సూచనలుచేసిరి. వీనిని ఆచరణలో పెట్టవలెను. రాజకీయకక్ష పక్షపాతములతో పనిలేదు. మంచి సలహాల నెవ్వరిచ్చినను ఆమోదించవలయును.

ఆర్. యస్. ధనపాలు మొదలియారుగారు—ఈవిషయమై సర్వేయొకటి వర్క్సుశాఖవారిచే చేయబడినదేగాని ఏపనియును చేయజాలము.

ఇంతటితో చర్చముగించవలసినదని జి. ఏ. నరేశ్ మొదలియారుగారు కోరిరి.

అధ్యక్షుడు—ఈవిషయమై చర్చసందర్భమైనప్పుడు ప్రతిపక్ష్యుడును నోటినిండా యుపన్యాసముల నిచ్చెదరేకాని డబ్బుసంగతి ఆలోచించరు. ఇప్పుడు దీనికి 80 వేలుగాని 40 వేలుగాని కావలెను. హార్బరులో ఉన్న అనేకమంది మాతీలకు కొంపలే లేవు. వీధులలో చెట్లక్రింద పుట్లక్రింద పండుకొంటు న్నారు. వారివారియిండ్ల పంచలలో తలలు దాచుకొనుచున్నా రు. కనుక కమిటీ విచారణచేయవలసినదిగా నిర్ణయించి బావ మీద బరాతమిచ్చుటవల్ల ప్రయోజనం లేదు. కమిటీవారి సలహాలకు ఎదురుచూచేయెడల ఏ డిసెంబరునెలకోగాని తయారు కావు. ఏదైనా నివ్వర్న నా వ్యవహారము చేయదలచితే వెంటనే యందుకొరకు 80 వేల 40 వేల శాంక్ష నుచేయండి.

సత్యమూర్తిగారి తీర్మానముపై వోట్లు తీసికొనగా నెగ్గెను.

ఇంతటితో సభ ముగిసెను.

అలీల తాలూకాసభ అలీలలో మే 2వ తేదీన జరుగును. డా॥ పంజాబురావు దేశముఖుగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

సర్ హ్యూక్లి ఫగ్గగారు సింహళమునుండి మలయాద్వీప కల్పమునకు మార్చబడిరి. వీరు దక్షిణఇండియాలో సంచారముచేయుటకు మదరాసునకు మే 3 వ తేదీనవత్తురు.

30 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిగాంచిన వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది) జీవామృతము నరముల బలహీనముచేత కలిగెడు రోగముల కిది యమోఘమైన రసాయనము. జీవామృతము: బలహీనము, ధాతుక్షయము, రక్తక్షయము, వీర్యనష్టము, సెనెడుయొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు జీవామృతముతో సాటియైన రసాయనము లేదు. బుడ్డి 1-కి రూ 2-4-0 క్యాటలాగు కోరినవారికి పుచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందప్పనాయకవిధి, 1045 బ్రాంచి 183, బ్రాడ్వే, పోస్ట్ బాక్సు 287, మదరాసు. ఏజెంట్లు: కాకి వెంకటసుబ్బారావుగారు ముప్పలగూడెముండ్రి

బెంగాలు ఖైదీల విడుదల

నాగపూరు కాంగ్రెసు కమిటీపట్టుదల

శాసనోల్లంఘన తీర్మానము గావించుట

నాగపూరు, ఏప్రిల్ 25:—మంచార్లు అవారీగారి ఆక్షేపకత్తె సమావేశమై నాగపూరు కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి నాగపూరు ముఖ్యమంత్రి బెంగాలు నిర్బంధితులను విడుదలచేయుటకు ప్రభుత్వము నా రి కి ఒ త్తి డి క రి గి ం ప లేననే తలంపుతో ఆయుధశాసన చట్టము ముందుగండ్ల విషయమున శాసనోల్లంఘనము సాగింపనలెనని తీర్మానమును అధ్యక్షుని ఓటుతో ఆమోదించిరి.

బాల్కన్ల అధ్యక్షులగు గారును డాక్టరు ఫేరు ఎం. ఎల్. సి. గారును తీర్మానమునకు ప్రతిహతులుగా ఓటుచేసిరి. రూయి కరు ఛార లే అను స్పీ డ రు లు తీర్మాన మున కను కూలముగా ఓటుచేసిరి. నేట్లూనగుండు పాండురంగరావు గార్లు లిటును ఓటుచేయక యూరకుండిరి. తీర్మానము గావించబడుచేతను కార్యనిర్వాహక వర్గమును ఏకాభిప్రాయము లేక పోవుటచేతను నేట్లూనగుండు గారు తమ కార్యదర్శిత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిరి.

అసెంబ్లీలో పానాస్యబిల్లును వ్యతిరేకముగా ఓటుచేయనందుకు కాంగ్రెసుసభ్యులను పక్షంత్రితమౌత్రింగ్ మేర్పాటైనందుకు మదరాసు కాంగ్రెసుసభ్యులను ఖండించుదు పీఠికార్యనిర్వాహక వర్గమువారు గౌరవీ తీర్మానమునే అనుసరించనలసినదని ఆఖరి భారతి కాంగ్రెసు కమిటీగారి గౌరవ శాసనసభలను వెలుపల వైతలమను కార్మికులను చక్కని కట్టుదిట్టము లేర్పరచి ఖద్దరు దరకాలమాలకముగ గ్రామములలో పచారముచేయవలెనని తీర్మానించిరి. అధ్యక్షుల డాక్టరు ఫేరుగార్లు ఓటుచేయలేదు. (అ. ప్రె.)

నూతనగవర్నరులు

బర్మా సంయుక్తరాష్ట్రములు

పత్రికలవ్యాఖ్యలు

రంగూరు ఏప్రిల్ 23:—సర్ చార్లస్ ఇన్నీసుగారు బర్మా గవర్నరుగా నియమింపబడుటనుగూర్చి రంగూరు ప్రైము పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. బర్మానుండియే ఒక్కరిని నియమించినట్లయిన బాగుగ నుండేదని కొందరు తలంచుచున్నను బర్మాయొక్క భావిరాజ్యాంగపరిస్థితుల నడుపుటకై అంతయును భవముగల పరిపాలకుని నియమించినందులకు రాష్ట్రమునందంతలను నూతనోత్సాహము జనించినది. బంగాళాఖాతమునకావల బాగుగాపనిచేసినట్టి ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులకు బర్మా బహుమానముగా నియమననుట సత్యమేయైనది. ఈ సంప్రదాయమునకు నున నుంతగా సంతసింపబనిలేదు. కాని హిందూదేశమునుండి యిచ్చుటికి గవర్నరులుగా నియమింపబడిన నా ర ం ద రు ను మం చి వా రే యగుచున్నారని మాన యనుభవములన తెలుసుకొనుచున్నాము. వీరు చక్కగా మాట్లాడగలకై గలవారు. శాసనసభలలో పరిపూర్ణానుభవముగలను. సర్ చార్లస్ ఇన్నీసుగారికి సమయమునకు తగిన విశాలభావములులేకపోయినను ముందు వెనుక లారయని పరిశోధనలు ప్రవృత్తుండుట ప్రస్తుతపరిస్థితులను చెడగొట్టుకుండుట అనుభావములే బలముగలవారనియే చెప్పవలసివచ్చును.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 24:—“యరల్ ఐ. సి. యస్” అనుశీర్షికతో “లీడరు” పత్రిక ప్రధాన వ్యాస మిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ను న వా శ్చ ర్య ప డి తి మని చెప్పజాలము. మనకు దుఃఖము కలిగినమాట నిక్కువమే. నిశ్చయమైనవిజయము మన కెదురుగాకనబడుచుండబర్లేక మేము ఇర్విక్ ప్రభువులవ్యవహారాన్ని మరియొక్కవారు మన చేతనైనంత గలముతో ప్రతిపక్షింపగలము. అలెగ్జాండరుడు మేముగారికి ఎక్కువ సుఖము లున్నను వారికంటే సర్ చార్లస్ ఇన్నీసుగారే బలముగలవారని యెంచెదరు. ఈవిషయమున మన గవర్నరుగారే యొక్కన ప్రయోజనకరము కావచ్చును. మూడి మెను కమిటీలో మెజారిటీవారు తెలిపిన రాజ్యాంగసంస్కరణ పట్ల ప్రజలకు గల ఆభిప్రాయములన వాగిని మన స్నేహితునిగా నెంచుకొనుటకు వీలులేవన్నది.

ఇండియాను టెలిగ్రాఫుపత్రిక క్రొత్తగవర్నరుకాలమున 5 సం॥మును రాష్ట్రమున శాంతి స్థాపింపబడగలవని తెలుపుచున్నది దేశభాషాపత్రికలుగూడసంతసించుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

బెంగాలుకాంగ్రెసు తగవు

రాజీయోర్కటులు

సభాధ్యక్షుని ప్రకటన

దివాజపూరు, ఏప్రిల్ 22:—బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునందలి జీవికవిషయమున కుదిరిన రాజీగూర్చి రాష్ట్ర సభాధ్యక్షులకు జి. సి. చక్రవర్తిగారు రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల నుద్దేశించినట్లు ప్రకటించిరి:—తగవు పరిష్కరించుటకు రెండు మార్గముగలవు. (1) ఉభయపక్షములవారు సఖ్యతగనేదోయొక యేర్పాటుజేసికొనుట (2) లేదా, బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభజరికీ కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట. ఈ చీలికకల్లుటకు బాధ్యులవారు వెనుకటి విషయములు మరచిపోయి తమిందు తలంపుతో కలసికొని పనిజేసినచో మొదటిమార్గము సుసాధ్యమగును. నేనుకూడా పక్షమునందు కాన్సలు గారి పక్షమునందు గూడ నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. దేశమున కత్యంత వశ్యకసమయమున ప్రత్యేక అపోహలను మరచిపోయివారు కలసిపనిజేయుటకు నిరాకరింతురని నేదలంపను. మొదటిమార్గము ననుసరింప వీలులేకున్నచో రాష్ట్రసంఘ సభ మరల జరిపి ఓట్లు లెక్కించి కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఎన్నుకొనవలెను. అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమునకు తెలియజేసి వారి ద్వారాపరిష్కరించు కొనవలెనని వేరొక మార్గముగలదు. కాని అ. భా. కాం. సంఘము తీర్పులన కొందరు ప్రచారకులు సంఘమునుండి వెడలిపోవలసి వచ్చునేమో యని దోచుచున్నది. బెంగాలులోని తగవు బెంగాలులో పరిష్కరింపబడక ఉన్నత సంఘమువారి తీర్పునకై యెదురుజూచుట వంగరాష్ట్రజాతి యాభిమానమును అవమానపరచినట్లునని నాకు దోచుచున్నది.

శ్రీనివాసయ్యంగారు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు కలకత్తాకువచ్చుచున్నారు. రెండుపక్షములవారు గలసి రాజీకుదుర్చుకొనుట కిదియే మంచిసమయము. అధికసంఖ్యాకుల విశ్వాసము బడయగల కమిటీని నియమింపవచ్చును. కాని అధికసంఖ్యాకుల తీర్పు ఎల్లప్పుడు రుచిదిగవండి అందరికి ఒప్పుదలగనుండ జాలదు. కావున యేదో యొక రీతిని రాజీకుదుర్చుకొనుటయే మంచిదని నాయుద్దేశము.

(అ. ప్రె.)

ఒడంబడికను నిర్దేశము జేయుట

దక్షిణాఫ్రికాలో నూతనచట్టములు

భారతీయసంఘమువారి విన్నవము

సిన్హా, ఏప్రిల్ 24:—దక్షిణాఫ్రికా జాహానెబర్గలో బ్రిటిషు ఇండియను అసోసియేషనువారు అసోసియేటెడు ప్రెసునకు యిట్లు కేబిలువార్తనుపంపిరి:—1927 సం॥పు ఇమ్మిగ్రేషను రిలీఫుచట్టము చిత్తు మూసాయిదావివరములు యిప్పుడే తెలిసినవి. 27 వ తేదీన రెండవసారి చదువడమగును. ఈచిత్తుచట్టము రెండుటేబిలు సమావేశమునందు గావించబడిన ఒడంబడికకు కేబిలము విరుద్ధముగనున్నది. ఈ ఇది 1908 (ట్రాన్సువాలు) చట్టమును, 1918 ఇమ్మిగ్రేషను చట్టమును, 1914 ఇండియను రిలీఫుచట్టమును సవరించుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులను ముఖ్యముగ ట్రాన్సువాలు నుండి పూర్తిగా తొలగించుటకు యీచట్టము లెలపెట్టబడినది. దీనివలన భారతీయుల అవస్థ యిదివరకున్న చాలసీపమైనది. భారతీయులు తమ నిరసనము తెలిపి తన సహాయమును జేయవలెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రాసుగారి తంతి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 23:—కాంచుటేబిలు ఒడంబడికను పూర్తి జేయుట కష్టమింపబడిన రెండు నూతన చట్టములు పార్లమెంటులో సేరితిగ చర్చింపబడునో జూచుటకై ఇండియను కాంగ్రెసు కార్యదర్శికాజి, కోశాధికారి పోలరుగార్లతో సేను కేపుటవునకు తిరిగివచ్చితిని. చట్టములు సరిగ వ్రాయబనందున మార్పుచేయవలసిన చాల ముఖ్యవిషయములు మరుగు బరచిరి. దేశీయ శాఖాధికారిని, అడ్వోకేటు అలెగ్జాండరుగారిని జూచితిని. మంత్రిగారికి దాఖలు జేయుటకై ఒక మెమోరాండమును తయారుజేయమని మమ్ముగోరిరి. అన్నియు సానుమాముగ జరుగగలదని నాకునమ్మకముకలదు. కాని ఏవిషయముగూడ విచారింపనిది విడచిపెట్టరాదు. నూతనచట్టములన సేనిచ్చిట యెంతకాలముండవలెనో తెలియకున్నది. సాధ్యమయినంతత్వరలో ఏజెంటుని పంపవలెనని కాంగ్రెసు నిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించిరి. అని సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు కేపుటవునుండి డెయిలీ మెయిలునకు కేబిలు వార్తపంపిరి.

(అ. ప్రె.)

ఒక సవరణ:—17 వ పేజీలో శ్రీల రుక్మలనుగూర్చిన పటములలో మొదటి పటము ధిగువవ్రాసిన సూచన రెండవ పటమునకును రెండవపటము దిగువవ్రాసిన సూచన మొదటి పటమునకును చదువుకొనగోరవచ్చును.

రాయవేట మోటారు ప్రమాదము

గాయముల నందినవారు కోలుకొనుచుండుట

బస్సుద్రోవరు అరెస్టు జేయబడెను.

కేనివారమునాడు జరిగిన మోటారు ప్రమాదమునందు గాయముల నందిన 7 మందిలో బస్సు ద్రోవరు, కండక్టరు, లాకలాళ విద్యార్థి గాయములు ప్రమాదకరములు గావని యెంచి వైద్యశాలనుండి పంపిజేయబడిరి. మిగిలిన వారి సీతీ చాల అభివృద్ధి నందెను. సాలముగారి అభివృద్ధిమాత్రము కొంచెము మందముగనందెను. అయినను అతడు హాటలాడుకై వచ్చెను. ద్రోవరు పోలీసువారిచే అరెస్టుచేయబడి రిమాండునందుంచబడెను.

కెయిరో కరాచీ విమానమార్గమునకు పెర్షియను ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషువారి కనుజ్ఞనీయలేదనియు ఇది వరకు పెర్షియను విమానములు బాగ్దాదు మీదుగా పోవుటకు బ్రిటిషువారంగీకరించకుండుటయే యందుకు కారణముగ తెలిపిన యు ‘స్టేట్సుమన్’ లండను విలేజిరీ వ్రాయుచున్నాడు.

“Bynin” Amara

జగద్రాష్ట్రపితకీర్తిగలగొప్పటానుకు ఇది దేహమున కత్యల్పకాలములో కక్షిని ఉత్సాహము నిచ్చును, అజీర్ణము ఆకలి లేమి, చే బాధపడు వారలకు అకలిని గల్గించి జీర్ణకక్షిని పెంపొందించును.

టైనిక్ అమారా ప్రతి గృహమునకు ఉండవలసిందే. 8466

హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్యమైన ఉగ్రాణములయందును మందులమ్మవారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

వికమత్యము అత్యాచారము

శ్రీయుత శ్రీనివాస అయ్యంగారి యుద్ధోభ

(శ్రీపెన్.)

కలకత్తా, ఏప్రిలు 24:— హిందూదేశముందున్న రాజకీయపక్షము లన్నియును వికమత్యముతో మెలంగుట అత్యాచారముని నేటికాత్రి శ్రీనివాస అయ్యంగారు హరిసుపార్కునందు జరిగిన బహిరంగసభలో సుబ్బోధించిరి:— ఏకగ్రీవముగా అధికసంఖ్యాకులకలసి తీర్మానములు గావించి నంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదని అనుభవమువలన తెలియుచున్నది. అట్టి సమయములందు కలిసియున్నంతమాత్రమున ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టరు. ఏదోయొక పనికై కలిసియున్నంతమాత్రమున లాభములేదు. ఎల్లకాలమును మనమందఱు తగినకట్టుదిట్టములతో మనము కలిసియుండవలెను. మనయొక్క వికమత్యము బూటకమైనది కాదనియు అననరమైనట్లయిన మనలోపున మెన్నిమాద్యులైనన జేసుకొని సిరముగా నుండగలమని ప్రభుత్వము వారిొక్క మాఱింగి యుండిరేని అప్పుడే ప్రభుత్వమువారు మనకు లోబడగలరు. కావున కాంగ్రెసు ప్రఖ్యాతికి లోపమని నేకొందరెంచినను అన్నిపక్షములవారును కలిసియుండవలెనని సుకోరుచున్నాను.

నేమనలో అసెంబ్లీ

మరియు శ్రీనివాస అయ్యంగారు భారతశాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినట్టి సభ్యులతో నేమనలో అసెంబ్లీ అనే పేరు ఒక సంఘము నేర్పాటుచేయవలెనని నూచించిరి. కాంగ్రెసు చేయవలసిన పనుల నీ సంఘము చేయునేమో అను భయమును పార్లమెంటుకై కాంగ్రెసు తీర్మానముల కీసంఘము లోబడి యుండుననియును భారత శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినట్టిసభ్యులందరియొక్కయు పనిని బాయింటుగా నడుపుటకై అట్టి సంఘమునవసరమనియు చెప్పిరి. మరియు హిందూ మహమ్మదీయసభ్యుల తేర్పాటు జేయుటకును హిందూదేశమున కొక రాజ్యాంగ విధానము నేర్పాటు చేయుటకును ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయములను నిర్ణత్యము జేసిరేని దానికి నిరసనము ప్రకటించుటకు ప్రజాబలముగల ఇట్టిసంఘము మనవరము. మరియు కాంగ్రెసుచే స్థాపింపబడిన సంఘములు రాజకీయ వ్యవహారములను నడుపుచున్నను ప్రజలలోగూడ ఉద్యమము బయలుదేరవలెనని నాయభిప్రాయము అని చెప్పిరి.

సుభాష చంద్రునిలేఖ

తనను విడుదలచేయుటకై ప్రభుత్వమువారువిధించినపరతులకు జవాబుగా సుభాష చంద్రబోసు తనసోదరునికివ్రాసిన జాబునుగూర్చి శ్రీనివాస అయ్యంగారిట్లు చెప్పిరి. ఆజాబువలన భారతదేశముననున్న ప్రతి మనుజుని హృదయమును నీరైనది. పారుషవంతుడైన వాడీయవలసిన జవాబిదియే. ప్రజలనందరి నిట్లు కట్టపెట్టినందువలన ప్రయోజనమేమి? ఇది న్యాయావ్యాయ విమర్శన విషయముగాదు. బోసుగారికి ప్రభుత్వమువారు నూచించిన పరతులను చూచుచున్నట్లయినకడపటివరుగుతనమునుగూడ వెలిబుచ్చి ప్రభుత్వము వారు సంపూర్ణమైన నిరంకుశాధికారమును బూనినట్లునాకగుపడుచున్నది ప్రభుత్వమువారు నూచించిన సాకు కేవలము నిరుపయోగమైనదేగాక అసత్యమైనదై యున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే నృప్తింపబడినదైనను క్రిమినలుల సవరణపట్టుము చెంగాలు శాసనసభచే గావంపబడలేదు అయినప్పటికిని రాజప్రతినిధి తనయిచ్చవచ్చిన చట్టమును జేసి దానిని శాసనముగా మార్చి వచ్చునని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. ఇదియేనిరంకుశాధికార ప్రవర్తనము.

స్వరాజ్యసంపాదనము-ప్రజోద్ద్యమము

వంగరాష్ట్రముననున్న నాయకులందరును హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యమున కాంగ్రెసు కాంక్షనగున్న విరోధములను అణచివేయవలెను. కాంగ్రెసు పునరుద్ధరించి స్వరాజ్య సంపాదనకై ప్రజోద్ద్యమమును బయలుదేరదీయుటయే దేశబంధువుమనకు జ్ఞాపకమున్నందుకు చేయవలసిన పనియై యున్నది. మనలోపముల కన్నింటి కిదియే మంత్రోపదేశముకాగలదు. ఇదివరకు మార్గము జూపిన వంగరాష్ట్రమే యిప్పుడునుమార్గముజూపితనకును యితరులకును స్వరాజ్యము సంపాదంపగలదని తలంచెదను.

హృదయవర్తనము

తుదకు శ్రీనివాస అయ్యంగారిట్లు చెప్పిరి:— ఇప్పుడు జరుగవలసినది హృదయవర్తనము. ప్రభుత్వమువారిని హృదయము మార్చుకొనవలసిన దని మనమునుగుచున్నాము. మనముగూడ హృదయము మార్చుకొనవలదా? జాతీయజీవనమును పు

మొదటరకము సీమక మలములను అతి తక్కువ దరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలా త్ ఆండు కో.

టోకు చిల్లర సీమక మలముల వర్తకులునద్ద నుండియే కొనుడు

మేము పచ్చలు, ప్రాతరకము వజ్రములు, అణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము, 3556

89, టంక శాలవీధి, పార్కు-జాను. మ ద్రా సు.

నర్సి రామ్మజీసి కాంగ్రెసు నిష్ఠుడు పునరుద్ధరింపవలసి యున్నది. మనమందరమును పక్కా వ్యవహారము తెలిసిన మనుష్యులముగా నుండవలెను. మనమందరమును కఠినమృదయులుగా నుండవలెను. ప్రభుత్వపక్షమునుండి మనపై హితులు నవ్వువండుటచాల అపాయకరమైనదిగా నెరుంగవలెను. మిగిలినవారును గుర్రెరింగి ధైర్యముతో స్వరాజ్యమును గమ్యస్థానమునకు నడుపవలసినదని హెచ్చరించుచున్నాను.

తీర్మానములు

- (1) నిర్బంధచట్టములకు లోసుగామసి వచ్చినయెడల సానుభూతిని గనపరచుచు.
(2) బహిరంగసభలోను శాసనసభలోను ప్రజలయొక్క కోర్కెలను నిర్ణత్యముచేయుచు రాజ్యాంగ విధానమునం వప నమ్మకము కలుగజేసినట్టి ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించుచు.
(3) సుభాషచంద్రబోసు తనసోదరునికివ్రాసిన జవాబులో కనబరచిన ధైర్యవాహనములను ప్రశంసించుచు, సుభాషచంద్రుని అనారోగ్యమునకు కారామైన ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించుచు.
(4) రాజకీయ నిర్బంధితులకు విడిచిపెట్టరలనియు, బ్రిటిషుసరకుల బహుమ్యమునకు కాంగ్రెసు ఏర్పాటుచేయవలెననికోరుచు తీర్మానములు గావంపబడెను.

* * *

పేట్టుమొచు ప్రతినిధిలో సంభాషణ

శ్రీనివాసయ్యంగారు

కలకత్తా, ఏప్రిలు:— భారత శాసనసభయందు ప్రభుత్వమువారి పక్షతి కొందరి కోరికముగా గన్నదెను. ఇప్పుడు భారత శాసనసభయందు కనబడుచున్న ప్రతిభుబనము స్వల్పమైనది. ఇకముందు నిరంకుశాధికార వర్గము నెన్నుకొనుట మరింత తీవ్రముగా జరుగగలదు. నారి విధానమునందు మాన్యులేనంతకాలమును ఎన్నోను మార్పుండజాలదు అని శ్రీనివాస అయ్యంగారు పేట్టుమొచు ప్రతినిధిలో మాట్లాడుచు చెప్పిరి.

స్టాచూటరీ కమిషను

స్టాచూటరీ కమిషను పట్ల కాంగ్రెసువా రేవిధానము నవలంబించుచున్నదియు చెప్పుటకష్టము. కాని కమిషనులో నున్న మనుష్యులగుయమై గాని వారు విచారించెడి విషయములు గాని అసంతృప్తిగా నున్నట్లయిన శాశ్వతమైన పనియేమియుచేయజాలరు. కన్వెన్షను పార్లమెంటునందు హిందూదేశము తన రాజ్యాంగవిధానమును తాత్కాలికముగా చేర్చుచు కొని దానినే పట్టుకొని యుండవలెను. మనకెప్పుడును స్వరాజ్యమును గ్రాంటుచేయజాలనట్టి విదేశప్రభుత్వముమీదగాక స్వతంత్రమీదనే ఆధారపడియుండుటచేత కాంగ్రెసువారు స్టాచూటరీ కమిషనుగూర్చి విశేషముగా మాట్లాడుటలేదు. బర్మన్-పాడ్డుప్రభువు ఉపన్యాసమందు భారతీయుల నొక్కసారిగా మ్రొంగివేయవలెనని యున్నట్లున్నది. నిరుద్యోగసమస్యయు వర్తకము పరిశ్రమలు మందగించుటయు నిరంకుశాధికారవర్గమునం దిక విశ్వాసముంచి ప్రయోజనములేదనుజ్ఞానమును గొప్పగొప్ప విస్తవకరమైన మార్పులను జేగలవు.

అయ్యంగారి లేలవచ్చినది?

కాంగ్రెసువారలలోగల తగాదాలను పోగొట్టి మరికొన్ని ప్రస్తుత రాజకీయ సాంఘిక విషయములనుగూర్చి వంగరాష్ట్రముయొక్క అభిప్రాయమేమో తెలుసుకొనగోరియే కలకత్తాకు వచ్చితినిని అయ్యంగారుచెప్పిరి. రాజకీయముగాను సాంఘికముగాని కొన్నివిభేదములు బండుటంబట్టి యిది బాగుగానే యున్నదనితలంచుచు స్టాచూటరీకమిషనును తమకునుకూలముగా పీటనుబట్టియే యేర్పాటుచేయుచున్నారనియే నేను తలంచెదని చెప్పిరి. ముఖ్యముగా వంగరాష్ట్రమునుగురించి మాట్లాడుచు వారిట్లు చెప్పిరి:—మలేరియావ్యాధి నివృత్తి రాష్ట్రమునుండి నడలగొట్టలే ననునది వంగరాష్ట్రమునకు పెద్దసమస్యయైయున్నది.

దీనికి తోడుగా గ్రామాదులందు ఆర్థికపరిస్థితులు చాల అసంతృప్తికరముగనున్నవి. కావున కార్మికులలోను రైతాంగములోను తగిన కట్టుదిట్టము లేవ్వరచి చక్కని ప్రాత్యాహుముసంగినట్లయిన వంగరాష్ట్రమునుండి యిదివరకు పోవుచుండే గ్రామజీవనము తిరిగి పునరుద్ధరింపబడగలను. (శ్రీపెన్)

జాతీయమిత్ర-హిందూగుంపు

ఇతరజాతుల నణచివేయవలెనని విరోధియనులనంద

రామాచంద ఛాట్టీగారి అభిప్రాయము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 25:—అల్పవ్యూహంలో సత్రికాని ర్వాహకుల సభయందు ఉపన్యసించుచు ఈమధ్య జనీపాలో జాతీయమితి రివసనూవేశమును జూచినచిన్న రామాచంద ఛాట్టీగారు మాడరమరివ్యాసంపాదకులు జాతీయమితి చర్యనుగూర్చి వివరముగ చెలుపుచు యాసమితి ప్రపంచములో సాల్వితాతులు గనున్నవానిపై విరోధియనల అధికారమును నిరసనయొగ నుంచదలచిన సంస్థాపనయని విమర్శించి అయకము, ఇత్యముగ నుండు ప్రభుత్వప్రకటనలకుంకి కొన్ని భాగములను నడివిమోపిరి జాతీయమితిని బహు గోగలంపు. పెద్దరాష్ట్రములు నాగరికుల చెడి పేగున మాండేటలు లని విశపుప్రకటనలగూలమున యితరరాష్ట్రములను కబళించుచున్నార

సంరక్ష ఇతరుల చానిసల జేయుచున్నారనియును పరిశ్రామగురు జెస్సు డి బోమొనుచున్నారు. బ్రిటనుకోరికపై ఇండియా సంధిపత్రమునందు సంరక్షముజేసి సమితియందు సభ్యులొకరైనచేరిన సమితి సామ్రాజ్యకాంక్షగల ఇంగ్లాడుయొక్క అధికార మెక్కునగనుండుచే సమితివలన ఇండియాకేమియు లాభముండదు. ఏరాష్ట్రముయొక్క ఆంతరింగిక పరిపాలనవిషయములందును సమితి జోక్యము గలది జేసికొనుట కధికారములేదు సమితిలోనున్న 57 రాష్ట్రములలో 50 రాష్ట్రములు విరోధియను రాష్ట్రములు తమస్వాధీనమునందున్న యితరజాతులను న్యాయముగానో అన్యాయముగానో శాశ్వతముగ అణచియుండుటకై పెద్దరాష్ట్రములు సఖ్యులగ నేర్పరచుకొనిన సంస్థ

యూరపునందలి దోపిడిజాతులన్నియు దోపిడి మానినచో ప్రపంచము అభివృద్ధిజేయవచ్చును. కాని యిది విరోధాఖండాభివృద్ధి కుద్రేకంపబడినది అనగా ప్రపంచమంతటిని బానిసత్వమున దిండుట అని ఛాట్టీగారు నడివిరి.

జాతీయమితి ఆరోగ్యసంస్థలగూర్చి చెలుపుచు మలేరియావలన బ్రతియేడు 18 లక్షలమంది ఇండియాలో చనిపోవుమండలీన మలేరియా విచారాసంఘము ప్రాంసున కంపబడెను. గత 80 ఏండ్లనుండి ఇండియాలో ప్లేగు ప్రబలియుండ ప్లేగునుగూర్చియు, క్షయరోగముగూర్చియు విచారాలు ఆరకాలోను యితర రాష్ట్రములలోను చేయున్నారు సంపూర్ణ నిషేధమును ఇండియా కోరుచున్నచు లీస నల్లనుందు సంఘము వారు యేమియు జేయజాలకుండిరి అనినడివిరి. (శ్రీపెన్)

ప్రాంతీయమహాజనసభ.

ఇరగవర—తణుకుతాలూకా.

చైత్ర బ॥ 10 (26-4-27) మగళవారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలు మొ॥ 5 గం॥ వంతు మహాజనసభ జరుపుటకై నిర్ణయింపబడినది. చుట్టుప్రక్కలగ్రామములందలి ప్రజలసంఘము తప్పక దయచేయుడిని కోరుచున్నాము.

పెన్నెత్త సూరపరాజు, కార్యదర్శి

అ. భా. రాజకీయత్యాగుల సభ కార్యనిర్వాహకవర్గము బొంబాయిలో మే 5 వ దినన జరుగునని కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నాడు.

జాతీయ చైతన్యము

శ్రీశ్రీశ్రీ

జాతీయోద్యమ మొంత హీనస్థితిలో నున్నను సాంఘిక రాజకీయవిభేదము లెంత తీవ్రముగ నున్నను, ప్రజలలో కలసికట్టుతనము ఎంత చెడియున్నను, ప్రస్తుతస్థితిగాంచి ప్రజాశయప్రతిపక్షు లెంతగ సంతసించుచున్నను, నూతన జాతీయ చైతన్య ముకురించుచున్నటుల కనుగొనవచ్చును. అయ్యది మొలకెత్తియున్నది. ఇంకను పెరిగి పెద్దది గావలసియున్నది. బెంగాలునందు పెరిగిన కలహములలో, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు నూతన చైతన్యమును కనిపెట్టిరి. స్వాతంత్ర్య సంపాదన ప్రయత్నములమధ్య, విభేదములును మనస్పర్థలును పొడగట్టుట సహజమే సనియు, అవి లేనిది రాజకీయాభివృద్ధి సాధ్యపడదనియు, రంగయ్య గుగారు మొన్నటిరోజున చెరిసిన సంగతులందు సత్యములేకపోలేదు. అయినను, సంఘర్షణలును, వైషమ్యములును చిరకాలము నిలువజొవు. నా దేశము, నాజాతీయను భావము ఎల్లరను ప్రేరేపించి, భేదభావముల నన్నిటిని జాతీయ మహా ప్రవాహములో ముంచివేయగలదు. నేటి పరిస్థితులు నిరాశ గొలుపుచున్నను, ఎండవేడిమి సహింపలేక మానవకోటి బాధపడుచున్న సమయమున వర్షకాల మరుచెంచి తాపము నెటుల చల్లార్చునో, దేశభక్తి యనువర్షపు చినుకులు ప్రజల నిరాశను, దుఃఖమును చల్లార్చి, మరల నాశాలతలను చిగుర్పజేయును. అట్టి స్థితి త్వరలో నరుచెంచు సూచనలు గలవు. భిన్నాశయాల పట్టుదలను బింకములును తగ్గినటుల గనుపించక పోయినను, లోలోపల వికమత్యముకొరకై పెరుగుచున్న పరితాపమున కర్థము లేకపోలేదు.

అయ్యది మనోచార్పల్యమునకు ఫలితము గావచ్చును. దృఢసంకల్ప మందు గనుపింపక పోవచ్చును. కాని సంతతపు ఎడబాటువలన గలుగుదుష్పలితములు ప్రజలమనములను క్రొత్తత్రోవకు దివ్వచున్నవనుటకు సందియము లేదు. మహమ్మదీయులు సామాన్యనియోజక వర్గముల నాశించుటయు, యితర చిన్న సంఘములవారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమువలన నష్టముగలుగును గాన తమకుచు సామాన్యనియోజకగణములే మేలనియు జెప్పటలో విశేషమేమి? ఎవరికివారే యను ప్రవర్తించుకొలదియు, దేశపురోభివృద్ధి స్తంభించి, అంతఃకలహములు పెచ్చుపెరుగుచున్నవి. ఇందువలన ఎవరికయినను మేలుగలిగెనా? మేలు కలిగినచో, నిరంకుశ పరిపాలనమును కొనసాగింప దలచినవారికే సని జెప్పవచ్చును. ప్రజల పోరాటములవలన, నిరంకుశాధికారము బలపడుచుండును. స్వాతంత్ర్యవహ్ని చల్ల

రుచుండును. అయినను స్వాతంత్ర్యోద్యమబీజము నిలిచియుండువరకు, మరల నదివైకవచ్చునను ఆశగలదు. అట్టి ఆశనేడు మరల పొడగట్టుచున్నది. హిందూ మహాసభ సయితము, డిల్లీ వికమత్య సూచనల గూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయము చెలుపకపోయినను, సామాన్య నియోజకవర్గ సూచన నామోదించెను. హిందూసభవారు అప్పడప్పుడు తీవ్రమగు నిర్ణయముల గావించినను, జాతీయసంయోగమున కెన్నడును అడ్డుపడజోరు. హిందూమహాసభ స్వరక్షణార్థమై బయలుదేరెను. దీనిని నడుపుచున్న లజపతిరాయి, మాలవ్యా, మూంజీ మున్నగు నాయకులు దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము దెప్పించుటకై జీవితమును ధారబోసిన మహానీయులు. ఇట్టివారు దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధి కడ్డుపడి, అంతర్వైషమ్యములు పెరుగుటకు తోడ్పడుదురా?

ఇటులనే, దేశమునకై జీవితము ధారబోసిన ఆలీపోదరులు, కలం అజద్, అజ్ఘల్ ఖాను మున్నగు నాయకులుండగ, మహమ్మదీయులు మాత్రము దేశమును విడనాడెదరా? జిన్నాగారు సయితము తాత్కాలిక పరిస్థితులవలన కొంత విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినను, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమునకై చిరకాలమునుండియు పాటుబడుచున్నవారే. సర్ అబ్దుల్ రహింగారు సయితము, అధికారుల నిరంకుశ చర్యలను పార్లమెంటు సభ్యులకు చెలుపుటకు వెనుదీయలేదు. సర్దారు మంగళసింగు మున్నగు నాయకులచే నడుపబడు సిక్కుసంఘము ప్రత్యేకపు హక్కులను వదలుకొని, దేశారాధన గావించుటకు సంసిద్ధమయినది. నిర్బంధితుల విడుదల జరుగనందుచే, సిక్కుశాసనసభ్యులు తమ పదవులను తృణప్రాయముగ విసర్జించి, స్వాతంత్ర్య ప్రియత్వమును కనబఱచుచున్నారు. పార్సీలు మొదటినుండియు, దేశారాధన తత్పరతను కనుబఱచుచు, కాంగ్రెసు యుద్యమమును నిర్వహించుచుండిరి. క్రైస్తవులలో నూతన జాతీయభావ ముకురించి, అతిత్వరితముగ వికసించుచున్నది. జాతీయోద్యమములో పాల్గొను క్రైస్తవులసంఖ్య పెరుగుచున్నది. క్రైస్తవమతము పాశ్చాత్యుల దనుభావముజోయి, ప్రాచ్యఖండ సాంప్రదాయముల కది యనుగుణ్యముగ నున్నదనియు, పాశ్చాత్యులే దీని నిజభావమును గ్రహింపలేక దానికి విరుద్ధముగ సంచరించుచున్నారనియు, దేశీయ క్రైస్తవులు గ్రహించుచున్నారు. క్రైస్తవ భజనలు, కాలక్షేపములు, జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి జరుగుచున్నవి. జాతీయ వేషధారణము మరల యవలంబింపబడుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, దేశమునందు కలహములును పోరాటములును ఎంత బలముగ నున్నను, అయ్యవి వానియంతట యవి యే సమయమనియు, జాతీయ చైతన్యము ప్రజల హృదయములను వికసించ జేయుననియు నమ్మవచ్చును.

ఇటులనే రాజకీయపక్షములును పేరుకు నిలిచియున్నను ఆచరణలో వాని మధ్య నెంచదగిన భేదములు గనుపించుట లేదు. శాసనసభలలోపల వలనే, వెలుపలను భేదములు తగ్గిపోయినవి. నిర్మాణ కార్యక్రమముపట్ల వివిధపక్షములును సుముఖత జూపుచున్నవి. కద్దరు, అస్పృశ్యతా నివారణము, జాతీయైక్యము, గ్రామపునర్నిర్మాణము, అంతఃసహకారము, మున్నగు విషయముల

గూర్చి భేదభావములు తొలగిపోయినవి. రాజకీయందోళన పద్ధతుల విషయమున కొంత భేదము కను పొడగట్టినను, నిర్మాణకార్యనిర్వహణమువిషయమయి భేదము గనుపింపదు. స్వప్రయత్నబలము వలన గాని, ప్రజాశక్తి వృద్ధిగాదనియు, దేశమునకు శాశ్వతలాభము గలుగదనియు, జనులకు గోచరించుచున్నది. ఇచ్చయున్నచో మాత్రము, ఇందు కొరకెల్లరును కలిసి పాటుబడుట కెట్టియాటంకము గనుపింపదు. ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లున్నను పిల్లరును కలిసి కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద పాటుబడుటకు బూనుకొనుచో, అంతః సఖ్యము బలపడును. గతిమును మరచి, కాంగ్రెసు తరుచ్ఛాయలక్రింద జేరుటకు, ప్రజలలో కుతూహలము పొడగట్టుచున్నది. తదర్థమై దేశమును పురికొల్పుటకు, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు పాటుబడుచున్నారు. జాతీయ వికాసమునకు కాంగ్రెసు సభయే మొదటి నుండియు మూలకారణమయ్యెను. ఎందరు కాంగ్రెసును వీడినను, ఎందరు భిన్నసంస్థలను నెలకొల్పి జూచినను, ఎందరు కాంగ్రెసుకు వెలుపల తమ స్వాధీకర్యమును నిలుపుకొన జూచినను, కాంగ్రెసు సంస్థమాత్రము జీవకళను కోల్పోవ లేదు.

సూరతునందు కాంగ్రెసు భగ్నమయినపుడు, కాంగ్రెసు అంతరించె నని ప్రతిపక్షులు సంతసించిరి. కాని, కాంగ్రెసు మరల కొనసాగెను. మితవాదులకును జాతీయవాదులకును కాంగ్రెసునందు సంయోగము గుదిరినపుడు, మరల నూతన తేజమంకురించెను. కాని కొలదికాలమునకే మితవాదులు కాంగ్రెసును విడచిపెట్టిరి. కాంగ్రెసు పలుకుబడి మాత్రము మరింతవృద్ధికాజొచ్చెను. కాంగ్రెసు సంస్థయే నిజమగు ప్రజాప్రతినిధి సభయని, విదేశములు గూడ గుర్తించుచున్నవి. కాంగ్రెసునందు జేరి పాటుబడుట కిష్టపడని పక్షములవారును ముందుకు వచ్చుచున్నారు. కాంగ్రెసు ద్వారానే స్వాతంత్ర్యము బడయుట సుకరమని, గ్రహించుచున్నారు. నిజమాలోచించిన, ప్రజాపక్షమొక్కటియే నిలిచియుండుట శ్రేయస్కరము. అయ్యది కాంగ్రెసుకు లోబడి పనిచేయుచో, ప్రజాశయము అతిత్వరితముగ నెరవేరుట తథ్యము. భిన్నపక్షముల వలన, ప్రజాశక్తి క్షీణించుచున్నది. స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట ఎట్టి పక్షములకు తావున్నను, ఈ లోపల ప్రజల మధ్య చీలికలు పెరుగుట లాభకరము గాదు. అనవసర పక్షములు పెరుగకున్నచో, నేడింతటిదుస్థితి జనించెడిది గాదు. ప్రజలకోర్కెల కీతిరున భంగము కలిగెడిది గాదు. నేషనల్ డిమాండు ఇవిధమున తృణీకరింపబడెడిది గాదు. అయినను జరిగినదానికి వగచి ప్రయోజనము లేదు. వివిధసంఘములమధ్య వికమత్యము కుదురవలయును. కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద, వివిధరాజకీయపక్షములవారును ఏకాశయబద్ధులై కృషిసలుపుట యవసరము. పైకి కనుపించే భేదములన్నిటి మధ్య, జాతీయభావస్ఫూర్ణ గనుపట్టుచున్నది. ఇట్టి భేదములు చిరకాలము నిలుచునని గాని, ప్రజలెప్పటికిని అంతఃకలహములతో తృప్తిజెంది దేశమాతను విసర్జించెదరని గాని, స్వాతంత్ర్యమారుతము ప్రజలలో నూతన ప్రబోధము గలిగింపదని గాని, ప్రపంచపరిస్థితులు హిందూదేశమునకు నిజ కర్తవ్యమును సూచింప

వనిగాని, ప్రజాశయప్రతికూలును తలచుటకన్నను ప్రమాదము వేరుండదు. ప్రజల స్వాతంత్ర్యవాంఛకు భంగము కలుగుకొలదియు, వారిసంకల్పము విచ్ఛిన్నమగుకొలదియు, తమదుస్థితి వారికి నోచరించుకొలదియు, విభేదములను మరచి ఏకక్షీణతో పాటుబడుటకు కుతూహల మేర్పడును. అయితే, ఆర్థినెన్ను నిర్బంధితులను విడుదల జేయుకుండుటచే గాని, స్వపరిపాలనపుకోర్కెను నిరాకరించుటచే గాని, పాలకులు జయము గాంచిన తలంప ఏలులేదు. ప్రజల పురోభివృద్ధికి తాత్కాలికనిరోధ మేర్పడినను, వారియందు కొంతవడి నిరాశగలిగినను, పాలకులకే తుదకెక్కుడునష్టము గలుగును. ప్రపంచమునం దెక్కడను, నిర్బంధములు ప్రజలస్వాతంత్ర్యమును శాశ్వతముగ నణచివైచిన నిదర్శనము కానరాదు. నేడు గాకున్నరేపయినను. వారికోర్కెలు సఫలముగాకమానవు. పాలకులు దూరదృష్టి గలవారేని, ప్రజలనిస్సహాయస్థితి గాంచి యూరకుండక వారికోర్కెలను వెంటనే సఫలపరచుట వివేకము. లేనియెడల అడ్డంకులనన్నిటిని దాటి, స్వరాజ్యగమ్యస్థానమును ప్రజలు చేరకమానరు. విధిలేక ఒకగడి స్వపరిపాలనమునకన్నను, బుద్ధిపూర్వముగ సద్భావముతో నొనగడిస్వపరిపాలనము ఎల్లరకును లాభకరముగద! పాలకుల దృక్పథ మెటులున్నను, చూతన జాతీయచైతన్యము భారతీయులస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడగలదు. స్వరాజ్యసంకల్పము త్వరలో చెరవేరుటకు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక!

రాయల్ కమిషను

ఢిల్లీ హెరాల్డు పత్రికకు దెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, రాయల్ కమిషను ఏ నిమిషమున నయినను రావచ్చునట. ఈవిషయమై ఇంతగోప్యమేల? భారతీయులు తగినంత వినయవిధేయతను జూపలేదని, ఇండియామంత్రిగారింకను తలచుచున్నారేమో తెలియదు. ఈవారమందిన, లండను టైమ్సుపత్రిక, రాయల్ కమిషను నియామకము గూర్చి శీతకాలము లోపల ప్రకటన వెలువడవచ్చునని, వ్రాసెను. కమిషను సభ్యుల గూర్చి టైమ్సుపత్రిక యిటుల వ్రాసెను. “ఆదర్శప్రాయులగు న్యాయావిపుల గుణవిశేషములతో గూడిన కొలదిమంది కావలయును. వీరు, సాక్ష్యము నందు గనుపించెడి వ్యత్యాసములను ఓరిమితోను, విశాలబుద్ధితోను, పరిశ్రమతోను విమర్శించిచూడగల శక్తి గలవారై యుండవలయును. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమయినది, వారెల్లరును నిర్ణయములవిషయమై ఏకీభవింపవలెను. భిన్నపక్షములకు చెందిన అతివాదులను నియమించి ప్రయోజనము లేదు. ఏలనన, వీరు చెలివెడి భిన్నాభిప్రాయములు పార్లమెంటు సభను కలవరపెట్టును. భారతీయుల న్యాయమగు కోర్కెలకు భంగము కలిగించును.” వైవాక్యముల జూచిన, మడ్డిమెను కమిటీవారి రిపోర్టు టైమ్సు పత్రికకు గుణపాఠమును నేర్పినట్లుల దోచుచు. మడ్డిమెను కమిటీలోని అధిక సంఖ్యాకులు నిరర్థకమగు సూచనల గావింపగ, మైనారిటీ సభ్యులు రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము దప్పతక్కుంగల సంస్కరణములతో బనిలేదని, సూచించిరి. తా నొకటి జేయదలచిన వైవ మొకటి జేసె

నను రీతిన, ఫలితము మడ్డిమెనుగారి సంకల్పమునకు విరుద్ధముగ పరిణమించెను. నేపనల్ డిమాండును భారతశాసనసభవారు బలపరచుట కిది కారణమయ్యెను. ఇట్టి సంఘటనము మరల జరుగకుండ, టైమ్సుపత్రిక ముందే జాగ్రత్త దీసికొనగోరుచున్నది. అందుకనియే అతివాదులను నియమింపవలదని యడుగుచున్నది. దీని యర్థ మేమి? ఇదివరకే నూతనసంస్కరణము లెటులుండవలయునో ఇండియా మంత్రిగారు ఏర్పాటు జేసికొనినట్లుల దోచును. రాయల్ కమిషను విచారణము, కేవల మొకతంతని తలంపవచ్చును. అయిదుకోట్ల నిమ్నజాతులకు శాసనసభలలో ప్రతినిధు లెవరును లేరను సంగతిని, టైమ్సుపత్రిక జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచున్నది. ఇందులో ప్రత్యేకోద్దేశ్యము లేకబోలేదు. తొందరపడి దేశమునకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నొసగగూడదని చూపుటయే, టైమ్సుపత్రికొద్దేశ్యము. కాని శాసనసభలలో నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులు లేకుండుటకు, పాలకులే బాధ్యులు. వారికి ఎన్నికహక్కుల నొసగియున్నచో, ప్రతినిధులను వారు తప్పక బంపెడివారే. స్వపరిపాలనా ప్రధానమువలన, నిమ్నజాతులస్థితి చక్కబడునుగాని, చెడిపోజాలదు. ఇంతకాలము నుండియు నిమ్నజాతులను పైకిదేని బాధ్యతను పాలకులే వహింపవలయును. ఇండియామంత్రిగారు కోరినలాంగుబాటు టైమ్సుపత్రికకు కనుపించుటచే, రాయల్ కమిషనును నియమింపవచ్చునని, ఈ పత్రిక దెలుపుచున్నది. సరియగు రాజకీయపక్షము లింకను గనుపించుట లేదని, ఇండియామంత్రిగారు దెలిసిన ఆక్షేపణ, టైమ్సుపత్రికకుగూడ సరియయినదిగదోచలేదు. ఏలన, రాజకీయపక్షపరిణామము ఇంగ్లండులో గూడ నెమ్మదిగ జరిగెననియు, కొన్ని యూరపియను దేశములలో రాజకీయపక్షము లింకను ప్రారంభదశలో నున్నవనియు, పక్షసూత్రములకన్నను వ్యక్తుల ప్రాముఖ్యమే అధికముగ నున్నదనియు, రాజకీయసూత్రములు నాయకు లెటుల ద్రిప్పిన నటు తిరుగుచున్నవనియు, టైమ్సుపత్రిక స్పష్టపరచుచున్నది. అట్టి యూరపియను దేశములన్నియు స్వపరిపాలనము ననుభవించుచుండ, హిందూదేశము స్వపరిపాలన కర్షముగాదని తెలుపుట కెటుల సాధ్యమగును? ఆవిషయమటుండ, స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నపుడే, దేశమునందు సరియగు రాజకీయపక్షము లేర్పడును. రాజకీయసూత్రములు వైకివచ్చును. నేడు హిందూదేశమున గనుపించెడి రాజకీయ భేదములు, చాలవరకు స్వక్తిగతభేదము లగుచున్నవి. ఏ సుప్రసిద్ధ నాయకుడో భిన్నమార్గము ద్రొక్కగనే, కొందరు వారి ననుసరించుచుదురు. భిన్నపక్ష నాయకులకును మధ్య తీవ్రవివాదము లుదయించు చుండును. అంతియ గాని, వేర్వేరు నాయకులు సాధింపగల ప్రత్యేకప్రయోజనము లేవియు గనుపింపవు. ఎల్లర సంకల్పమును, స్వరాజ్యసంపాదనమే యగుటచే ఎంచదగిన భేదము లుండజాలవు. ఇట్టిస్థితిలో స్పష్టమగు రాజకీయ పక్షములు లేవని నిందించుట, బర్మె-హెడ్జ్ ప్రభువుగారి చమత్కారము దప్పవేరుగాదు. ఢిల్లీ హెరాల్డు పత్రికకు దెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, ఉన్నతన్యాయాధిపతు లొకరు రాయల్ కమిషను కధ్యక్షులుగనుండుర

నియు, వీరు ప్రాయశః బ్రిటీషు ప్రధాన న్యాయమూర్తులు గావచ్చుననియు, తెలియగలదు. లండను టైమ్సు పత్రిక దెలిపిన సమాచారము ఇందు కనుగుణముగనే యున్నది ఇంతియగాక, కమిషను సభ్యులందరును బ్రిటీషువారు గనుండురని, ఢిల్లీ హెరాల్డు పత్రికకు దెలిసెను. వీరందరును కన్పర్వేటిపులుగ నుండురని గూడ నమృతవచ్చును. అతివాదులు పనికిరారని, టైమ్సు పత్రిక దెలుపుటచే, లేబరు సభ్యులను ప్రాయశః కమిషనునందు జేర్పబోరు. భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడకుండ జూడవలయునని, టైమ్సుపత్రిక ముందే హెచ్చరించుటచే, ఏకాభిప్రాయము గలవారే నియమితు లగుట సహజము. ఇట్టివారు ఇండియా మంత్రిగారి సూచనలకు వలెయందురుగాని, స్వతంత్రాభిప్రాయములను దెలుపబోరు. ఇంగ్లండులో నిపుడు నివసించుచున్న సుప్రసిద్ధ భారతీయ న్యాయవాదు లొకరిని గూడ, కమిషనులో చేర్పవచ్చునని, ఢిల్లీ హెరాల్డు పత్రికకు దెలియుట జూడ, భారతీయుల కండ్ల నీరుడుడుచుట కీమార్గము నవలంబించిన నవలంబింపవచ్చును. వీరెవరైయుండురు? పాలకుల కత్యంతప్రియు లగు సింహాప్రభువుగారు గావచ్చును. సింహాప్రభువుగారిని కమిషనురులలో నొకరినిగ నియమించినను, విశేష ప్రయోజన ముండదు. మొత్తముమీద రాయల్ కమిషనువలన దేశమునకు ఎంచదగిన లాభము గలుగునని తోచదు. విశాలమగు సంస్కరణములు ప్రసాదింపబడునని గాని, స్వపరిపాలనా సూత్రములను వీనియందు బొందుపరచెద రని గాని తలంపనవకాశము గనుపింపదు. దేశము గోరెడి స్వపరిపాలనము లభించుట, ప్రజల శక్తి సామర్థ్యముల వైవనేయాధారపడియుండును. ఈసంగతిని భారతీయులుగ్రహించుచో, రాయల్ కమిషను నెప్పుడు నియమించినను, ఎట్టి సభ్యులను నియమించినను, కలవరపడ నవసర ముండదు.

సంస్కృత సాహిత్య మహాసభ

బెజవాడలో జూలయిమాసమున జరుగును

కార్యదర్శి ప్రకటన.

సంస్కృతసాహిత్య మహాసభ కార్యదర్శి కె. శాస్త్రి గారు నేడిట్లు తెలిసంపుచున్నారు:—మహాసభ యావద్భారత దేశమునకు సంబంధించినదగుటచే జూలయిలో జరుపవలెనని ఆనేక తావులనుండి సూచనలు వచ్చుటచే జూలయిమాసమునకు వాయిదావేయబడినది. అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన అవధాన శిరోమణిగారితో సంప్రదించి సరియగు కేడిలుమునందు ప్రకటింపబడును.

బారిసాలు కలహములు

డాక్టరు మూంజీగారి రాక

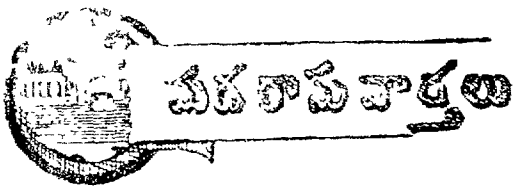
బారిసాలు, ఏప్రిలు 23:—డాక్టరు మూంజీ, కె. సి. నియోగీ, పద్మరాజు జెయిన్ మఖిన్ లాల్ నేన్ గార్లు నేటియుదయమున నిచ్చటికివచ్చి 2000 మంది హిందువులచే సన్మానింపబడిరి. కీ॥ శే॥ అశ్వనీధరాగారిగృహమున డాక్టరుమూంజీ గారుంటున్నారు.

హిందూనాయకులతో నిస్సాగోష్ఠిసభ జరిగెను. బారిసాలునందు హిందూ మూమ్మదీయ పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చ జరిగెను. డాక్టరు మూంజీ, నియోగీగార్లు మేజిస్ట్రేటుగారిని సందర్శించిరి.

డాక్టరు మూంజీగారికి సన్మానపత్ర మర్పించిరి. హొకబహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి.

కేపు వారు బారిసాలునుండి పట్టుకొనికె వెళ్లెదరు.

(ఫీల్డెను.)

మద్రాసు ప్రాంతీయ సెలవు

మే 9 తేదీనుండి జూలై 18 తేదీవరకు మద్రాసు ప్రాంతీయ సెలవులకు మూడు బడులు. సెలవులలో తాత్కాలిక జడ్జి బాక్సును గూడ పనిచేయుదురు. సెలవులలో ప్రతిమంగళవారం మద్రాసు ప్రాంతీయ వారు పనిచేయుదురు. మే 4 తేదీ సామాన్య జంతురక్షణ సెలవుదినము. అందుకుగాను, మరునాడు 25 తేదీ ని కోర్టు ఉండును.

స్వా. దేవదాసుగారికి వేసంగి సెలవులుగాక, తదనంతరము రెండునెలల 17 రోజులు పూర్తిజీతముమీద సెలవొసంగబడెను.

మద్రాసు ప్రాంతీయ రిజిస్ట్రార్ హామెలుగారు వేసంగి సెలవులతో పాటు మరిరెండు నెలలు తదనంతరముగా సెలవొసంగబడిరి.

రాచప్పగారి గానము:—నిన్నటిదినము మైసూరు సంసాని విద్వాంసులును, సుప్రసిద్ధులు నగు రాచప్పగారు గోకలేపాళులో కడుమనోహరముగ గానము సలిపి, సభికులను సంతోషమున నింపిరి. వీరి గాత్రగాంధీర్యమును గురించి విశేషముగ వ్రాయనసరములేదు. పాండితీప్రకర్షయు అందుకు దగి నటులుండెను. గొప్పవిద్వాంసులకు ప్రక్క వాద్యమునాయించుటకు శ్రమసాదరులలో జ్యేష్ఠునికి శ్రాత్తయైనను, చిరకాలానుభవము గలవారవలె యనుకరించి, సభికుల మెప్పునడసిరి. వేణునాయకరుగారి మృదంగవాద్యము, పాటుకుని సంగీతమాధుర్యమున కంతయు తోడ్పడెను.

రాకపోకలు:—సర్ ముర్రే మాట్టు ట్రాటరుగారు ఆదివారం ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి.

రా. బి. ఆర్. గౌపాలస్వామి అయ్యంగారు ఆదివారం ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

ఆర్. యస్. శర్మగారు నేటి ఉదయం కలకత్తానుండి వచ్చిరి పెర్నిరోజెరాగారు శనివారం రాత్రితిరుచినాపల్లి వెళ్లిరి. టి. ప్రకాశం, కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగార్లు నేటిఉదయం మద్రాసువచ్చిరి.

యస్. జి. బట్టరుగారు గతరాత్రి బెజవాడ వెళ్లిరి. జమ్నా దాసు ద్వారకదాసుగారు ఆదివారం ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి. ఆర్యత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

శ్రీసత్యజ్ఞాన మందిరం -

ఉత్తరాదిమతం; తిరువల్లి క్షేత్రం

శ్రీరామనవమి మహోత్సవ మంగళం

తిరువల్లి క్షేత్రం సింగరాచారి వీధిలోనున్న శ్రీసత్యజ్ఞాన మందిరము (ఉత్తరాది మతము)న శ్రీరామనవమి మొదలు నిన్నటివరకు మహోత్సవములు జయప్రదముగా జరిగినవి. ఉదయము భాగవతోపన్యాసములు సాయంకాలము మధ్యసిద్ధాంత రోపన్యాసములు రాత్రి భజనలు యీరీతిగా ప్రతిదినమును అతిమనోహరముగా నలంకరింపబడిన మందిరమున జరిగినవి. వందలకొలదిగా స్త్రీలును పురుషులును యుఖ్యముగా సద్యస్త పులు (మధ్యులు) గూఢవర్ణులైయున్న వచ్చి శ్రద్ధాభక్తులతో నుపన్యాసములను వినుచుండిరి. నిన్న 24 వ తేదీ ఆదివారము నాడుదయమున 8 గంటలు మొదలు 11 గంటలవరకును మధ్యకాస్త్రసంపన్నులగు కృష్ణాచార్యులవారును శ్రీయెదువాధాచార్యులవారును రుక్మిణీకల్యాణమును మోక్ష సాధనాదులను గూర్చి మహోపన్యాసములు చేసిరి. పిమ్మట మహా వైభవముతో ఘోషదీపాదులను ఘోషోపచారములతో శ్రీరామచంద్రమూర్తివారి ఆరాధన జరిగినది. పండితులకు నూతనవస్త్రము లొసంగబడి పిమ్మట మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గొప్ప సమారాధన జరిగినది. వేలకొలది మంత్రి స్త్రీలును పురుషులును తీర్థ ప్రసాదములను స్వీకరించిరి. సత్యజ్ఞానమందిర మంతయు నిండిపోవుటవలన యిరుగుపొరుగులను గల 4, 5 భవనములలో గూడ విస్తృతముగా వడ్డనచేసిరి. అపుడు వెల్లిడియిన భక్తులైహముల వర్ణింపనలవిగాదు. రాత్రి గొప్ప జూరేగింపు జరిగినది. మంగళవాద్యములు స్వామికి ముందుండెను. వెనుక నుమారు 50 మంది మాధ్వయువకులు స్వచ్ఛస్వరముతో వేదపారాయణము గావించు చుండిరి. వారివెనుక భక్తులు దాసర పదములనుబడెడు పురందర నామములను గానము చేయుచుండిరి. ఈరీతిగా రాత్రి 8 గంటలు మొదలు 11 గంటలవరకును జూరేగింపు జరిగినది. పిమ్మట మందిరమున పునరాధనము జరిగినది. వచ్చినవారికి ప్రసాద మొసగుటతో పవిత్ర కరముగ శ్రీరామనవమి మహోత్సవము జయప్రదముగా ముగిసినది. శ్రీ సత్యజ్ఞాన మందిరనిర్మాణ ముపుడే ప్రారంభమైనదిగాన భార్యకులందరును యభాశ్చిని ధనసహాయ మొనరింప ప్రార్థింతులు. ధనసహాయము చేయగోరువాగు శ్రీసత్యజ్ఞానంద రామాచార్యులగారిచే ఉత్తరాది మతము-సింగరాచారి వీధి, తిరువల్లి క్షేత్రం, చెన్నపురి అని వ్రాయవలెను.

కిరసనాయిలు పనివాండ్రు

సంఘము

బీచినభ-తీర్థానములు

నిన్న సాయంకాలము-సుహృద్వర సింగార్యేలు చెట్టిగారి అధ్యక్షతన కిరసనాయిలు టాంకు యూనియను మున్నగు కార్మికసంఘములసభ జరిగెను. ఆసభలో యాదిగుం తీర్థానములు చేయబడెను.

(1) తొండీచూర్చేటలోనున్న బగ్గాఅయిలుకంపెనీవారి మద్రాసు కిరసనాయిలు టాంకుఅధికార్లు పరివాండ్రును జేదల గొట్టి వారికి పనిలేకుండ చేయుటచాల అక్రమము.

(2) పనివాండ్రలో పంచుంబిని నోటిను అయినా యిచ్చకుండ బద్దర్తపు చేయుట మిక్కిలి అన్యాయము

(3) అధికారు లిట్టి అక్రమమును చేసినను పనివాండ్రలో నెవ్వరిని బద్దర్తపు చేయకుండ పనివాండ్ర నందరిని మరల పనిలో నికి రానిచ్చు నెడలను పనివాండ్రయిగురు యిబ్బందులనుగూర్చి విచారింపు నెడలను పనివాండ్రందరును మరిల పనిలో చేరుటకు సిద్ధముగా నున్నారు.

(4) ఈనిరోధమును రద్దుపరచి పనివాండ్రనందరను మరల పనిలో జేర్చుకొనలసినదని కలకత్తాలో నున్న సావలేకు కంపెనీవారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

(5) లేబరుకమిషనరుగారు యానిరోధమువలన వెయ్యి మంది పనివాండ్రకుకలిగిన యిబ్బందిని ఆలోచించి ఆర్థికమగు యావినాదలో ప్రవేశించి పనివాండ్రుమరల పనిలో ప్రవేశించు నట్లు సహాయము చేయగోరెము.

(6) ఈనిరోధమువలన చెన్నపురిలోని వేలకొలది పనివాండ్రకు చాలా యిబ్బందికలిగినది గాన కార్మికమంత్రిగారు శ్రద్ధవహించి విచారణసంఘము నియమించి ఆర్థికసంబద్ధము నందు యజమానులను పనివాండ్రకు కలిగిన చిక్కులను పరిష్కారము చేయవలెను

(7) ఈ నిరోధమువలన వెయ్యిమందికి పనిలేక పోయినది. అందువల్ల వారికి చాలయిబ్బంది కలిగినదిగాన, యిచ్చ జాయత్తమునకు మంచిదికాదు కావునను దొరతనమువారు దీనిని తొలగించి నగరమునందు ఆర్థికశాంతిని నెలకొల్పవలెను.

(8) పైన పేర్కొనబడిన ఆయా అధికారులు శ్రద్ధవహించి, నిరోధమును తొలగించి పనివాండ్రు పునః ప్రవేశపెట్టి వారియిబ్బందులను తొలగించనియెడల నగరమందలి కార్మికులు యీ యుక్త్యుల యుపేక్షను సహించజాలరు.

(9) యీ నిరోధమువల్ల వేయిమంది పనివాండ్రకుటుంబములకు జీవనాధారము పోయినది. వారు చాలాబాధపడుచున్నారు. కాన యీ విషయమును పుర పాలక సంఘము గమనించి వెంటనే పనివాండ్రు పనిలో ప్రవేశించుటకు పిలుకలుగజేయుటయేగాక యీలోగా వారు తుదబృహత్ల పరితపింపకుండ వారికి ధనసహాయము జేయప్రార్థింతులు.

(10) ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానములను పురపాలకసభలో ప్రతిపాదించుటకు సుహృద్వర సింగార్యేలుచెట్టిగారి కధికారమివ్వడమైనది.

నిద్రా హీనతవ్యాధి చికిత్సకై

సి. యస్. రంగయ్యరుగారు ఇంగ్లాండు ప్రయాణము మే 5 తేదీన అఖిలభారత కాంగ్రెసుకుమిట్టి సభకు హాజరై 7 తేదీని సి. యస్. రంగయ్యరుగారు ఇంగ్లాండు పయనమై వెళ్లెదరు. నిద్రాహీనతవ్యాధి చికిత్సకై పోవుచున్నారు.

భారత నేపకసంఘము:— బరోడా గై కార్యుగారు భారత నేపకసంఘమునకు రూ 4000 విరాళ మొసంగిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

ది 1-5-27 తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు పాతరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సభయొన్నా, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు నూతన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభయొన్నా బెజవాడలో నాస్వగృహమందు జగ్గును గాన సభ్యులెల్లరు దయచేయగలందులకు కోరుచున్నాను.

కార్యనిర్వాహకసభయొక్క కార్యక్రమము

1. 1926 సం॥రం జనవరి మొదలు 1926 సం॥రం డిశంబరు ఆఖరువరకు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క లెక్కలు ఆమోదించుట.

2. తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క ఎన్నికల తగాదాలు పరిశీలించుట.

3. గ్రామ పునర్నిర్మాణ ఉపసంఘమువారి రిపోర్టును ఆమోదించుట.

4. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు ఖాళీలను బట్టి చేయుట.

5. కార్యదర్శి పెట్టు ఇతరవిషయములు.

నూతనరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభయొక్క

కార్యక్రమము

1. ఈ సంఘమునకు మునుపటివలెనే 3 గురు కార్యదర్శులు ఉండగలందులకున్నా అందు ఒకరు నర్మింగు కార్యదర్శిగానున్నా, 2. గంజాం, విశాఖపట్నం, గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల తరపున ఒకరున్నా, 3. నత్తమండలములనుండి ఒకరున్నా ఎన్నుకొనబడగలందులకు యీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శులు, బ్రజరతు ఎన్నికలు

3. కార్యనిర్వాహకసభ్యుల ఎన్నికలు.

4. గ్రామ పునర్నిర్మాణ ఉపసంఘమువారి రిపోర్టును ఆమోదించుట.

5. 5-23-5-25 తేదీన రాజమండ్రిలో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో చేసిన అఖిలభారత స్థాయిసంఘము ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిన సభ్యులు ఉద్యోగరీత్యా "రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు" అను తీర్మానమును ఆలోచించుట

6. గౌహతి కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగ మదరాసు మంత్రుల జీతములను నిరాకరింపవలసినదని గుంటూరులో సమావేశమయిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభవారి తీర్మానమును మదరాసు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు మంత్రుల జీతములను నిరాకరింపక ఉల్లంఘించినందువల్ల ఆ చర్య నీసభ వారు ఖండించుచు వెంటనే ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘపక్షమున యెన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులను రాజీనామా యాయవలెనని యీ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. ఉ॥ ఆ గోవిందాచార్యులుగారు.

2. శ్రీ. కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు పంపిన తీర్మానముకూడా వైమోదిరిగానేయున్నందున ఇందు పునరారించలేదు.

7. గౌహతి కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగ మదరాసు మంత్రుల జీతములను నిరాకరించవలసినదని గుంటూరులో సమావేశమైన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభవారి తీర్మానమును మదరాసు శాసనసభలోని కాంగ్రెసుసభ్యులు మంత్రుల జీతములను ఉల్లంఘించినందువల్ల ఆ చర్య నీ సభవారు ఖండించుచు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుపక్షమున ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులు (వెంటనే రాజీనామా యాయవలెనని అనుటకుబదులు) తమ చర్యను సమర్థించుకొనుచు తాము తలగులు గ పుండడమునకుగల కారణములను వెంటనే యీ సంఘమువారికి తెలియపరచవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు పూసపాటి బుచ్చినీతారామచంద్రారావుగారు

8. శాసనసభాప్రవేశము వ్యర్థపాదమునకును, వాగ్విజృంభణమునకును, కాలహరణమునకును దక్క తడతర ప్రయోజనము కానరావట్లు సభావ్యవహారములు వ్యక్తపరచినవికావున నాయకు లిక్కనైన తమ దృష్టమను మరల్చి గ్రామపునరుద్ధరణమునకును, సత్వరస్వరాజ్యైదికిరీ హేతువును నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణప్రబోధమునకు మరలవలసినదిగా యీ సభవారు నాయకులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ॥ కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు

9. కార్యస్థానమునకు వచ్చే సంవత్సరమునకు కావలసిన ధనము వగైరాలనుగూర్చి ఆలోచించుట.

10. కార్యదర్శి పెట్టు ఇతరవిషయములు.

ప.రా:—నూతన ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యులలో నిరుటి సంవత్సరము చందా చెల్లించనివారు యీ సంవత్సరము చందాతోకలిపి రు 2—రెండు రూపాయలు సభకు పూర్వము చెల్లించగలందులకు కోరుచున్నాను. ఆలాగు చెల్లించనివాడు ఓటింగుకు అధికార ముండదు.

కా. నాగేశ్వరరావు

7, తంబుకెట్టిపేటి, కార్యదర్శి. 25-4-1927 మదరాసు.

అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ

బొంబాయి సమావేశము

తీర్మానముల సూచనలు

మహాను, ఏప్రిల్ 28:—కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శిగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ బొంబాయిలో మే 5 వ తేదీన 414 గిర్దాము బ్యాంకులో “కాంగ్రెసు భవనము”నందు జరుగును. భోజనము బస సౌకర్యములు వలయువారు యేమి యేర్పాటులు గావలెనో ముందుగ బొంబాయి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 21:—వసంతకుమార మజుందార్ గారు అ. భా. కాం. సంఘ సభ్యుడు బొంబాయిలో జరుగనున్న కాంగ్రెసు సంఘసభలో యీ దిగువ తీర్మానములు ప్రతిపాదించునట్లు సూచించిరి.

1. కలకత్తా కార్పొరేషను ఎన్నికలు జరిపించుటకు ఎలక్షనుబోర్డు నియమించిన వర్గింకుకమిటీవారి చర్యను యీ సంఘమువారు అంగీకరింపజాలరు.

2 ఎలక్షనుబోర్డు నియమించుటకు వర్గింకుకమిటీవారి కేమియు అధికారములేదు కావున వారు బెంగాలు రాష్ట్ర సంఘముతో సంబంధముగా తత్సంఘాధ్యక్షుడు కార్యదర్శి యొసంగిన తంతిరాస్తను నిర్ణయముజేసి యట్లాచరించినందుకు యీసభవారు నిరసనను దెల్పుచున్నారు.

3. వర్గింకుకమిటీవారు అనవసరముగ జోక్యము కలిగించుకొని ఎలక్షనుబోర్డును నియమించుటచేతనే బెంగాలులో కాంగ్రెసు సభ్యులందు చీలికలుకలిగి రెండుపోటీసంఘము లేర్పడినవని యీసభవారు దలంచుచున్నారు.

4. 1927 సం॥ మార్చి 2వ తేదీన కొందరు రాష్ట్రసంఘ సభ్యులు విలించుటకు పిధియందు జరిపినసభ అక్రమమయినది కావున అసభ్యుల దేర్పాటుజేయబడిన ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు గూడ సరియైనదిగాదని యీసభవారు దలంచుచున్నారు.

5. 1927 మార్చి 18వ తేదీన బెంగాలురాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసంఘమే సరియయినదనియు వారుజేసెడి కార్యములన్నియు సక్రమయినవనియు యీసంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

6. 7వ ఆర్టికలునందు 4వ క్లాజులో “ఖద్దరును సర్వదా అలవాటుగా ధరించువారు తిప్ప యితరులు ఓటుచేయరాదు” అని గల నిబంధనగూర్చి చాలా భేదాభిప్రాయములు వచ్చుచున్నందున యీ సంఘమువారు యిట్లు అభిప్రాయము దెల్పుచున్నారు. సభ్యుడు ఖద్దరు ధరించి యున్నచో తగినేలేదు. అటుగాక సభ్యులైనచో ఖద్దరుకాక వేరువిధముగ దుస్తులధరించి యుండియు ఓటుఅధికారము గలదని వాదించినచో ఆ సభకు అధ్యక్షుడుగ నున్నవారు సభ్యుడు చెప్పిన దానినే పాటించవలెను.

7. అంతకుముందు అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులందఱుగాని, కాంగ్రెసు మహాసభ్యులందఱుగాని సూచించబడిననే కాని లేకున్నచో వర్గింకు కమిటీవారు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు విషయములందు జోక్యము కలిగించుకొనరాదు.

8. అ. భా. కాం. సంఘమునందుగాని, కాంగ్రెసు సభకు విషయ నిర్ణయ సంఘ సభ్యులందఱుగాని వర్గింకుపబడనున్న తీర్మానములు సభ్యులకు 24 గంటలకు ముందుగ తెలియజేయవలెను. (9) అట్టి సభ్యులందఱు కాంగ్రెసు నిర్వాహమును గూర్చిన తీర్మానములు ముందుగ చర్చింపవలెను.

10. ప్రధాన కార్యదర్శి రంగస్వామి అయ్యంగారు కొన్ని పక్షములవారియెడల పక్షపాతము వహించియున్నారని నమ్ముటకు తగిన కారణము లున్నందున వారు అధ్యక్షుడు సూచించు వేరొక కార్యదర్శికి చార్జీ ఒప్పగించవలెను. (ఫీచెసు.)

జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు బదలా యింపు - విందు గౌరవము - ఏ డ్కోలు:— ఖాన్ బహదూరు కలీముల్లాసాహెబు బహదూరుగారు మద్రాసునుండి రామనాథపురమునకు జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగా బదలాయించబడిరి. వీరికి నిన్న సాయంకాలము పోలీసు కలెక్టువద్ద మద్రాసు సిటిఫికేషనువారిచే వారి గౌరవార్థ మొక వింతోసంగబడెను.

పండలాయిగారు, ఫిలిప్సుగారు. డి. బి. పరాంకుశం ఛాయుడుగారు, కృష్ణరావు భాస్కర్గారు, యస్. రామానుజ అయ్యంగారు ఖాన్ బహదూర్ లోడిఖాన్ గారును తదితరులును ఎందుకు వేంచేసిరి. సిటిఫికేషనువారితరపున సాగారు కలీముల్లాసాహెబుగారి యుద్వోగపరిపాలన ప్రాత్యక్షమును ప్రశంసించిరి.

కలీముల్లాగారు, తమ యుద్వోగసోదరుల సాహచర్యమును కొనియాడి మద్రాసును వీడిపోవుటకు తాము చింతిల్లుచున్నామనిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

న్యాయవాది పార్టీసొమ్మును ఖర్చుపెట్టుకొనుట

(మోకోర్టు)

కె. జగన్నాథఅయ్యరు అనునొక మోకోర్టు న్యాయవాది, మోకోర్టులో కట్టవలసినదని చెప్పిఇచ్చిన మొత్తమును, తన స్వంత ఖర్చుల కుపయోగించుకొనెనను కేసు ఈ దినమున మోకోర్టు నందు ప్రధానన్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు రామేశ్వమి, వాలసుగూడయెదుట విచారణకు వచ్చెను.

ఈ కేసునందు ఒక భూమిదావాలో, పార్టీ తనవాటా భూమికొరకు చెల్లించవలసినదని కోరుచు రు 4800 లను, వకీలు జగన్నాథఅయ్యరుగారి చేతికిచ్చెను. మోకోర్టువారు గావించిన కొన్ని అర్జులవలన ఆప్యదాధనమును చెల్లింప నవసరము తప్పిపోయెను. పార్టీ సమ్యక్తమైన జగన్నాథఅయ్యరుగారి మొత్తమును ఋణముగా నాగ్నకొని ఉపయోగించుకొనిరి. ఋణముగా నొసగుటకు తాను సమ్మతించలేదనియు తనసొమ్మును, వడ్డీతో సహా ఇప్పించవలసినదనియు కోరుచు న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి యెదుట దావాచెప్పెను.

వడ్డీక్రిందను మరికొంత ఆసలుక్రిందను మొత్తము రు 450 లు వాడికి తిరిగి ఇచ్చినదనియు మిగతా మొత్తమునుమాత్రమే తానిచ్చుడియ్యవలెననియు ప్రతివాది అంగీకరించెను ఇరుపక్షములును అంగీకరించిన మొత్తమునకు న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిదివరకే డిక్రీ నిచ్చిరి. వివాదమునందున్న రు 450 ల విషయము న్యాయమూర్తి వీరస్వామి విచారించి, వాది ఋణముగ నొసగ లేదనియు ఆ సొమ్మును ఖర్చుపెట్టుటలో ప్రతివాది నీతి బాహ్యముగ ప్రవర్తించినదనియు దెలుపుచు, డిక్రీనిచ్చి ప్రతివాదిచర్యను ప్రధాన న్యాయమూర్తికి నివేదించెను ఆ విషయమీ దినమున విచారణకువచ్చెను. కె.ఎస్. శంకరనారాయణఅయ్యరుగారు ప్రతివాది తరపున హాజరై న్యాయమూర్తి వీరస్వామిగారిచేప్పిన మద్దయి స్వయముగగాని న్యాయవాది ద్వారాగాని హాజరై మనవిచేసుకొనుటకు వీలులేకపోయినదనియు నుడివెను. ప్రతివాది కుంభకోణమునుండి మదరాసు వచ్చుచుండగా బండిలోనుండి పడుటచే దెబ్బలుతగిలి రాజాలకుపోయెను. ప్రతివాది మెడికలు, సర్జిఫీకేటునుపండి ఎక్స్ పర్ట్ యు తర్రుచేసి తిరిగి విచారింపవలసినదని పిటిషనును పెట్టెను

ప్ర. న్యాయ:—మెడికలు సర్జిఫీకేటు మొదలైనవి విచారణ సమయమున ముద్రించి దాఖలు చేయబడెనా?

వకీలు:—లేదు. డబ్బులేక దాఖలుచేయ వీలలేకపోయెను. ప్రతివాదికుమధ్య ఆర్థికచిక్కులవలన దివాళియవలసివచ్చెను. అందుచే తాదావాఖ్యతను అతనిని ఆర్థికముగ నేమియు బాధింపజాలవు. అతనిఋణప్రసరనను సమర్థించుకొనుటకు మాత్రమే ఆతడివ్యయం గరిగి విచారణగోరుట. ఈవిషయమును ప్రతివాదిదోషమునుగుటించి విచారించుటకు ఉత్తరువుజేయవలసినదనిమాత్రమే నేనుకోరుచున్నాను. అంతయింకాక ప్రతివాదిని తిబాహ్యముగ ప్రవర్తించినదియెందుటకు తనఅధారములేవు.

ప్ర. న్యాయ:—ఇంతవరకు రికార్డునందున్న విషయములు అతనినీతివాహ్యప్రవర్తనను పూర్తిగా ఋణపు జేయుచున్నది.

వకీలు:—ఇప్పుడెటులనే కనిపించును. కాని పూర్తిగ విచారణచేసినయెడల ప్రతివాదిప్రవర్తనయందు నీతివాహ్యమయిన దేదీయు లేదనియు దెలిసికొనగలరు.

ఆద్యక్షులు జెనరలు పిటిషనురు తరపునవాదించుచు, 1925 సం॥న ప్రతివాది, సదరు రు 5,000 కు ప్రామిసరీనోటు వ్రాసి ఇచ్చెదననగా వాది నిరాకరించెననియు ప్రతివాదికా సొమ్ము ఋణముగా నొసగ లేదనుటకీదనిదర్యనమనియు అంతయింకాక ఋణముగా నొసగినట్లు సాక్ష్యములేదనియు నుడివెను. కేసు సంబంధించినంతవరకు ప్రతివాది చర్య నీతివాహ్యమైనదని ధృవపడుచున్నది.

ప్ర. న్యాయ:—ప్రతివాది ఆస్తియెంత? ఆప్యలెంత?

వకీలు:—ఆస్తి 60,70 వేలుండును. ఋణము ఒక లక్ష రూప్యములుండును.

ప్ర. న్యాయ:—దివాళిదీయుటకు కారణమేమి?

వకీలు:—కూతుళ్ల వివాహము హిందువులయందు కూతుళ్ల వివాహమెంతవ్యయకరమో న్యాయమూర్తి రామేశ్వమిగారికి బాగుగ దెలియును.

న్యాయ:—రామేశ్వమిగారు:—అవును. నిజమేకాని కూతుళ్ల వివాహముకొరకీ విధముగ ప్రవర్తించుటకంటె హిందూ సంఘము తుడిచిపెట్టుకొనిపోవుట మేలు.

శంకరనారాయణ అయ్యరుగారింకను వాదించుచు, ప్రతివాది చిరకాలమునుండి న్యాయవాది వృత్తియందున్నను, ఇంతవరకెప్పుడును, అతను అవినీతికరముగ ప్రవర్తించలేదనియు ఈవిషయమునుగూడ గమనింపవలసినదనియు కోరెను.

ఆద్యక్షులు జెనరలు న్యాయమూర్తులకు ప్రత్యుత్తరము సగుచు ప్రతివాదిప్రవర్తన యందిదవరకు రెన కెట్టిదోషమును దెలియదనియు అతని ప్రవర్తన గౌరవముగ నేయుండెనని చెప్పగలననియు నుడివెను.

న్యాయమూర్తులు, ప్రతివాదిచర్యను గురించి విచారించుటకు తర్రువు గావించుచు అంతవరకు అతనిని న్యాయవాద వృత్తినుండి సస్పెండు చేసిరి.

శ్రీ శివాజీ జయంతి

ఉపన్యాసక్రమము

ఏప్రిల్ 27 తేదీ సాయంత్రం 5-30 గం. గోక్షేహాలులో అధ్యక్షుడు:—డి॥ బి॥ ఆర్. రామచంద్రరావుగారు.

ఉపన్యాసకులు:—గౌ. వి. రామదాసుగారు, సి. వి. రంగయ్యరుగారు, యస్. సత్యమూర్తిగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కే. నాగేశ్వరరావుగారు, ఏ. శిరామవీరనాథుగారు యస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు, కే. పింట్ గారు జమీరు అహమ్మదుసయ్యరుగారు తదితరులు.

ఏప్రిల్ 28 తేదీ సాయంత్రం 5-15 గంటలకు జై. యం. సి. ఏ. ఆడిటోరియం-స్పెస్పేడు.

అధ్యక్షుడు:—సర్ పి. యస్. శివాస్వామిఅయ్యరుగారు.

ఉపన్యాసకులు:—కె. యస్. శ్రీనివాసాచారియారుగారు. (పన్నయ్యప్పకళాశాల) “శివాజీ మద్రాసు” అను వ్యాసము చదివెదరు.

రాత్రి 8 గం. విందుబుగ్గను. రా. వి. కే. బానుగారు ఎం. ఏ. టి కోయిలోవాగారు, యం. ఏ. అజిము, కాపైను వి. డి నింబకారు తదితరులు స్వస్తివాచకములను చెప్పెదరు.

ఏప్రిల్ 29 తేదీ సాయంత్రం 3 గం.లకు సింగరాచారి హాలు, తిరువళ్ళిక్కే. శ్రీ ల స భ

అధ్యక్షుడు:—డా. ముత్తులక్ష్మమ్మగారు.

ఉపన్యాసకులు:—యస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి సతి. లక్ష్మారావుగారి భార్య, నుబ్బలక్ష్మమ్మగారు, బాలాజీరావుగారి భార్య.

ఏప్రిల్ 30 తేదీ సాయంత్రం 3 గంటలకు యం. యు. సి. క్రీడారంగములు

శివాజీ వ్యాయామ మండలి ప్రారంభోత్సవక్రమము వ్యాయము క్రీడలు

అధ్యక్షుడు:—డి॥ బి॥ గో ప తి నారాయణ స్వామిచెట్టిగారు.

ఉపన్యాసకులు:—కె. సంజీవకామాతుగారు “శివాజీ వ్యాయామమండలియొక్క ఉద్దేశి ప్రయోజనముల గూర్చి చెప్పెదరు.

మేనెల 1 వ తేదీ సాయంత్రం 5-30 గం. గోక్షేహాలు

బాలీమోర్సున సమావేశప్రతిష్ఠాపనోత్సవము.

అధ్యక్షుడు:—కేరు: సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారు హాజరయ్యెదరు.

ఉపన్యాసకులు:—టి. ఆదినారాయణచెట్టి గారు, కే. వి. కేశవయ్యంగారు, సర్దారు ఇల్లంబింకాపాహు, యస్. బాలసింగం సత్యనారాయణగారు, యస్. గోపాలవీరనాథుగారు తదితరులు.

మేనెల 2 తేదీ సాయంత్రం 5-15 గం॥ సింగరాచారి హాలు, తిరువళ్ళిక్కే యువజనసభ.

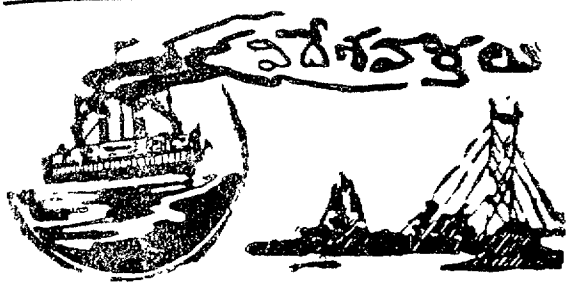
అధ్యక్షుడు:—బహురహమ్మదు సయ్యరు.

ఉపన్యాసకులు:—శ్రీమతి కృష్ణబాయిగారు యస్ సత్యమూర్తిగారు ఆర్. కృష్ణశాస్త్రిగారు, చారి కే. గోవిందా గారిగారు దావుదాలీ విార్థాగారు.

మేనెల 3 తేదీ సాయంత్రం 5-30 గం॥ తిలకుఘాటు శివాజీ జన్మదినోత్సవము మహాజనసభ.

కార్యక్రమం ముందు తెలుపబడును.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు శుక్రవారము నాడు తిన్నవెల్లిలో కె. జె. కేశవయ్యరు, ఎం. ఎస్. పూర్ణ లింగంపిళ్లై, ఎస్. శంకరనారాయణగార్ల సాక్ష్యమున- డివా రింగిరి.

మెక్సికో దుగంతరము

సహాయముకొఱ కంపబడిన రైలు బ్రతికినవారిని గొనితెచ్చుట

విచారకరమగు విషయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మెక్సికో సిటీ, ఏప్రిల్ 23:—రైలుప్రమాదములో చావగా మిగిలినవారు సహాయముకొఱ కంపబడిన రైలులో దిగిరి. రైలుస్లాటుఫారము అంతయు జనసంక్లిష్టమై యుండెను. రైలు ఆగగానే రైలులోనుండి ఎక్కిఎక్కి ఏడ్చువారు కొందరు, ఏ డ్బేపిల్లలు కొందరు, దిగిరి. వారిని జూచేటప్పటికి కడుపు చెలువై పోయినది. ఆ స్లాటుఫారముమీద ఉన్న జనులు కంటడితెట్టు నివారలేరు. పురుషులు దిగులుబడిరి. స్త్రీలు మార్చిల్లిరి. నవ్వులు ఏడ్పులక్రింద పరిమించినవి. అనగా, ఇవి మార్చిరోగ మునకు జెందిన వెట్టనవ్వులు, ఏడ్పులు గాని వేరొండుగాదు. ఇందులో ఒకస్త్రీ తనభర్తవనిపోయెనని విని అదేపనిగ అయ్యో దేవుదాయని ఏడుపులు, పెడబొబ్బలు పెట్టి నేత్తి నోరుకొట్టు కొనెను. కట్టుకున్న బట్టలను జింపుకొనప్రారంభించెను. రైలు క్రిందపడబోయెను. ఇంకొక చిన్న యువకుడువచ్చి వెట్టనవ్వుతో 'హే హే' అని విరిచి నృత్యముజేయమనెను. ఇతనిభార్య ముగ్ధుర పిల్లలు రైలుఫారములో చనిపోవుటచే ఇతనికి పిచ్చివత్తిపోయెను. 11 గరు కుటుంబవర్గముతో బయలుదేరిన వ్యక్తి ముగ్ధుర మిగిలిరి. మొత్తము 20 మంది పిల్లలను జంపిరి. డండంబులెల్ల గాయములవలె పెద్దగాయములు తగిలెను. లోతుగా ఫూరముగ కాల్యబడుటచే ముగ్ధురపిల్లలు అవి కన్పించుకుండుటకు కంబల్లను కప్పుకొని వచ్చియుండి జూచి జనులు ఆగుంపులో జూలి పడిరి.

వ్యవసాయ విచారణసంఘము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—సింహా ప్రభువు అజ్ఞాతరూపిని పత్రికావిలేజులో వ్యవసాయ విచారణసంఘమును గూర్చి ఇట్లు చెబుచున్నాడు. వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారి ఫలితములను భారతీయులు గంపంతఆతతో ఎదురుజూచుచున్నారు. చావులు విశేషముగనున్నను ఆరికాభివృద్ధికంటె జనసంఖ్యయే ఇండియాలో ఎక్కువగ పెరిగిపోవుచున్నది. అందుచేత ప్రత్యేకచర్యను అవలంబించినచో ఇప్పటి దారిద్ర్యముకంటె ఎక్కువగ జీవనప్రమాణము క్షీణించును. వ్యవసాయ విచారణ సంఘమువారు సమగ్రముగ పనిచేయుచున్నందులకు చాలతృప్తులైరి.

గాంధీగారి చరకాపద్యతి

విషయమై, మీ యభిప్రాయ మేమన ఇండియాలో దారిద్ర్యమును తగ్గించుటకు అన్ని సాధనములు ఆదరణీయములే యనిరి, సింహా ప్రభువు. భారతీయులు వలసపోవుట కెంతయో అవకాశమున్నది. ఇట్టి గొప్పసమస్యను ప్రత్యేకాస్త్రముతోనే ఎదుర్కొనవలెను. ఆరికసమస్యను పరిష్కరించిన గాని ఈశాసనములు, పరిపాలనాపద్ధతులు ఇండియాకు లాభముగావు.

బిషప్పు వేదనాయకం

జక్రయగారు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—పూర్వము చెన్నపట్నములో బిషప్పు గనున్న చాక్లరు వైలు హెడ్ గారి తో బిషప్పు వేదనాయకం జక్రయగారు బంధింపబడిరి. ఆ

పన్నాసములు ముందుజరుగునట. మొదటియుపపన్నాసము వెస్టు మినిస్టరు ఆఫీస్ జరుగును. ఇంకను ఇతరచోట్ల ఉపపన్నాసములు జరుగును. నేటి భారతదేశమునుగూర్చి వాయువార్త ద్వారా ప్రస్తావించును మే 1 తేదీని. నాలవతేదీని క్విస్కూ లులో బ్యాప్టిస్టుగారితోనూట్లాడును. తరువాత లంకామైదు, విష్ణుండ్లు విర్లండుబోవును. లాసేనులో జూలై ఆఖరునజరుగు విశ్వాసము, ప్రకృమపరిస్థితులు అనుభవబోవును క్రైస్తవము లెమునుగూర్చి ఇండియాలో మారిటీనై ఖరినిగూర్చి చెల్లెడెరు. చాలవర కీమార్పునకు కారణము గాంధీగారిబోధనయే యనిరి. ఆయనపలుకుబడియే కారణమనిరి. గాంధీగారు ఏనుక్రిస్తును గూర్చి చెబుచుచే హింసపులు, ముసల్మానులు, క్రైస్తవ పులు 1925 లో డిప్లీలో ఐకమత్యముచూపకు ఒరిపినపుడు, 'ఇండియా మెట్రోపాలిటన్' క్రైస్తవసమస్తా పాల్గొనుట తటస్థించె ననిరి. భారతీయుల ఆశయములపట్ల ఇండియాలో క్రిశ్చియను కవునిలువారి యభిప్రాయము మారెను. అయిదేండ్లకంటె ఇపుడు భారతరాజకీయములు చాల యభివృద్ధిగాంచినవి.

ఇర్విను ప్రభువు

గ్రామపరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఆయన నానుహూతి, నిస్కాపట్యము, ప్రజలవిశ్వాసమును చూడగొనుచున్నది. ఆతనికి మతఆసక్తి ఎక్కువ యుండుటచే భారతీయులకు నచ్చెననిరి.

యార్కు ప్రభుదండతులు

మెల్బోర్న్, ఏప్రిల్ 22:—యార్కు ప్రభు ప్రయాణపుబడికచే సంచార కార్యక్రమమును మానుకొనెను. భర్త వెంటపోలేదు. ప్రేక్షకులు అయ్యో ఆమె గాలేదేయని ఆకాభంగము జెందిరట.

చీనాలో స్థావియటులు

బోరోడిను కోమింటంగు కుట్రలు

హ్యోంకోలో విషమావస్థ

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 22:—దేశీయులున్న నగరములో వెండి నంతను స్థానికప్రభువువారు ఇంటింటికి బోయి వనూలు జేయుచున్నారు. బాటసారుల నందరిని తడివిజాచుచున్నారు. బొగ్గు తక్కువగయున్నది. బొగ్గును బియ్యమును జాగ్రతజేసి ప్రభుత్వమువారే స్వాధీనము జేసికొనిరి. వారే పంచిబెట్టుచున్నారు. విదేశీయులు తమవ్యాపారమును మరల ప్రారంభించునటుల జేయుటకు అంతర్జాతీయసభను చేనుగారు ఏర్పాటు జేసిరి. తమ ఇండ్లను ఖాళీజేసిపోయిన యజమానులకు వారి ఇండ్లు పాడుగాకండి అభయమియలే మని అచటనున్న కాన్సుల్యును చేనుగారు తెలియజేసిరి. హ్యోంకోపరిస్థితులు చాల తీవ్రరాజమును దాల్చినవి. విదేశీయులను పనిని మరల ప్రారంభింపవలెనని చేనుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. లేనిచో వారి వర్తక కార్యాలయములను గాపాడుటకు పూచీ బడజాలమనిరి.

సికింగు సోవియటు రాయబారి కార్యాలయమును వెదకినపుడు మరికొన్ని కాగితములు దొరికినవి. సోవియటు ప్రభుత్వమువారు బోరోడిను గాలెనుగార్లకు వ్రాసిన ఉత్తరములు జేరినవి. నిరుడు క్యాంటనులో జెప్పినప్పటినుండి ఉత్తరచీనాపై జరుగు మట్టడికి చాంగ్ కే మేకుగారికి సహాయము చేయుచున్నారమని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు బోరోడినుగారికి వ్రాసిరట. కూమింగింటా సైన్యములో రషియా సైనిక కమిషను సేర్పాటుజేయవలె ననిరి. 1100000 బంగారు డోలరులను నవంబరులో జాతీయప్రభుత్వమున కిచ్చితిమని బోరోడినుగారికి వ్రాసిన ఇంకొక లేఖలో నున్నట. ఈతగవులు సమసిపోవునరకు ప్రతి నెల 300000 పానుల నిచ్చెద మనిరి.

గాలకగారికి సోవియటు ప్రభుత్వమువారు చాంగ్ కేమేకుగారికి సోవియటులతరపున సలహా నిచ్చుచుండినందులకు నెల 1 కి 7000 బంగారు డోలరుల నిచ్చిరని ఇంకొక లేఖలో నున్నది.

జపాను ప్రీవీకపున్యిలువారు ప్రభుత్వమున కీయవలసిన బాకీలను దీర్చుటకు 20 కోజులు గడువిచ్చిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల, బర్మా గవర్నరులు లండన్, ఏప్రిల్ 22:—సర్ చార్లస్ ఇన్సు, బర్మా గవర్నరుగను, సర్ ఆల్బాండ్లరు మడిమనగారు సంయుక్తరాష్ట్రపుగవర్నరుగను నియమించబడిరి.

మిస్సిసిప్పీ వరదలు-సహాయనిధి

వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 23:—మిస్సిసిప్పీ వరదలుసహాయము నిమిత్తము మంత్రివర్గమువారు సమావేశమై 5000000 డోలరులను ప్రోసక్రేయనిశ్చయించిరి.

యునరాజు స్పెయిను జేరుట

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 22:—యునరాజు జార్జి రాకొమరుడూ మ్యూజీడుజేరిరి. స్పెయిను రాజదంపతులు బ్రిటిషు రాయబారి మున్నగువారు స్వేషముచూచి ఆహ్వానించిరి. రాజమందిరమున కేగిరి అందరును.

వ్యారినునుండి ఇండియాకు 22 తేదీని జాగోస్టోవియా వైమానికులు బయలుదేరిరి.

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కె 24 గంటలలో, అత్యధికగష్టము	కె 24 గంటలలో, అత్యల్పగష్టము	కె 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	87.5	78.2	...	0.28	0.39
విశాఖపట్టణం	89.9	79.1	...	0	0.58
కాకినాడ	96.8	76.7	...	0	0.41
మచిలీపట్టణము	98.1	77.2	...	0	0.52
కర్నూలు	104.8	81.1	...	0.65	0.21
బళ్లారి	10.80	80.6	...	0	0.59
అనంతపూరు	...	...	...	0.02	0.18
కడప	104.6	80.2	...	0.02	0.37
నెల్లూరు	97.9	78.8	...	0	0.32
మద్రాసు	92.8	78.1	...	0	0.48
కడపూరు	91.0	78.4	...	0	0.59
సేలము	100.9	78.5	...	0.48	0.84
కోయంబుత్తూరు	96.9	76.1	...	0.48	0.78
తిరుమనాపల్లి	100.4	79.5	...	0.01	1.03
నాగపట్టణము	91.8	84.4	...	0	0.49
మధుర	99.7	77.7	0.82	0.54	1.04
పాంబక్	88.6	76.7	0.17	1.33	0.13
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	2.19
తిరువేండ్రము	86.2	77.7	1.80	1.58	1.81
కొచ్చిక్	88.7	79.1	...	0.18	3.58
కాలికట్టు	98.0	78.0	...	0.23	2.40
మంగళూరు	92.1	81.4	...	0.01	1.00
తెనుకూరు	94.6	70.0	...	0.16	0.79
మేర్కార	85.0	64.0	...	0.82	1.19
కొడైకనాథ్	67.8	54.1	0.16	2.81	0.57

సర్కారులు:—	గోపాలపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.
డక్కన్:—	మేఘములు పలచగనున్నవి. బళ్లారి లో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నాటకము:—	మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి పగటివేడిమి నెల్లూరు కడపలో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాజధాని దక్షిణార్ధమున వాతావరణము చలించినది. ఇచట ఉరుములతో చినుకులుబడెను. తిరునంతేపురంలో 1.80" వర్షియెను. దక్షిణమున వర్షము కురిసెను.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయనాథనరణాస్త్రజ్ఞుడు

నహరు-అంజన్

నారకురుపుకు త్వరితమైన, నమ్మకమైన సవా రిణి. ధర బుడ్డి 1 కి రు 1, 3 కి రు 2-10, 12 కి రు 9. ప్యాకింగుపోస్టు ఖర్చువేరు.

Nahru Anjan Agency, Delhi.

మనరాజకీయములు-ప్రజలు

సి. ఎస్. రంగయ్యగారి యువస్వాసము

గౌ॥ వే.రామదాసుపంతులుగారి రథ్యక్షతవహించుట

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితుల గురించి భారత శాసనసభ్యులగు సి. ఎస్. రంగయ్యగారు రుపన్వసించుటకుగాను, మొన్న సాయంత్రము తిరువల్లి క్లబ్బి సముద్రతీరమున జరిగిన బహిరంగ సభకు గౌరవనీయులగు వేమవరపు రాఘవాచార్యులుగారి రథ్యక్షత వహించుచు, శాసనసభ్యులను నుపయోగము లేదని బహిరంగసభలకు రుపన్వసించుచు, ఇంకను శాసనసభలయందు నిలిచి యుండు సభ్యుల ప్రసంగముల తీవ్రముగ నిరసించిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రథమమున ఉపస్వాసకుని సభ్యులకు పరిచయమొనర్చుచు, రంగయ్యగారు మొదటిసారిగా దేశమున కొనర్చిన సేవలను, ప్రస్తుతము భారతసభయందుగావించుచున్న సేవలను ప్రశంసించిరి. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసులోగూడ ద్వంద్వపరిపాలన వ్యాపించినది. ప్రభుత్వమునందు ప్రజాయిత్రభాగమును ప్రభుత్వయిత్రభాగము ఎట్లా అట్లే కాంగ్రెసునందు శాసనసభలకుపోయి అచ్చటపనిజేయువారు, వెలుపలపనిజేయువారు అని రెండుశాఖ లేర్పడినవి. వీరిరువురు సఖ్యతగ పనిచేయుచున్నట్లులేదు. అఖిలభారత జాతీయోపసంఘము సమావేశమైనపుడెల్ల ప్రభుత్వయిత్ర విభాగమును బోలిన మనశాసనసభా బహిష్కారవాదులు, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు శాసనసభల వదలిరావలసినదని తీర్మానముల చెప్పుచుందురు. శాసనసభలందులి కాంగ్రెసుపక్షమువారు వెలుపలనున్న వారు సరిగపనిజేయుటలేదని నిందించుచుందురు. బొంబాయినగరమున సమావేశమగుచున్న జాతీయోపసంఘసమావేశమువా రీపరస్పర నిందావిధానముల తుదముట్టించెదరని నమ్ముచున్నాను. లేనియెడల ఎట్టిపనియు సాగదు.

శాసనసభలందు ప్రవేశించిన కాంగ్రెసుపక్షము సభ్యులలో కొంద రీమధ్య, శాసనసభాకార్యక్రమము వ్యర్థమని దిగ్గనాడుటకు ప్రారంభించిరి. అయితే శాసనసభ ప్రవేశించుటకు వీరిది వరకంత అత్యుత్తరములు ఏలనో తెలియవచ్చును. శాసనసభాకార్యక్రమము నిరుపయోగమని భావించునెడల శాసనసభయందొకను వారెందుకు నిలిచియుండవలెను? ఒకవైపున తాము శాసనసభల ప్రవేశించుచు, మరియొకవైపున, శాసనసభాకార్యక్రమమును దిగ్గనాడుచు అతివాద ధోరణియందు ప్రసంగించు వర్త్యుల నే మాత్రము ఆమోదింప జాలము. శాసనసభాకార్యక్రమము నిరుపయోగమని చెప్పుటతప్పు. భారతీయుల అభీష్టముల ననుసరించియే తాము పాలించుచున్నామని ప్రపంచమునకు తెలుపుటకుగాను, ప్రభుత్వమువారి శాసనసభల నేర్పరచిరి. ప్రజల యభీష్టముల ననుసరించి పరిపాలించుట లేదని జూపుటకుగాను కాంగ్రెసుపక్షమువారు శాసనసభల ప్రవేశించిరేగాని వేరుగాదు. ఇంపీరియలు (స్విట్జర్లండు) ఉక్కురత్నము, కరెన్సీబిల్లు మొదలగు బిల్లులను శాసనసభలలో నెగ్గించుకొనిరి. ఇవి ప్రజాభిప్రాయమునకు సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకముగ నున్నవను విషయము అందరకును తెలిసినదే. అయినను, భారత శాసనసభచే నామోదించబడెను గనుక ప్రజామోదమువడసినని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుకొనెదరు భారతశాసనసభ ఇంతకంటె బలవర్తిగనుగనున్నయెడల ఈశాసనముల త్రోసివేయగలిగెనువారు.

దేశమందు పక్షములవారును కలసి, ఒక్క పెట్టున ప్రభుత్వమువారి నెదుర్చువలెను. కాంగ్రెసుపక్షమువారికి జాతీయపక్షమువారికి ఎక్కువ భేదములేదు. దాదాపు అన్నివిషయములందును వారుకలసియే పనిచేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము అందరునుజేయుచున్నది, యధోచితసహకారమే. పేరుమాత్రము వేరు. ఈపక్షములన్నిటిని ఏకమొనర్చుటకు నిష్కలపటస్యాదయములతో ప్రయత్నింపవలెను. ప్రభుత్వమువారికి శాసనసభలో ప్రతినిధిగనుగ బదులుచెప్పుటకదియొక్క టేయుపాయము. మరియొకటిలేదు. దానినిలన నుపయోగము లేదని యెంచునెడల శాసనసభల ప్రవేశంపకుడు. కాని వెళ్లి అచ్చటకూర్చొని ఉపయోగము లేదనుకుడు. అటులచెప్పుట రుద్ధబూటకము. ఇట్టిఅసత్య ప్రవర్తనలను ప్రజలుగిదింపరాదు. శాసనసభలందును వెలుపలనుగూడ పనిజరుగవలెను. అవి పరస్పరసహకారములు. అందుచే శాసనసభ ప్రవేశవాదులును బహిష్కారవాదులునుగూడ పరస్పరదూషణల మాని కలసిపనిజేయవలెను.

సి. ఎస్. రంగ అయ్యగారు

పిదప మున్నటిందు, భారతదేశము విశాలమగు ఖండమనియు, అనేకజాతులదేశమున గలవనియు, అందుచే భారతసమస్యలు అంతర్జాతీయ సమస్యలవంటివియు నుడివిరి. ఇచ్చట గనుపించుసమస్యలుమరియే రాష్ట్రమునకు గనుపించవు. అందుచే, ఇతరదేశములు సంపాదించినంత సులభముగ భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించజాలక పోయినందుకు దిగులుచెందరాదు. రాజకీయములందు భేదాభిప్రాయము లున్నంతనే, నిరుత్సాహపడరాదు. అభిప్రాయభేదములు లేనియెడల అందు జీవకళయే యుండదు. కాని బాలిసత్యమునందున్న దేశమునకు రాజకీయములు లేవని చెప్పినవాక్యము నిరర్థకమైనదిగాదు. అందుచే భారతరాజకీయ వివాదము ఒకవైపున ప్రభుత్వమువారికిని మరియొకవైపున ప్రజలకును సంబంధించినది. అదియే భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమము. ప్రతియొక్కద్యమమునకును పోటు పాటులుండును. స్వాతంత్ర్యసంగ్రామ తరంగమాలిక లొకటివెనుకొకటి లేచుచునేయుండును. అసహాయోద్యమాంతరము మనకు పట్టినదు స్థితికి వ గ వ న క క ర లేదు. అర్థాంతర స్వాతంత్ర్యముకొరకు ఋషులసేవలు తపమొనర్చుచున్నాను. అట్టి ఋషి సత్త్వము ఒకటి రాష్ట్రమునకేగలను. అతడే ఆరవిందయోగి, ఋషులతపస్సులు ఆమోఘములు. అవి వర్షములుగావు. ఆత్మవిశ్వాసముగల జాతీయోద్ధియు నశింపదు. అందుచే నే నే మాత్రమును నిరాశచెందను. 28 వేల దేశారాధకుల నొక్క మారుగా కారాగారములకు సమర్పింపగలిగిన దేశముయొక్క అపార శక్తివిశ్వాసముల గురించి నేనేమాత్రమును అనుమానింపను. "భారతదేశమును పోగొట్టికొంటిమి." అని కొంద రాంగ్లేయు లెంచుచున్నారు. భారత దేశమును న్యాయముగ సగౌరవముగ సంభావించినయెడల పోగొట్టుకొనెద మను భయము వారికక్కరలేదు. భారతదేశమునకు గూడ అధినేతేశములకువలె స్వాతంత్ర్యమొసగినయెడల. వారికను భారత దేశమును సామ్రాజ్యమునందేయుంచుకొనవచ్చును. భారతదేశమున మతకలహములు కులవివాదములుగలవను కారణముచే స్వపరిపాలన కనర్హమనివాదంబువానుట కుతర్కమంటివాదన. భారత దేశము స్వపరిపాలన కర్హమైనదో ఆంగ్ల దేశము గూడ అ న ర్హ మైనదే. ఆంగ్ల దేశమున ఎన్నికలు జరిగినపుడు ప్రజలు ఒక రాజకీయపక్షమున ధికారమునుండి ముగించి మరియొకపక్షమును అధికారమునందుంచుట, అప్పటివరకు అధికారమునందున్న పక్షము, పరిపాలన కనర్హమైనదని నిర్ణయించుటగాదా? ఈదేశమున, హిందూమహమ్మదీయపక్షములును, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరపక్షములున్నను ప్రజల ఇష్టాఇష్టములనుసరించియే వారధికారమునందురు. అవి మతసంబంధము కక్షలైనంతమాత్రమున విటిమవార జోక్యముగలిగించుకొనుట కధికారములేదు.

మహమ్మదీయులైనను, బ్రాహ్మణులైనను, బ్రాహ్మణేతరులైనను అందరును కాంగ్రెసునందు ప్రవేశించి కలసిపనిచేయవలెను. నేనే జప్తి సుపక్షమునందున్నయెడల, ముందు కాంగ్రెసునంతను జప్తి సుపక్షీయులతో నింపివేసెడివాడను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, జాతీయోద్యమములలో వాదమొనర్చుటకు చిరస్మరణీయు డగు డాక్టరు నాయరుగారిచే ప్రారంభింపబడెనుగాని జాతీయోద్యమమును ప్రతిఘటించుటకుగాదు. మదరాసునందు బ్రాహ్మణేతరప్రముఖు లి విషయమును గమనించి జాతీయపక్షము నేర్పరుచుట చాల యభిమానకము.

ఉపస్వాసములు భారతశాసనసభను గురించి మాటలాగుచు, ప్రభుత్వమువారు దినదినము మరింత బలవంతులగుచున్నారనియు, ప్రజాభిప్రాయము నమితనిర్లక్ష్యభావముతో అసహ్యించుకొని త్రోసివేయుచున్నారనియు నుడివిరి. భారతశాసనసభవారి నేకతీర్మానముల గావించిరి. అవన్నియు బట్టదాఖలుజేయబడెను నేరుల తెలుపకుండ విచారణజేయుకుండ కాల నిర్ణయము లేకుండ తమ ఇష్టమునచ్చినవారి నెల్ల కారాగారములందుంచుటను నాగరికదేశములం చెచ్చటను కనివినియెరుగము. అయినను భారతప్రభుత్వమువారు సంగదేశమున వందలకొలది భారతీయుల విచారణ లేక, యే నే ర ముల తెలుపకయే కారాగారములందుంచుచున్నారు. వారిని వదలిపెట్టవలసినదని భారతశాసనసభవారు తీర్మానింపగా ప్రభుత్వమువారు దానినిబట్టదాఖలుజేసి యూరకొనిరి. ప్రజాభిప్రాయము నుర్బలముగనుండుటయే ప్రభుత్వమువారింత నిర్లక్ష్యమొనర్చుచుండుటకు కారణము. నాయకుల పరస్పరవివాదములెప్పుడు అంతమొందునోగాని అవియే ఈదుస్థితికి కారణము. వారివివాదములు వ్యక్తివివాదములుగాని రాజకీయ భేదాభిప్రాయములుగావు. శ్రీమంత్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారి తీరణము

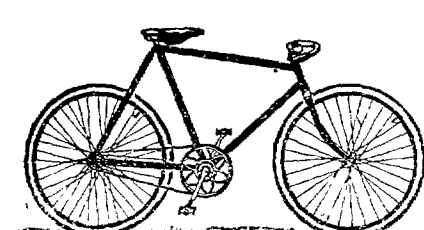
న ప్రవేశించి సమాధానమును గలిగించుటకు గావించుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయుము. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తానొకపుడు భగ్గు మొనర్చిన సబర్బతి యొడంబడికనే తిరిగిపునర్దురించుట కిప్పుడు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇందువలన కాంగ్రెసునందు తిరిగి ఒక్కతసమకూడవచ్చును. రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను అనిపించినను ఇన్రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను అని పిలచినను మనమిప్పుడు గావించుచున్నది సహకారమే. అది రెస్పాన్సివు సహకారముగూడగాదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుటకు నిరాకరించుచున్నను మనము సహకార మొనర్చుచున్నాము. కనుక ఇన్రెస్పాన్సివు సహకారమేఅగును, మనప్రస్తుత దుస్థితి ఇంతనగకు విచ్చినది. ప్రభుత్వమువారు ఎంత అవమానమొనర్చినను ప్రజానాయకులు తిరిగి జవాబుచెప్పజాలక ఆయవమానములను నిర్వికారభావముతో స్వీకరించుచున్నారు. అసహాయోద్యమకాలమున, నుపీరియరు సర్కిసులోనికి భారతీయుల తీసుకొనవలసినదని ప్రభుత్వమువారు తుదకుగావించిరి. కాని అసహాయోద్యమాంతరము ప్రజాభిప్రాయ దుర్బలతనుగాంచి ప్రభుత్వమువారా యుత్తరువును రద్దుచేసి, భారతీయులను పెద్దయుద్యోగములలోనికి దీసికొనుపద్ధతిని మార్చివేసిరి. యూరపీయను ఉద్యోగములకు వేతనములను స్థాఖ్యులను మరింత హెచ్చించిరి దీనికంతకును ప్రజలు జాతీయోద్యమము నుత్సాహముతో సాగింపక నిరుత్సాహమందుటయే కారణము. అచిరకాలములోనే తిరిగి ప్రజలందరేకమై తమ కృతనిశ్చయమును దెలిపి స్వాతంత్ర్యమును సాధించెదరుగాక అని నమ్ముచున్నాను.

పురపాలకోన్నత పాఠశాల, భీమునిపట్టణము
భీమునిపట్టణము పురపాలకోన్నత పాఠశాల యైదవసంవత్సరపు వర్ధంతినమహోత్సవము 30-4-1927వ తేదీ శనివారమునాడు శ్రీవిజయనగరం మహారాజా వారి కళాశాలలో హస్తరీ ప్రధానోపాధ్యాయులగు మ-రా-శ్రీ యమ్. వెంటటరంగయ్యగారు యమ్. ఎ. గారి యాధిపత్యమున జరుగును. కావున దామెల్లరుదయచేయ బ్రాధితులు.
హెచ్.మూస్తరు.

భీమునిపట్టణము పురపాలకోన్నత పాఠశాల

ప్రాతవిద్యార్థుల ప్రథమసమావేశము
భీమునిపట్టణము పురపాలకోన్నత పాఠశాలయొక్క ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశము పురపాలకసంఘ కార్యాలయంబున 1-5-27 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగును. అసభకు మ-రా-శ్రీ కొటగున్నయ్య శ్రేష్ఠిగా రగ్రాస న్నాధిపత్యము వహింప దయతో సంగీకరించిరి.
చిలక పద్మనాభస్వామి
బలభద్రుని గురయ్య
కార్యదర్శులు

సారి నైకిల్స్

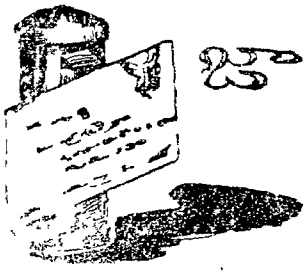

పూర్తిగా బ్రిటిష్ స్టైల్ భాగములతోను, బి. ఎస్. ఏ. ఫ్రీ గోలును, కో వెన్ ట్రీ గోలును, మిచిలీన్ కేబిల్ కార్డు టైరులు, మొదలగువాటితో.

రు 65 2545

ఒకసారివచ్చి, చూడుడు. మీకు నమ్మకము గలుగును.

Sole Distributors
R. PATEL & Co,
Madras.

జాబులు.

కొత్తూరు

21 వేదని ఈ గ్రామంలో నుమారు 408 యిండ్లు కాలి వాయినవి. కాబోవుటయేకాక యిద్దరు మనుష్యులు కూడా అగ్ని వివాదాది మృతిచెందిరి. ఒకను రిషికి కేరంకాలి యలమం నిరి ఆకుపత్రికి తీసుకువెళ్లిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

విజ్ఞానము

1927 సం॥ ఏప్రిల్ 28-వ తేది శ్రీ సర్వోపిటి త్యాగరాయశ్రేణి గారికి ద్వితీయ నిర్వాహదినము గాన మనదే నాంబున్న ప్రతిగ్రామమందును, పట్టణమందును “శ్రీ త్యాగ రాయనర్ధంతి” మహాజైభవముతో జరుపగలండులకు మేము కోరుచున్నాము.

పింజల సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టి

సజ్జా మునుస్వామి శెట్టి.

అఖిల భారతదేవాంగమహాజనసంఘ కార్యదర్శులు.

సనాతనధర్మ ఉపన్యాసములు

పక్షిణిండిగా వైశ్యసంఘసభ్యుల యొక్కయు, బా ట్టిలవుక వారలయొక్కయు కోరికమీద కాశీపురాస్తవ్య డాక్టర పండిత యు. సి. కృష్ణమాచార్యగారిచే 25, 26, 27, 28 తేదీలయందు ప్రతిదినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థాన వైశ్యధర్మసత్రమందు (గోవిందప్ప నాయని పిల్లలని స్థాందర్శనమౌతుకు ప్రక్కన) సనాతన ధర్మ ఉపన్యాసములు జలుపఁబడును. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థి ములు.

కంచర్ల రామమూర్తి, బి. ఎ, యల్. టి.

శెట్టిబలిజనసంఘసోదరులకు విజ్ఞప్తి

పట్టుభారమును, అంతకు పైక్లాసులును చదువబోవు మీద విద్యార్థులును, ఎల్ మెంటరీస్కూళ్ళ మేనేజర్లును, భాండాగా రముల ఉపసంఘముల కార్యదర్శులును, 1927-28 సం॥ రము నకు సంఘసహాయమును కోరదలచినయెడల సంఘమువల్ల సప్ల యికాబడు దరఖాస్తుభారములపై తమదరఖాస్తులను, సప్తమ వార్షిక సభయందును, కార్యనిర్వాహక సంఘసభయందును తాముప్రవేశపెట్టబోవు తీర్మానములను ఆజండాలో చేర్చుటకు యీసంవత్సరము మే యి నెలాఖరులోగా చేరులాగున పంపు లకు కోరబడుచున్నాడు.

గమనింపు:—(1) ధనసహాయమునుకోరు విద్యార్థులు సంఘమువలన సప్లయికాబడు విద్యార్థిదరఖాస్తుభారములపై తమదరఖాస్తులను పూర్తిచేయించి ప్రతిసంవత్సరము మేయి నెలాఖరులోగా శక్రిటరీ కందులాగున పంపు కొనుచుండ వలయును.

(2) ఈసంఘమువారి బాలరకును, బాలికలకును విద్యా భివృద్ధినిమిత్త మెల్ మెంటరీపాఠశాలలను, రాత్రిపాఠశాలలను స్థాపించి అచ్చటగల శెట్టిబలిజలు పాపించుటకు శక్తిలేకయు న్నపుడుగాని, శోధవారుగాని, లేబరుడిపార్టుమెంటువారుగాని తమపాలనలోనికి తీసికొనకయున్నపుడుగాని సంఘముయొక్క సహాయము కావలసినయెడల సదరుస్కూళ్ళ మేనేజర్ల సంఘ మువలన సప్లయికాబడు దరఖాస్తుభారములపై తమ దరఖాస్తు లను పూర్తిచేయించి ప్రతిసంవత్సరము మేయి నెలాఖరులోగా శక్రిటరీకందులాగున పంపుకొనుచుండవలయును.

(3) విద్యార్థులయొక్కయు, ఎల్ మెంటరీస్కూళ్ళ మేనే జర్లయొక్కయు దరఖాస్తులు మేయి నెలాఖరులోగా అందని యెడల మంజూరు చేయబడవు.

గుబ్బల రామన్న,

అల్లనరం

గౌరవకార్యదర్శి.

గుడివాడతాలూకా గ్రామోద్యోగీయ అవసర మహాసభ

ప్రభుత్వ చట్టము ప్రకారమీ సంఘమును రిజిస్టరు చె యించు విషయములో నాలోచించుటకును, 1894 వ సం॥ నెంబరు 2 ప్రోప్రయిటరీ యస్టేట్సు విలేజిసర్వీస్ అప్టననుస రించి నియమింపబడిన గ్రామోద్యోగీయలకు జీతము తగ్గిం పు స్కేలును గురించి రివిన్యూబోర్డువారు జారీచేసిన చిత్తు ప్రక టనపై ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనుటకును ముఖ్యముగు యితర వి షయములను గురించికూడా చర్చించుటకును యీ అవసర మహా సభ ది 28-4-27 తేదీ గురువారము ఉదయము 7 గంటలకు గుడివాడ భజనసమాజమందిరములో జరుపబడును గాన తా లూకా గ్రామోద్యోగీయ సోదరు లెల్లరును తప్పకదయచేసి స భను జయప్రదముగా జరుపప్రార్థితులు.

అ. చంద్రయ్య; ప్రెసిడెంటు.

వి. వెం. కృష్ణారావు, సెక్రటరీ.

విశాఖపట్టణ జిల్లాజాతీయోపసంఘము

శ్రీ రాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శిగారికి ఆ భినందములు 20-4-28 కు ప్రస్తుతము మట్టుకు ఈ దినవ వారిని రాష్ట్రీయ జాతీయోప సంఘమునకు పంపింపడ మై నది.

౧. పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు

౨. తెలిదేవర వాసుదేవరావుగారు

౩. కందాళ సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు

౪. పూసపాటి బుచ్చి శీతారామచంద్రరాజుగారు

౫. విన్నకోటజగన్నాధగుప్తగారు

౬. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు

౭. ధ. చి. యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు

౮. భా. సుబ్బరామయ్యగారు

౯. కె. విశ్వనాథగారు

తెన్నేటి విశ్వనాథం

కార్యదర్శి

గుంటూరు గోసంరక్షణసంఘము

ఈక్రింది నుదహరించిన ఆవు దానికోడెమండను, ఒక మహామృదీయుడు, ఒకచాకలి ఒకతెలగ, కుర్రవాండ్రు వొంగ తనముగ తోలుకొనివచ్చి గుంటూరులోఅమ్ముటకుప్రయత్నించు చుండగ కొంతమందిపెద్దవారు ఆవును తోలుకొనివచ్చినందుకు రాధారియడుగ, రాధారి తీసుకొనినస్తామనిచెప్పి పారిపోయి నారు. ఇప్పటివరకు జాడలేదు. ఆవును దూడనునేను పట్టు కొనిమాసంఘములో కట్టివేయించినాను. ఆవుకామందులువచ్చి తీసుకొనిపోవచ్చును. స్వంతదారుడు ఆవుకు, దూడకు, జామీ ను యివ్వవలెను. జామీనేగాక ఆవుపోయినదని ఆగ్రామముల ధి వద్దనుంచి సర్టిఫికేటు జూపవలెను.

చహారా

1. ఆవు:—తెల్లగా నుండును, జానెడు పొడవుగలకొ మ్ములు, ఘూరు 1½ గజము పొడవుగల కుచ్చుతోక, ఘూరు 1½ గజములు ఎత్తుగలది, 2 గజములు పొడవుగలది. కాటుక కండ్లుగలది.

2. కోడెదూడ:—మొలరంగు, వెన్నుపట్టె మాపురము మొదలు తోకవరకు తెల్లగానున్నది. కొమ్ములు వచ్చుచున్నవి. మెడలో గంటగట్టెమపట్టెడ గలదు. గజముఎత్తుగలదు, ఘూ రు 2 గజములపొడవు గలదు. ముట్టెపై కొంచెము నల్లగా నుండును.

కోవల్ల రామచంద్రరావు

గోసంరక్షణసంఘము, గుంటూరు

బీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచు టకు లోక ప్రసిద్ధిజేసినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో గాని వీర్యము స్థితిమగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, సపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసం గును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన వంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ॥ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం,

1159-1027 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

దివ్యజ్ఞాన మహాసభ

అడయారు సమావేశము

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

అడయారు, ఏప్రియలు 22:—దక్షిణహిందూదేశ దివ్య జ్ఞానమహాసభయొక్క సమావేశము ఆత్మంత జయప్రదముగా జరిగినదని వ్రాయుటకెంతయు సంతసించుచున్నాను. సమాజ నాయకులగు డాక్టరు అనిబెంటుగారును, జినరాజుస్థానగా రును, కృష్ణమూర్తిగారును, ఇతరప్రముఖులును, విదేశములలో నున్నను, సమాజకార్యవిధానమును కొనసాగించుటకు ప్రజా సమదాయమునుండి యెన్నియో కష్టపరంపరల నెదుర్కొన వలసివచ్చుచున్నను, సభ్యులు ఏమాత్రమును నిరుత్సాహపడక ఆత్మంత నిపుణతతో సభాకార్యములను కొనసాగించిరిని వ్రా యుటకు సైతము ఆనందించుచున్నాను.

నేటిసమావేశమునకు వచ్చినంతమంది సభ్యులు, ఇంతవ రకు అడయారులోజరిగిన దక్షిణదేశసభలకు రాలేదని యిచ్చటి వారగుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునుండి ద్రావిడ, కేరళ, కర్నా టక దేశములనుండియేగాక, పలువురుసభ్యులు నైజామురాజ్య మునుండి ఉత్తర ప్రాంతములనుండియు, సభలకు విచ్చేయుట సంప్రసనీయము.

15 వ తేదీ సాయంకాలము అడయారు,క్షేత్ర వటుచ్చా యను సభాసమావేశము ప్రారంభమైనది. శ్రీయంత ద్వారక నాథ కాశీనాథ తిలాంగగారు సభాధ్యక్షతవహించి, సమాజ నాయకులపక్షమున ప్రతినిధులకందరికిని స్వాగతమొసంగుచు, సమాజమువారు ముందుముందు నూతననాగరికతను వ్యాపింప జేయుటకుగాను చేయవలసిన బాధ్యతలనుగురించి యుపన్య సింపిరి.

తదనంతరము శ్రీ ఎన్. ఎస్. రామారావుగారు, తార కసంఘము ప్రపంచమున చేయుచున్న సేవనుగురించియు అందు శ్రీకృష్ణమూర్తిగారికిగల స్థానమును, వారు జగద్గురువుల కార్య మును వీరితిని నిర్వహించుచున్నదియు నుడివిరి. యదునందన ప్రసాదుగారు, తారక సంఘముయొక్క కార్యవిధానమును గురించి సభ్యులకు తెలియపరచిరి.

రాత్రి, అడయారు జాతీయకలాకాలలోని బాలికలు, “జీవపాలన”మును అరసనాటకమును ప్రదర్శించి, నాట్యకళలో తమకుగల నిపుణతను ప్రతినిధులకు జెల్లడించిరి.

16 వ తేదీ ఉదయమున సభ్యులకుగాను ప్రత్యేకసభ లనేకములు జరిగినవి. అందు రాబోవుసంవత్సరమున, సభ్యులు తమతమ ప్రాంతములలో నిర్వహించవలసిన కార్యవిధాన ము చర్చించబడినది. సాయంకాలమున డాక్టరు యాస్టాగారును, రామారావుగారును సభ్యుల కర్తవ్యములనుగురించి గంభీరోప న్యాసముల నిచ్చిరి. అనంతరము గౌరవనీయులగు ఆర్కాట రంగనాథము మొదలియారుగారు, తమభవనమున ప్రతినిధుల కందరికిని ఆతిథ్యమిచ్చి సత్కరించిరి. రాత్రి అడయారు కలా కాలలోని యుపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, హాస్యరసములగు చిన్నిప్రహసనములను, నందనారు నాటకమునందలి కొన్నిరంగ ములను ప్రదర్శించిరి.

17 వ తేదీని యుదయమున మరల సమాజసభ్యుల ప్రత్యేకసభలు జరిగినవి. మధ్యాహ్నము శ్రీలీలసభ జరిగినది అనేకమంది నారీమణులు, రాబోవు సేవావిధానమున తమకు గల బాధ్యతలనుగురించి చక్కని యుపన్యాసముల నిచ్చిరి సాయంకాలము సముద్రతీరమున అనేకరకములగు ఆటలలో పాల్గొని, శరీరవ్యాయామమున తమకుగల అభిమానమును చక్కగా ప్రదర్శించిరి. యువకులు, వృద్ధులు, వందలకొలది సముద్రతీరమున వ్యాఘామమున పాల్గొనుటచూచిన భారతీ యులు, మనశ్చక్రియందేగాక, శరీరబలసంపత్తియందు సైతము నిపుణులనియు, ఈరెండును ఎప్పుడు సమన్వయముననో అపుడే మనదేశ మువరింపబడగలదనియు, ఇంచువిచయమున, దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారు ముందంజజేయుట ఎంతయు జయప్రదమనియు గ్రహించగలరు. రాత్రి యిష్టాగోష్ఠితో సభ్యులు సముద్రతీర మున కొంతకాలమును గడపిరి.

18 వ తేదీ యుదయమున సభా కార్యక్రమమును ముగించుచు, ప్రాఫెసరు పి. ఎస్. త్రిలోకికరుగారును, మంజేరి రామయ్యగారు, ఇతరప్రముఖులును గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చిరి. అంతటితో సభ ముగిసినది. మరల రాబోవు శతాబ్దర సెలవులలో సభ ఇచ్చట జరుగగలదు.

స్త్రీదుస్తుల ప్రదర్శనము

ఇస్టింగుటనువందు రాయలు ఎగ్రికల్చరలు హాలునందు స్త్రీదుస్తుల ప్రదర్శనమునందు గనుపరుపబడిన నూతన రకములు.

(నెలటలు న్యూస్)

చేతులు లేని ఆవుమాడచర్యముతో కట్టబడిన చొక్కా తొడిగిన ఆటకత్తె. ఈదుస్తులు ఎగురుటకు పనికి వచ్చును.

(నెలటలు న్యూస్)

షెరాయిలో కూడి యున్న గౌనులను యిప్పుడు వ్యాయామక్రీడలందు పాల్గొనుచున్న స్త్రీలందరు నెక్కువగ ప్రేమించుచున్నారు. ఈపట్టులలో సాయంకాలము పికారు పోవునపుడు వేసికొను గౌనును దీనితో పోల్చి చూపబడెను.

జపాను వ్యవహారములు

మరికొన్ని బ్యాంకులను మూసినేయుట

టోక్యో, ఏప్రిలు 21:—ఆర్థికపరిస్థితులనుగోరి గుండె బియ్యించున్నది. బ్యాంకులలో దాచుకొన్న సొమ్మును దీసికొనుటకు జనులు తండోపతండములుగ కనిబెట్టుకొని యున్నారు బ్యాంకులనంద. ఇంకొక ముఖ్యమగు బ్యాంకులు రెండు పనిని మానినవి. మూడువారములవరకు బ్యాంకును మూసిరి.

పరిస్థితులను నిలకడజేయుటకు జపాను బ్యాంకుడైరెక్టులు అవసరపథ నేర్పాటుజేసిరి. 1928 భూకంపమునాటి అవసరవర్త లవసరముననేమో యని భయపడుచున్నారు.

అవసరముచూచి ఎడ్యూస్సు నీయవలెనని ప్రభుత్వము వారు జపానుబ్యాంకు కు త్తరువుజేసిరి. హామీలేకనే ఇదివరలో ఎంతసొమ్మును ఎడ్యూస్సునిచ్చిరట 15-వ బ్యాంకింగూడ మాయముటచే కష్టమేర్పడునని భయమగుచున్నది. చిన్న బ్యాంకులుగూడ మూడువారములు మూయబడినవి. పరిస్థితుల భయంకరముగానే యున్నవి.

ప్రధానమాత్యుని ప్రయత్నములు

టోక్యో, ఏప్రిలు 21:—జపానుబ్యాంకు ఇతరబ్యాంకుల అవసరమునుదీర్చుటకు అత్యవసరశాసనములను ప్రవేశబెట్టుటకు క్రొత్త మంత్రివర్గము ఆలోచించుచున్నది.

ప్రభుత్వవిధానము

మితముగ నుండుననియు యత్నయుక్త వివక్షణతో గూడుకొనుననియు తనకాపేరని చెల్లెను. రాబోవు ఆయుధ విసర్జన సభనుగూర్చి తన చెరుకయున్న నాకాదళమంత్రివిధానముతో ఏకీభవించుచున్నాడనని ఒకాదా ఆశ్చిరలుగా రనుచున్నారు.

భయంకరపరిస్థితులు

ఒసాకా, ఏప్రిలు 21:—దేశమంతటను బ్యాంకులు మూసినేయబడెను. రెండురోజులు మారకము ఆగిపోయెను. రేపు ప్రభుత్వమువారు ఇవ్వవలసిన బాకీలు నిచ్చుటకు కొంత గడు విచ్చెద మని ప్రకటించెదరు. రేపు స్థానికప్రభుత్వము ములకును తేతనములకు ఈసదుపాయము వర్తింపదు. మేప్రారంభముల్లో పార్లమెంటు గూడును. 20 రోజులవరకు గనుపునిచ్చెదరు.

రాచకీయముచే తెలువాను బ్యాంకు మూయవలసినచ్చెనట. అందుచే బ్యాంకులను నమ్మకము పోయినది. బ్యాంకువిధానము బాగానే యున్నది. భయపడవక్కరలే దనుచున్నారు.

జపాను మంత్రివర్గము

ప్రధానమాత్యుడు విదేశాంగమంత్రి—తనకానేనాని దేశీయమంత్రి—సుజుకిగారు.

ఆర్థికమంత్రి—తకాషీగారు.

సైనికమంత్రి—షిరకానా సేనానిగారు.

నాకాదళమంత్రి—ఒకదా సేనానిగారు.

శాసనమంత్రి—డాక్టరు పకారాగారు.

విద్యాశాఖామంత్రి—సుసూచిగారు.

వ్యవసాయ ఆబివీశాఖమంత్రి—యమటోగారు.

పారిశ్రామిక వాణిజ్యశాఖామాత్యుడు—నకభోషీగారు.

రాకపోకల మంత్రి—మోచిగా జోకి.

రైల్వేమంత్రి—ఒకవాగారు.

సోవియటు చిక్కులు

మాస్కో, ఏప్రిల్ 21:—చిదేశ రాజ్యములలో స్నేహ సంబంధములను బలపరుచుకొనవలెనని ఆఖిల ఏషియా సోవియటు కాంగ్రెస్సభలో ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించెరి. కొందరు ప్రభుత్వములవారు సోవియటులకు ప్రతికూలముగ నుండుటచే తమ శాంతిప్రచారమును, భంగముకొందుచున్నారని చెలిపిరి. రషియాను ఇంకొక యుద్ధమునకు దింపు ప్రయత్నములను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఎదుర్కొనెదరు. చీనా జాతీయోద్ధమముతో సామరూపినిజూపుచున్నారమనిరి చీనాపట్ల ప్రభుత్వమువారు రూపొందిన విధానము నంగీకరించిరి చీనాసామ్రాజ్యాధికారమును ఒప్పుకొనిరి. చీనాలో విదేశీయులు అనుభవించుచున్న సౌకర్యములను సోవియటులు వదలుకొనిరి.

తుపాను ఘోరము

సిడ్నీ, ఏప్రిలు 21:—బోటనీబేలో తుపాను బట్టి ఒక నాకరాల్లమీదబడి బ్రష్టలై నది. నలుగురు పురుషులశరములు, ఒకస్త్రీశరము తేలుటచే కనుకొనిరి. తుపానుచేదాటించు పడవలు పోవుటలేదు. అందుచే ప్రాంత నాకాయ జమాని ఆవల ఒడ్డుకు తీసికు పోవుటకు ప్రయత్నించగమ్యస్థానము కేరనచ్చెను. ఇంతలో కనిపించకపోవుటచే దారి తప్పి రాళ్లుహిడబడి బ్రష్టలై నది. అందరునుచనిపోయిరి. ఇంకొక మూడుశరములు ఇటీవలదొరికినవి.

బాల్వినుగారు ఆరోగ్యముగాంచుట

గుర్ని, ఏప్రిలు 21:—బాల్వినుగారు ఆరోగ్యమునుగాంచిరి. దెగిదన్నునికి సోనివారము తిరిగివచ్చెను. మరునాడే పార్లమెంటు సమావేశమునకు సిద్ధముగ నుండు ఇంగ్లంకు స్పాల్టండుగో యువస్వకంచెదరు.

(నెలటలు న్యూస్)

రాయలు అకాడమియందు ఆర్. గోల్డింగు గారు తయారు జేసిన “గూర్ఖా సైనికుడు” కిలా విగ్రహమును స్థాపించుట.

మిస్సిసిప్పీ వరదలు

పట్టణపు వీధులన్నియు నుడిగుండములమయము మనుష్యులు జంతువులు కొట్టుకొనిపోవుట

మెంషిస్, ఏప్రిలు 21:—మిస్సిసిప్పీ క్రిందిలోయలో వరదప్రమాదము హెచ్చుచున్నది. ఇంతవరకు 4000000 ఎకరములు మునిగిపోయినది. 100000 మందికి నిలవనీడ పంచలేకున్నది. రాకపోకలకు పీలులేదు. చాలవరకు పట్టణపువీధులు నుడిగుండములతో మరగలు గ్రమ్ముచున్నవి. పడవలు మనుష్యులు జంతువులు ఇండ్లలోసామాను ఇటునటు వడిలోపడి కొట్టుకపోవుచున్నవి. ఒకదానికొకటి కొట్టుకొనుచున్నవి.

వేల్పు మ్యూజియము

చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలను సార్యభోముడు తెరచెను.

ఐరిషు ఫ్రీ స్టేటు ఆర్థికపత్రము

ఆదాయపుపన్ను తగ్గించుట

డబ్లిన్, ఏప్రిలు 21:—డెయిలు పార్లమెంటులో ఆదాయపు పన్నును ఒకపిల్లించును తగ్గించిరి. సైనికవ్యయమును గూడ తగ్గించిరి. క్రొత్తపన్నులను వేయనే లేదనవచ్చును. గెడ్డిక్ కమిటీమోస్తరు కమిటీ నేర్పరచి వ్యయమును తగ్గించెదరట.

కెయిరోకేపు పయనము

కేపుటపుక, ఏప్రిలు 21:—కెయిరో కేపుపయనమునకు గోయలువైచానికదళమును చక్షిణ ఆఫ్రికా దళము కలిపవచ్చుటనుంచిదేయని కేపుటపును వినిచెరు పురపాలకాధ్యక్షులు సంతోషపడుచున్నారు. క్రొత్తమోస్తరు యంత్రములు వచ్చినవి.

స్వీడిష్ పొగయోడ అంటుకొనుట

అంటివెర్బు, ఏప్రిలు 21:—కలకత్తానుండి వచ్చుచున్న బెనారస్ సాగయోడ అంటుకొనెను. స్వేయినుకు బోవల్లిన పార్సెల్సు అంటుకొనెను. మొదట హాల్బర్గకు పోవు పార్సెల్సుగూడ అంటుకొన్నవి.

లండనులో అంతర్జాతీయ వైమానికసభ

నచ్చేసోమవారము జరుగును. ఇది ముఖ్యమగుసభ సర్ ఫిలిప్ సానునుగా రధ్యక్షతను నహించెదరు. ప్రతి అర్థసంవత్సరము జరుగు అంతర్జాతీయసభలలో నొకటి. వైమానికవిషయములు కలిగిన్నవి. వాటినిన్నిటిని చర్చించెదరు. కేటుప్రిటను, దొమినియనులు గాక 15 దేశములు ఇందులోపాల్గొనను మంగళవారమునాడు (25-4-27) ప్రభుత్వమువారు ప్రతినిధులకు విందొసగెదరు. స్త్రీలు వ్యాపారవైమానికరాండుగ నుండవచ్చునాయని చర్చించెదరు.

ఒక కాంగ్రెసువాది-స్థానిక సంఘములు-జవాబు

ఈనెల 12 వ తేదీ మంగళవారమున ఆంధ్రప్రదేశ్ నిక ప్రతి కలా "ఒక కాంగ్రెసువాది" స్థానిక సంఘములలో కాంగ్రెసు వారు ప్రవేశింపవచ్చునా? అను శీర్షిక క్రింద వ్రాసిన వ్యాస మును చదివితిని. ఈ వ్యాసము చాల అనుభవముచే వ్రాసినటుల తెలియుచున్నది. కాని వారి పేరును మరగుపరచక పాఠకులకు తెలియించిన చాల సంతోషకరముగ నుండెడిది. కాంగ్రెసు వారు వాటిని స్వాధీనపరచుకొనుటకు తీర్మానములను చేసిననూ ట నిజము. ఇదివరలో ఆ తీర్మానములను వీలున్నచోట్ల అమలు లోనికి తెచ్చినసంగతి విదితమే. ఈ ఆచరణపు శాఖను ఏర్పరిగ వ్యవహరించుచుండిన అట్టి శీర్షిక లోకల్ బోర్డులను కూడ నుంచినారు కనబరచి వ్యవహరింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసు వారుచెప్ప నిర్వాహకార్యక్రమమును స్థానిక సంఘములద్వారా చాలవరకు ఆచరణలోనికి తేవచ్చును. కావున స్థానిక సంఘములు కూడ స్వరాజ్యసాధనములకు నొకరితిగ సహాయపడును. అందు వల్లనే కాంగ్రెసువాటిని స్వాధీనపరచుకొనునెను. ఇప్పటిరాజ క్రియ పరిస్థితులబట్టి కాంగ్రెసు సంస్థ లోకల్ బోర్డులను స్వాధీన పరచుకొనవలెను, అనుమాటను వదలిచేసినను వదలవచ్చును. అందు లకు మారుగా ప్రతిజిల్లాలోను స్థానిక సంస్థామండలి అనుపేరిట సంఘములు ఏర్పాటు కావలెను. అట్లనన్నియులని రాష్ట్రీయ సంఘములు ఏర్పాటు చేసికొనవలెను. అఖిల భారతమునకు యిది వరకే యొకటి పూర్ణావస్థ అనున్నది. కావున వానికి ఆచూకల ముగ యివియును నడచుకొనవచ్చును. ఈ అంశమునుగూర్చి నాకు చాలాకాలమునుంచి ఆలోచనలోనున్నది. అట్టిదానిని వేయిచుట్టుకు ప్రస్తుతము సామకాశము చిక్కినది గావున నాకు తోచిన స్వల్పవిషయములను యాదీకవ పొందుబరచితిని. ఇందు పై అనుభవజ్ఞులు, వారివారి అభిప్రాయములను తెలిపి స్థానిక సంఘములలో సక్రమపరిపాలన జరుగునట్లు కృషి సజ్జుతురు గాక.

జిల్లాస్థానిక సంస్థామండలి నిబంధనలు

1. ఈ పార్టీలో చేరదలచుకొనిన ప్రతిలోకల్ బోర్డు మెంబరును రు 0-4-0 లు గాని లేక నూలుచందా యిచ్చి గాని కాంగ్రెసు మెంబరుగా చేరవలయును.
2. సాలీనా ప్రతిలోకల్ బోర్డు మెంబరును రు 10 ల కు తక్కువగానుండా చందానియ్యవలెను.
3. అధికారరీత్యా జరుగు మీటింగులకు ముందుగా అన గా జిల్లా తాలూకాబోర్డు మీటింగులకు అధ్యక్షుడు ఒక పూటకు ముందుగానే అసలు మీటింగు జరుగునలయుననే సమావేశమై మీటింగులో జరుగు అంశములనుగూర్చి ముందుగా చర్చించు కొనెట.
4. మూడవ నిబంధనలోని రీతిగా జరుగు పార్టీ మీటింగులలోని అంశములను పార్టీ యొక్క అనుమతి లేనిదే ఏ పార్టీ మెంబరును బహిరంగపరచునాడదు.
5. పార్టీ మీటింగులలో నిశ్చయించే తీర్మానములపై ఏలా వోటుని య్యవలె నని పార్టీ వారు నిశ్చయించుకో ఆరీతిగానే మీటింగులో వోటు నియ్యవలయును. పార్టీ కి సంబంధములేని తీర్మానములపై ఎవరియిష్టానుసారము వారు వోటునియ్యవచ్చును.
6. ఏలైనంతవరకు ఎల్లప్పుడును విధిగా మీటింగుకాల మునను ఖద్దరుప్రస్తుతులను ధరింపవలెను.
7. సాధ్యమైనంతవరకు కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును ఆ మలులోనుంచుటకు శక్తి వంచన లేక బాటుబడుట.

కార్యనిర్వాహక సంఘము

8. జిల్లా, తాలూకాబోర్డులలోని మెంబర్లుందరు కలిసి వారిలోనుంచి 15 గురునకు తక్కువగాని సంఖ్యతో కార్యనిర్వాహక సంఘములను ఎన్నుకొనవలెను. ఈ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు అంతాకలిసి జిల్లాలో తమ యిష్టముచచ్చిన 5 గురిని (ఆర్డరు మెంబర్) ఎన్నుకొనవలయును. వరకే 20 గురు. ఇందుండి ఒక అధ్యక్షునిని ఉపాధ్యక్షునిని, యిద్దరు కార్యదర్శులను, ఒక కోశాధిపతిని ఎన్నుకొనవలెను. 7 గురు సమావేశమైన నది మీటింగు జరుగుటకు నిర్దితసంఖ్యగా నేర్పకచుకోవలయును.

కార్యనిర్వాహక పువని

1. ప్రతి నెలకు మీటింగు జరుపుట. 2. ప్రతి 3 నెలలకు జనరలు బాడీమీటింగు జరుపుట.

శ్రీ శివాజీమహారాజు త్రిశతాబ్దోత్సవము

ఈ జాతీయమహోత్సవమును 1927 ఏప్రిల్ 27-వ తేదీ నుండి మే నెల 3-వ తేదీ వరకును భక్తిపూర్వకముగ నెఱవేర్చుడు

3. జిల్లాలోనుండి లోకల్ బోర్డులనుగూర్చిన సమస్యలన్నిటిని ప్రజలవద్దనుంచిగాని మెంబర్లవద్దనుంచిగాని యీ కార్యనిర్వాహక సంఘము వారివద్దకే వచ్చునట్లు ఏర్పాటు చేసికొని అట్టివాటిని పరిష్కరించుటకు ఏర్పాటు గావించుట.

4. లోకల్ బోర్డులను గూర్చియు గ్రామ పునర్నిర్మాణపు పనినిగూర్చియు జిల్లాలో వాగా వ్యాపించుటకు తగిన ప్రచారము కరపత్రముల మూలమునను ప్రతికామాలమునను తదితర ఏర్పాట్లను వ్యాపింపజేయుట.

5. ప్రతిసాలీనా మేయి జూన్ నెలలలో జిల్లాలోకల్ బోర్డుల వోట్ల సభను జరుపుచుండుట. (For propaganda purposes)

6. ప్రతి తాలూకాబోర్డునకు ఆ మెంబర్లలోనుంచి 5 గురి నిన్ని ఆ తాలూకాలో వారివద్దముచ్చిన ఒకరిని వరకే 6 గురు తో కూడిన నొక కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఏర్పరచియు అందుండియే అధ్యక్షుని కార్యదర్శిని కోశాధికారిని ఎన్నుకొనవలయును. తాలూకాబోర్డు పార్టీ మీటింగులు మున్నగువాటి నన్నిటిని వారే జరుపుచుండువలయును. ఈ సంఘమునకు కావలసిన ఆర్థికవ్యవహారములకు ప్రతి తాలూకాబోర్డు మెంబరు సాలీనా రు 3/1 లను చెల్లించవలయును.

7. జిల్లాబోర్డునకు మూడవ తాలూకాబోర్డులలోనే మెంబర్లలోనుంచి 6 గురునిన్ని జిల్లాలో వారివద్దముచ్చినవారిని 3 గురునిన్ని వరకే 9 గురితో నొక కార్యనిర్వాహక సంఘమును ఏర్పరచి అందుండియే అధ్యక్షుని, కార్యదర్శిని, కోశాధికారిని ఎన్నుకొనవలెను. జిల్లాబోర్డు పార్టీ మీటింగు మున్నగు వాటిని, వీరే జరుపుచుండువలెను ఈ సంఘమునకు కావలసిన ఆర్థికమునకు ప్రతిజిల్లాబోర్డు మెంబరును సాలీనా రు 3/1 లు చెల్లించవలయును.

8. జిల్లాలోనున్న యూనియనుబోర్డులన్నిటికి నొక సంఘమును ఏర్పాటుచేసి వారికిగూడ కార్యనిర్వాహకవర్గము మున్నగువాటిని ఏర్పాటుచేయుట.

9. జిల్లాలోనున్న గ్రామపంచాయితీలన్నిటి కొక సంఘమును ఏర్పరచి వీరికిగూడ కార్యనిర్వాహకవర్గము మున్నగు వాటిని ఏర్పాటుజేయుట.

10. స్థానిక సంస్థలకు వచ్చుఎన్నికలలో సభ్యులను నిలబెట్టుటకుగాను యీజిల్లాకార్యనిర్వాహకవర్గములోనుంచి 3 గురు నిన్ని జిల్లాలో తదితర ప్రభులలోనుంచి 6 గురునిన్ని ఎన్నుకొని వరకే యీ 9 గురు నొక ఉపసంఘముగా ఆయా యెన్నిక సమయములలోనే ఏర్పడి ఆయా ఎన్నికలకు నిలుచుటకుగాను సిద్ధముగా అభ్యర్థనవద్దనుండి ప్రమాణపత్రమును తీసికొని ఆ అభ్యర్థనలో నుండి ఎన్నిక వర్గమునకు కావలసిన అభ్యర్థులను నిర్ణయించి వారి విజయమునకుగాను కృషి సల్పుట.

స్థానిక సంస్థామండలిలో జేరిన స్థానిక సంస్థామండలి యొక్క సభ్యులు స్థానిక సంస్థలద్వారా చేయించవలసిన ముఖ్యాంశములు:—

విద్య

1. ప్రతి గ్రామములోను పగటి పాఠశాల రాత్రి పాఠశాల నుండునటులను.
2. ప్రతి పాఠశాలకు అనుబంధముగా పుస్తక భాండాగారమును పతనమందెరమును ఏర్పాటుచేయునటులను.
3. పతనమందెరమునకు అనుబంధముగా చిల్లర రోగములకు వైద్యసహాయము చేయుటకు ఆయుర్వేద యువానీ వైద్యపు మందులను సప్లయచేసి, వాటిని వినియోగించుటకు తగిన బ్రయనింగు నిచ్చుటవారిని ఈ సాధ్యాయులలో నుంచే ఏర్పాటు చేయునటులను.
4. ప్రస్తుత విద్యావిధానమును మార్పుచేయుటకు కృషి సలుపుట.
5. మత, సాంఘిక, నైతిక, ఆరోగ్య, ఆర్థిక, రాజకీయములను ప్రజలలో బాగుగా వ్యాపింప చేయుటకు (Adult Education) పెద్దవారలకు విద్యనొసంగుటకుగాను

ఉపన్యాసకులను ఏర్పాటుచేసి అట్టివారిచే ముఖ్య గ్రామములందు ప్రచారము గావించేయుటయు, అట్టి ఉపన్యాసకులకు అవసరమున్న ఆంశములకు మాజీను లాంతరులనుగూడ సప్లయ చేయుటకు తర ఏర్పాటు.

6. ప్రతి నెలకు ఆయా స్థానిక సంస్థలు చేయు పనులను తెలుపుమా అందు ప్రజోపయోగకరముగ వ్యాసములనుగూడ వ్రాయు గెజటులు ప్రచురించుటయును.

7. ప్రత్యేకవృత్తి పాఠశాలలను అందు ముఖ్యముగ వ్యవసాయపు పాఠశాలలను రాట్టుము నేత మున్నగు చేతిపరిశ్రమలను మామూలు పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయుటకును, నెలకొల్పుటకు కృషి సలుపుటయును.

8. జాతీయ పాఠశాలలకు ధనసహాయము చేయుటకును.

9. హిందీ సంస్కృత భాషలు పెంపొందించుట మున్నగు ఏర్పాట్లకు గట్టికృషిని సలుపవలెను.

ఉద్యోగముల నిరూపకము

జాతీయ పాఠశాలలలోని కృతార్థులైన విద్యార్థులకు స్థానిక సంస్థలలో తప్పక నుద్యోగములుగా నియమించుట.

వైద్య సహాయము

ప్రతిసర్పిలునకును నొక్కొక ఆయుర్వేద వైద్యులనును స్థాపించుట.

ప్రయాణ సౌకర్యములు

ఒక గ్రామమునుంచి మరొక గ్రామమునకు నులుపుగా మార్గాలుబండిపోవుటకు తగిన రహదారిని (అథము మట్టిరోడ్డు) ఏర్పరచుట.

మంచినీటి సౌకర్యములు

ప్రతి గ్రామములోను కాలవ ఆధారమున్న యెడల అట్టిదానిని నుపయోగకారిగా జేసికొనుటకుగాను తగిన సౌకర్యములను (చీడిలు దారిగయిరా) చెరువులు ఆధారమేయగుచోట్ల మంచినీటికిన్ని తదితర వాడకమునకున్న, వీలుగనుండురకల ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటును వైరెండు లేనిచోట్ల నూతుల ఏర్పాటును తప్పక కలిగించవలయును.

గ్రామములోని పీఠుల ఏర్పాటు ప్రతి గ్రామములోను నుండు పీఠులు ఎంత అవకతవలగ నుండునో చెప్పనక్కరలేదు. అట్టివాటిని పరిశుభ్రముగను విశాలముగను నుండుటకు తప్పక ఏర్పాటు చేయవలయును.

పశుసౌకర్యములు

గ్రామములోని పశువులు కొద్దిసేపు ఆయినను విశ్రాంతితో నిలచుటకు గ్రామమునకు వెలుపల విశాలమైన ప్రదేశమును ఏర్పాటుచేయవలయును.

పారిశ్రామికము

పట్టణములకున్న పల్లెలు యీ విషయములోపడే బాధ అపరిమితము. ఈబాధ తొలగవలెనంటే గ్రామమునకు నలుతట్టుల (స్ట్రీ) పురుషాదులకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటు చేయుట. యిదే ప్రస్తుతము చాల అత్యవసరమైన పని.

విశ్రాంతి స్థలములు

గ్రామమునకు వెలుపలి భాగమున నుంచి ఆరోగ్యముగ ను రమ్యముగను నుండు ప్రదేశమున విశాలమైన స్థలమును ఏర్పాటుచేసి అందు చెట్లనువేయించుట కొంతసేపు విశ్రాంతిగ కూర్చొనుటకు వీలుగనుండుటల సౌకర్యములున్న, బాలుర వ్యాధి పరిశ్రమలకు ఏర్పాటు మున్నగువాటిని జేయవలయును.

అస్పృశ్య తానివారణ

ఆది ఆంధ్రులు నివసించు స్థలములను విశాలముగ ఏర్పాటుచేసి అందు పీఠులను ఏర్పాటుచేసి తదితర పెద్దకులములవారు కాపురమున్నచోట్లనుండే ఏర్పాటు వారికిగూడ కలిగించుటకు ప్రత్యేక కృషిని సలుపుట. పంచములకు ప్రత్యేక పాఠశాలలను తీసి వేసి మామూలు పాఠశాలలలోనే వారికిని క్రమేణ ఏర్పాటుచేయుట, అస్పృశ్యతా నివా

రణకు ముఖ్యముగా వారు నివసించు స్థలములను ఆ మనఃష్యులు పరిశుభ్రముగా నండుటకు తగు ఏర్పాట్లను జేసినగాని ఆ స్పృశ్యత తొలగుట కష్టముగాన పరిశుభ్రతకు తగు ఏర్పాట్లు తప్పక గావించవలెను.

ఇట్టి ఏర్పాట్లు ఏమి కావలసినను సానిక సంఘములు చేయవలసిన అన్ని విధములను సహాయము చేయుటలో వెనుదీయ గూడదు.

జిల్లాబోర్డు చేయవలసిన ప్రత్యేక ప్రయోజనాకర్యములు

ప్రైవేట్ లోను ముఖ్య బాటల ద్వారా మోటారు సర్వీసును ఏర్పాటు చేయుటలో రైల్వే కంపెనీలవలెనే నోక జాయింట్ల స్థాపకంపెనీని ఏర్పాటుచేయుచు ఆ కంపెనీకి అధమము 10 వత్సరములకు తక్కువగాకుండా కంట్రాక్టులనిచ్చుట. ఈ పని గావించినగాని ప్రస్తుతమున్న మోటారులవల్ల కలిగే బాధలు పెరిగి తిరుగుతూ తగ్గలేవు. లేదా లైటురైల్వేలు నిర్మించుటకు కృషిచేసిన జేయవలయును. ఇట్టి బాటలలోనుండు కాలువలు, ఏరులు, మున్నగువాటికి తప్పక వంతెనల ఏర్పాట్లు జేయవలయును.

జాతీయజండా

ప్రతిసానిక సంస్థల ఆఫీసునందును జాతీయజండాను ఏర్పాటుచేయుట.

కమిటీలు

లోకల్ బోర్డు ఆర్డర్లను సమర్పించియున్న వ్యవహారములన్నిటికి మెంబర్లలోనుంచియు మెంబర్లు కానివారిలోనుంచియు సభ్యులను నియమించి అట్టివారికి కొన్ని శాఖలనిచ్చి ఎక్కువగా ప్రజాసేవచేయుట.

వోటర్లకు యియ్యవలసిన ప్రమాణపత్రము

1. జిల్లా సానిక సంస్థామండలిలో సభ్యుడనుగా చేరుదును.
2. ఏమీ ఎన్నికవర్గమునుండి ఎన్నుకొనబడుదురో అట్టి ఎన్నికవర్గమునకు ప్రతి 8 నెలలకు ఒకసారి సభలను గావించి చేసిన కృషిని తెలుపుదును.

3. మ్యునిసిపలు, యూనియను ప్రదేశములైనయెడల ఆయా ఎన్నికవర్గములకు ప్రతివారము వెళ్లి అచ్చటి విషయములను తెలిసికొందును. తాలూకాబోర్డు అయినయెడల ఆయా సర్కిళ్లలోని ప్రతి గ్రామమునకు అధమము ప్రతి 15 రోజులకు వెళ్లి అచ్చటి విషయములను తెలిసికొందును.

4. మత, సాంఘిక, నైతిక, ఆర్థిక, ఆరోగ్య, రాజకీయములను నాశ క్రికొని నా ఎన్నికవర్గములో వ్యాపింపజేయుటకును, దేశపురోవృద్ధిని, దేశసౌఖ్యమును, గోరు కాంగ్రెసు రాజకీయరంగముల కనుకూలముగను వర్తించుదును.

5. జిల్లా సానిక సంస్థామండలివారిచే నియమింపబడిన ఎన్నికల కమిటీవారికి యీ ప్రమాణపత్రముపై సంతకము చేసి యిచ్చెదను. వారు నన్ను నిలబెట్టిన నిలచుదును. లేనియెడల నేను మరల వ్యతిరేకముగా నిలబడక యుండగలందులకు నిర్ణయము.

పైనవివరించిన అంశములన్నియు చాలవరకు ఆర్డర్లలో నున్నవే. కాని వాటిని సుపయోగించుటకు ఎవరును శ్రద్ధతీసికొనక పార్టీకక్షలతోను స్వలాభాపేక్షతోను కాలమును వృథా చేయుచున్నారు. కొన్ని అంశములలో ఆర్డర్ల వ్యతిరేకముగ నుండవచ్చును. అట్టివాటినిగూర్చి ఆర్డర్లను సవరణచేయుటకు శ్రద్ధబూనుటలేదు. చాలమంది మెంబర్లు ఆర్డర్ల తెలియదని వ్రాయుటకు కినుకవహించుచుండురు గాక! తెలిసినవారైనను తెలియనివారికి నేర్పకపోవుటయుగూడ గలదు. తెలిసికొనుటకు శ్రద్ధవహించువారును అరుదే. చాలమందే మెంబర్లపదవి యనగా హాదా కూడినదనుకొని గర్వింపవారేగాని ప్రజాసేవకుడనని యనుకొని తనకాలమునంతయు ప్రజాసేవకు వినియోగించువారే బహుశక్తువ. ఇట్టిలోపము లన్నియు వెంటనే తీర్పుకొని జేసియులు పరప్రభుత్వముతో స్వరాజ్యముకొరకుచేయు నిరాయుధయుద్ధములోని యుద్ధనీరులకు సానిక సంస్థలకుడ సహాయముజేయవలెనను సంగతిని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొందురుగాక శి|| సుబ్బారావు.

వర్జిలు స్వార్థకవిహ్నుమును తెరచిరి, మాంట్రాలో.

తెప్పి నెంటు కర్నలు ఆర్. బి. గారు చనిపోయిరి.

యార్క్కు ప్రభుదంపతుల సంచారము

మెల్బోర్న్ నుండి 21: విక్టోరియాలో యార్క్కు ప్రభుదంపతులకు స్వాగత మొసగుటకు ప్రయత్నములు బ్రహ్మాండముగ జరిగెను. అంతయు సిద్ధమైనది. ఇంతలో రెండు విమానములు డిక్టోని నుండిపోయెను. నలుగురు వైమానికులు మదనీరి ఉత్సవమంతయు దుఖముగ పరిణమించెను. ఒక అరమెటు దూరముననే యున్నను యార్క్కు ప్రభు దంపతులు దీనిని జూడలేరేడు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(25-4-27)

నీమజవుల్లి దినుసులు

ఇరువది గజములు పీస్ ధరలు	రు. అ. పై
కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి)	8-8-0
" సరాసరిరకము	7-8-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 "మోటారు సైకిలు" (బి) రు	8-0-0
" సరాసరిరకము (20 X 20) రు	7-0-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరురకములు (బి) రు 8. రు	8-1-0
" సరాసరిరకములు రు 7. రు	7-1-0
తెలుపు ముల్లు—1703 (సెట్) రు 12-7-0 గ్లాస్ గో 9000 (సెట్) రు 12-7-0; 1702 రు 10-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 73 8-0-0 ఇ.సి. 73 రు 8-2-0; 88/888 రు 13-4-0. 8978 రు 8-0-0; 880 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8; Z. 73 రు 10-8; జి. జి. 73 రు 8; 7663 రు 7-14; 78078 రు 7-14; జి. ఎ. 33 రు 6-14-0.	
తెలుపు వర్క్స్—H. K. 62 రు 17; C. 4000 రు 22; బి. బి. బి. రు 15-8.	
టైల్ స్పన్ 100,000—గజము 1-కి రు 0-9-6;	

నూలు

40 నెంబరు సీను (5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-5-0 చలువ (కొంగ) రు 7-14; చలువ ("ఎనిటిక్స్-బి") రు 7-6; చలువ (నాగకన్యక) రు 7-8. చలువ (గుస్తి) రు 7-12; చలువ (గడ్డజండా) రు 8-6; ఫచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-6; పడవ (ఎర్ర) రు 7-6; నూలువ్యాపారి రు 7-2; పచ్చపాము రు 8-0; 40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) నక్షత్రము రు 10-7; 60 సీను (5 పానులకట్టులు)—అడకత్తె రు 16, నెమలి రు 15-12; "డంబల్ స్క్రూ" (ఎర్ర) 15-12; రాట్టము (ఎర్ర) రు 15; కలసము (ఎర్ర) రు 13; తెలుపు (మధురపట్టణము) రు 11-6; ఎరుదుకారము రు 8-2-0; గడ్డిబండ్లి—రు 8-0-0 ఎద్దు గడియారము రు 7-18; పెన్ సెల్ సరకులేదు.	
60 నెంబరు జపాన్ (10 పానులకట్టులు) నీలంచేప రు 16-0; లోహములు "బారువధరలు"—	
ఇత్తడిరేకులు—(డిక్ మేన్) రు 238; (కృషియర్) రు 235; రాగిరేకు రు 258.	

సిమెంట్ పీపా వెల్:

గోల్డ్ పేషు ("వెయ్యి") రు 11-4-0. 11-8; జర్మన్ "నెమలి" రు 10-0; జర్మన్ "లేడి" రు 9-6;	
---	--

చక్కెర మూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్" రు 31-12-0. ముందుధరలు—మేరు 31-12 జూన్ రు 32-4-0.	
--	--

వేరు సెనగనూనె

"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"—గానుగ రు 128; "ప్రెస్" రు 126;	
---	--

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 115-8.	
--------------------------	--

పదును వేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7½ టు 8) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0-14-6; 0-15-0	
" (8½ టు 9) " రు 0-13-6 టు 0-14-0	
" (తేలిక) " రు 1-0-9 టు 1-1-6	
" (8½ టు 9) బెంగళూరు రు 0-14-3 టు 0-15-0	
" (7 టు 7½) " రు 0-15-3 టు 0-15-9	
" (తేలిక) " రు 1-1-6 టు 1-2-0	
" (8 టు 8½) బెజవాడ రు 0-14-0 టు 0-14-9	
" (6½ టు 7) " రు 0-14-9 టు 0-15-6	
" (7½ టు 8) విజయనగరము రు 0-15-0 టు 0-15-3	
" (6½ టు 6½) " రు 0-15-6 టు 0-15-9	
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు 0-15-0 టు 0-15-6	
" (6 టు 6½) " రు 1-0-0 టు 1-0-9	
కేరెతోలు రు 0-10-3 టు 0-10-7	
కేరెదూడతోలు రు 0-15-6 టు 1-0-0	
అవుదూడతోలు రు 1-13-0 టు 1-15-0	
పదునుచేసిన మేకడి రు 2-8-0 టు 2-14-0	
పదునుచేసిన గొర్రెడి రు 2-10-0 టు 2-15-0	

స్వదేశపరిశ్రమలనభివృద్ధిజేయుడు

ఆయుర్వేద పద్ధతుల ననుసరించి నిర్మలమైన స్వదేశ తైలములచేత ఈ హెరాయిల్స్ తయారైనవి. వెంట్రుకలను పెంచునట్టియు, మెదడునకు మంచి సత్వమునిచ్చునట్టి ఓషధులు యిందు చేర్చబడినవి. (నానావిధములగు రంగులు చేసి బజారులో విక్రయించు తలనూ నెలు వెంట్రుకలకు అపాయకరములైనవి) తాము ఎప్పటికిని ఈ తైలములే వుపయోగించుటవల్ల మిగులత్వృప్తి జెందుదురు.

జేమ్సు రతివిలాస్ ఆయిలు	2 డ్రామ్స్	బుడ్డి	1-0-0
జేమ్సు మెజిస్టిక్	"	"	1-0-0
జేమ్సు నవకుసుం	"	5	1-2-0
జేమ్సు కోకోనటు ఆయిలు	6	"	1-0-0
జేమ్సు పరిమళ భృంగామలక తైలం	8	"	1-2-0

కాస్త్రుపద్ధతులను ఎట్టి లోపములచేత తయారైనవి. వేసవికి మిగుల ఉపయోగము.

"మీ అవసర సమయములందు దొరుకు నిమిత్తము మీసాపు కీపర్లను ఈ తైలములను ప్లాకు వుంచవలయునని కోరవలెను."

(1) జేమ్సు 50 పూర్వమరీ కంపెనీ, 43 జనరల్ ముత్తియామొదలి వీధి, మద్రాసు.

IN 3605
(Challapalli Bros.)
GODAVARI TYPEWRITING INSTITUTE,
INNESPET, RAJAHMUNDRY.
(ESTD. 1909)
REPAIRS AND OVERHAULING
OF
TYPEWRITERS, SEWING MACHINES,
GRAMOPHONES, CLOCKS, WATCHES,
SODA-WATER MACHINES, ETC.,
Undertaken and Executed to entire satisfaction at Moderate rates.
Typewriter Accessories & all kinds of Typewriters can be had
NOW READY FOR SALE
Two Brand New, Fool's Cap, 'YOST' No. 20s.
ONE ALMOST UNUSED, BRIEF SIZE DO

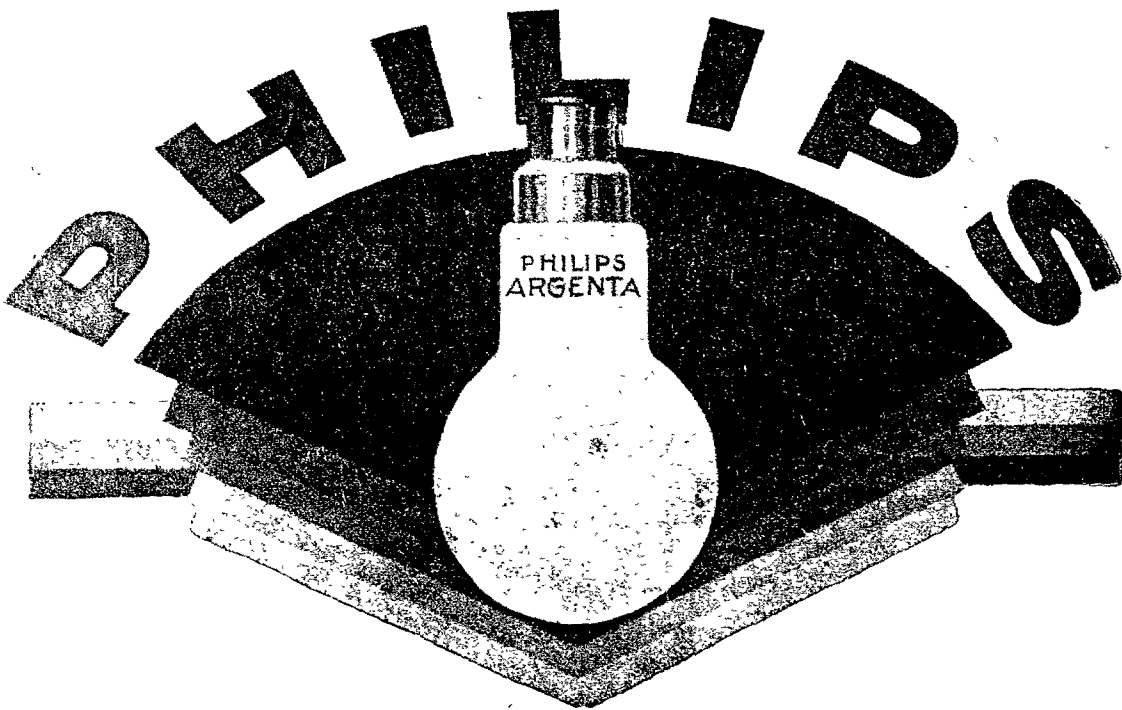
ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట యేగాక అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణశక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహ మందుండదగినది. 8357

250 మాత్రల సీసా	0	4	0
12 సీసాలు	2	9	0

వి. పి. చార్జి ఎన్నట్లైనా 0 6 0
పి. వి. ఎ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, చెరిడేపి - నెల్లూరు జిల్లా.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తాశువము, ఆంగ్ల ఇంద్ర జాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల పేక తమాషాలు, వినోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట, నూమిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరము లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ. 4.
చమత్కార గణితము:—(టెక్స్టు బుక్ కమిటీ వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర వినోద మనో గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్నలు, యుక్తి తమాషా తక్కులు, గణితావధానము గలవు. జ్ఞానము మనోబలము ఇచ్చు రసవంతపు తక్కులున్నవి. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. వెల రూ. 1 వి. పి. చార్జి అ. 5. 6 కి రు 5. 12 కి రూ 9. పోస్టేజి యివాం. 211
(పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు. (గంటూరుజిల్లా)

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుము
అనన్త వర్తకులవద్ద దొరకును లేక డబ్బీ.బి.ఇ.ఇ.డి.యూ.కు గల సోల్ ఏజెంట్లవద్ద దొరకును
THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,
Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

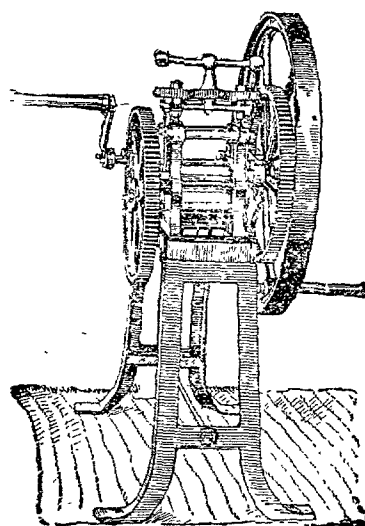

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.
Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

రేకులమిషనులు

కఠినమైన పైంకు
రు, అధికమైన పాలి
షు, తాటవెడల్పు లే
కులువచ్చు రూలర్లు
కలిగి ప్రతిను మాదిరి
యిరుప్రక్కల పెద్ద
పళ్లె చక్రము లమర్చబ
డి మోటుపని నెనను
చేయగల రేకుల మిష
నుల మేము దిగుమతి
చేసి చాల పరస్పరమైన
ధరలకు విక్రయించు
చున్నాము రిక్కి, 4,
5 అం. రూలర్లు 1 అ
మిషనులు స్టాకునందు
ఉన్నవి. సి. హెచ్. శోభనాచలం అండ్ సన్స్,
5057 బొంబాయి, (నాచ్) శ్రీహరిపురము

మాన స్థాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలనుభము! (పోర్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైద్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగు వానియందు గలిగెడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మునుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును
ఒక్కసారి వాడేచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు
ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, ధనము వీటినే మానవు డె
ప్పుడు కాంక్షించును. వీటిని సంపాదించుటకు మరెవరూ
కష్టపడనవసరములేదు. అయితే 150 పుటలు గల

కామ శాస్త్రమును
చదివినచాలును. ఒకకార్డు వ్రాసిన మీకు యివామగూ
కావాలి ఖర్చులేక పంపబడును. 21 అం
ఆంతకనిగ్రహఫార్మసి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
శ్రాంబి — మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.
నీదేహము నెట్లు ప్రతిదినము పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నించుచునో, నశ్చే నీశరస్సుగూడ చురికిగామండ పరి
శుభ్రపరచ ప్రయత్నింపవలసి యుండును. నీ శరస్సు వెగల రంగ్రములంగు మండు మున్నగు కల్మషపదార్థములుకూడి
యుండిన నీవెండుకలు పరిశుభ్రముగ లేనవి గ్రహింపవలసి యుండును. ఈమండు
వగైరాలు చేరునప్పుడు నీవు పేక్ష విసించిన అతిత్వరగా నీకలయందలి యగుపుల
మయము గాగలను. గనుక నీశరస్సు యిట్టి వాటికి లోనగాక గుండు లాచి గుండు
దలచినచో ప్రతిరోజును
కామినీయా తలనాన (రిజిష్టరు)
నుపయోగించి తీరవలెను.
ఈ నూనె మండును చేరవీయదు. ఒకవేళ నీతలయందు నాచుండిన కే ప్రవేశించి
యుండిన రెండునూడుసార్లు తీమానను రాచుటచో నది అంతరింపవలెననే వెండుకల
కుదుళ్లలోనికి పరాసరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అమోఘ మైన దివ్య సులనే మింగు
చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలకలు నీ వెండుకలను, తుమ్మెద
రెక్కలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుపంచెలె సాగునట్లు చేయగలవు. 50,000
మందికి పైగా దీని నుపయోగించి దీని శ్రేష్టత్యమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము
లొసంగి యున్నారు. దీనిని మించినది మనోకటి. తేదనీ పొగడొందిన **కామినీయా ఆయుర**
సీసా రు 1-0-0 తపాలచార్జి 0-6-0 8 సీసాల ఖరీదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జి 0-12-0

నమూనాను పొడి చూడుము.
నువానన ద్రవ్యములకు రాజు
ఓటోదిల్ బహారు (రిజిష్టరు)
అతివత్సరము, ఎందును పనికిమాలినవియు నగు అనేక సువాసనద్రవ్యములు బహారు
నందుగలవు. ఓటోదిల్ బహారు నుపయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్యమును, మంచి సువాస
నకు ఆచ్యుతవందకతీరవు. మల్లె మున్నగు అత్తరుల కేవిధముగను తీసిపోదు.
నేడే ఆర్డరును పంపుము.
1/2 డౌన్సు ఓటోదిల్ బహారు రు. 2-0-0
1/4 " " " 1-4-0
1 డ్రామ " " 0-12-0
నమూనా సీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును.
వాసనకార్డులు: డబ్బు 0-10-0 తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము

సోలు ఏజెంట్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
285, జమ్మామూర్తిదు మార్కెట్టు, బొంబాయి నెం 2
126